

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ – 5. KVĚTNA 2024

Hospodin zjevil svou spásu před zraky pohanů.

Skutečnost, že „mateřská ruka“ vychýlila smrtelnou kulku, znovu ukazuje, že neexistuje neměnný osud, že víra a modlitba jsou moci, které mohou ovlivnit dějiny.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, ve jménu Ježíše Krista, prosme Otce, který si nás ve svém Synu vyvolil a určil nás, abychom šli a přinášeli užitek a náš užitek aby byl trvalý:

L: KÝRIE, KÝRIE, ELEISON.

- Prosme za všechny pokřtěné, aby si byli vědomi Božího daru a přinášeli světlo víry hledajícím naší doby.
- Za obyvatele Ukrajiny, Palestiny a Izraele, sužované válkami, aby na těchto místech ztropených slzami, krví a beznadějí zavládl pokoj Zmrtvýchvstalého.
- Za řeholnice, řeholníky a seminaristy, aby dozrávali na své cestě povolání díky lidské, pastorační, duchovní a komunitní formaci, a stávali se tak věrohodnými svědky evangelia.
- Za sportovce a diváky mistrovství světa v hokeji, aby dostali novou inspiraci v úsilí o férový přístup k životu a o harmonii duše a těla.
- Prosíme za všechny věrné zemřelé, ať patří na tvou slávu.

K: Otče veškerého milosrdenství, dej nám poznat svou lásku, abychom i my dokázali milovat své bližní. Prosíme o to skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

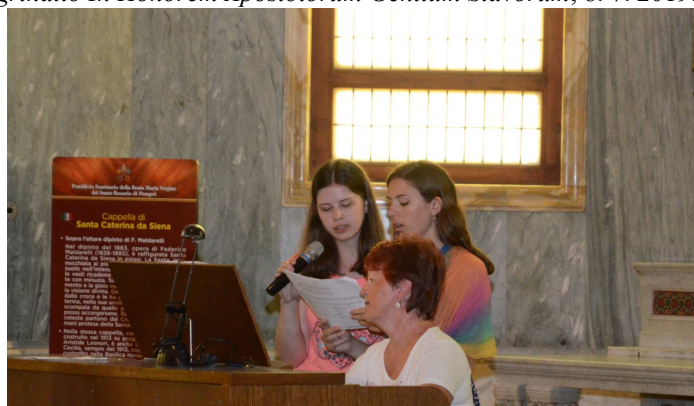

Z Trůnu laskavosti, na němž sídlíš, přivětivě shlédni, ó Maria, na nás, na naše rodiny, na Evropu i svět. Ať u Tebe dojdou soucitu naše strádání a soužení, co nám ztrpčují život. Pohled, ó Matko, co nebezpečí duše i těla, co pohrom a zármutků na nás doléhá. Matko, vypros nám u svého božského Syna milosrdenství, a svou laskavostí pokor srdce hříšníků. Ukaž všem, jaká jsi, Královno míru a odpuštění.

Eucharistie v bazilice Panny Marie Růžencové v Pompejích. Peregrinatio In Honorem Apostolorum Gentium Slavorum, 8. 7. 2019.

*Maria, Panno naslouchání,
nauč nás modlit se,
přijímat a medítovat Boží Slovo.*

*Maria, Panno modlitby,
dej, ať nás růžencová tajemství naučí vzdávat díky
a žasnout nad dny, které koná Pán.*

*Maria, Panno Svatého Růžence, vypros nám, abychom rozjímali, žili a do celého světa vyzářovali
tajemství Ježíše Krista a milost Trojediného společenství. Amen.*

EUCHARISTIE PUSTIMĚŘSKÝCH POUTNÍKŮ NA COVA DA IRIA – V KAPLI ZJEVENÍ PANNY MARIE VE FATIMĚ.
Dole: světelné procesí. *Peregrinatio ad Immaculatam Conceptionem*, Fatima, Portugalsko, 25. června 2008.

„PŘIJMOU-LI MOJE POŽADAVKY, RUSKO SE OBRÁTÍ A BUDE MÍR;
NEPŘIJMOU-LI, ROZŠÍŘÍ SVÉ BLUDY DO SVĚTA A PODNÍTÍ VÁLKY A PRONÁSLEDOVÁNÍ CÍRKVE.
DOBŘÍ LIDÉ BUDOU MUČENI A SVATÝ OTEC BUDE MUSET MNOHO TRPĚT,

MNOHÉ NÁRODY BUDOU ZNIČENY“ (*zjevení 13.7.1917*),...

Od chvíle, kdy jsme nepřikládali váhu této výzvě, zjišťujeme, že se naplnila;
Rusko zaplavilo svět svými bludy. A konstatujeme-li, že se toto proroctví ještě zcela
nenaplnilo, vidíme, že k němu postupně rychlými kroky směřujeme, pokud neopustíme
cestu hříchu, nenávisti, pomsty, nespravedlnosti vznikající porušováním lidských práv,
cestu nemravnosti, násilí... Neříkejme ale, že je to Bůh, kdo nás takto trestá; jsou to naopak
sami lidé, kteří si připravují trest. Bůh nás s naléhavostí varuje a volá na dobrou cestu
za plného respektování svobody, kterou nám dal; odpovědnost proto nesou lidé sami.“
(z dopisu sestry Lucie papeži Janu Pavlu II. o třetím fatimském zjevení)

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ – 12. KVĚTNA 2024

Bůh se vznáší za jáсотu, Hospodin vystupuje za hlaholu polnice.

MOZAIKA NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ NA PORTÁLE BAZILIKY SV. FREDIANA V LUCCE.

Iter ad christianae religionis divitias in Italia quae ad Fidem Amoremque Christi nos promovent, Lucca, Itálie, 26. června 2016.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

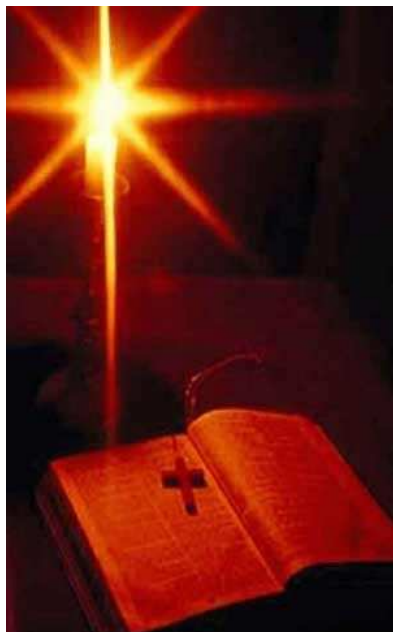
K: Bratři a sestry, Pán Ježíš, vítěz nad smrtí, sedí po pravici Otce jako přímlyuce a prostředník všech lidí. V této víře vzývejme Boží milosrdenství a volejme:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- O tomto dni sdělovacích prostředcích, prosme o Moudrost, která všemu předchází, aby nám pomohla uvést v soulad systémy umělé inteligence s plně lidskou komunikací.
- Za obyvatele Ukrajiny, Palestiny a Izraele, sužované válkami, aby na těchto místech z kropených slzami, krví a beznadějí zavládl pokoj Zmrtvýchvstalého.
- Vzbud' v srdcích mládeže naší farnosti touhu po všem dobrém, pravdivém a krásném, aby po příkladu Panny Marie vyslovovala své "ano" tvým božským vnuknutím.
- Za řeholnice, řeholníky a seminaristy, aby dozrávali na své cestě povolání díky lidské, pastorační, duchovní a komunitní formaci, a stávali se tak věrohodnými svědky evangelia.
- Za sportovce a diváky mistrovství světa v hokeji, aby dostali novou inspiraci v úsilí o férový přístup k životu a o harmonii duše a těla.
- Za věrné zemřelé, ať dojdou slávy nebeského Jeruzaléma.

K: Otče, dej, abychom naplnili poslání hlásat evangelium, které nám svěřil tvůj Syn v den, kdy byl vzat do nebe. Neboť on s Tebou žije a kraluje na věky věků. **L:** Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ

1. ČTENÍ – SK 10,25-26.34-35.44-48

Čtení ze Skutků apoštolů.

Když Petr přišel do Cesareje, Kornelius mu šel vstříc a padl mu v hluboké úctě k nohám. Ale Petr ho zvedl se slovy: "Vstaň! Vždyť i já jsem jen člověk." Tu se Petr ujal slova a promluvil: "Teď opravdu chápu, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě je mu milý ten, kdo se ho bojí a dělá, co je správné." Když ještě Petr mluvil, sestoupil Duch svatý na všechny, kdo tu řeč poslouchali. A žasli věřící obrácení ze židovství, kteří přišli s Petrem, že i na pohany byl vylit dar Ducha svatého. Slyšeli totiž, jak mluví cizími jazyky a velebí Boha. Tehdy Petr řekl: "Může někdo odpírat křestní vodu těm, kteří jako my přijali Ducha svatého?" Pak rozkázal, aby je pokřtili ve jménu Ježíše Krista. Potom ho prosili, aby u nich zůstal ještě několik dní.

ŽALM 98

Zpívejte Hospodinu píseň novou, – neboť učinil podivuhodné věci. – Vítězství je dílem jeho pravice, – jeho svatého ramene. Hospodin uvedl ve známost svou spásu, – před zraky pohanů zjevil svou spravedlnost. – Rozpomenu se na svou dobrotu a věrnost – Izraelovu domu. Všechny končiny země uzřely – spásu našeho Boha. – Jásejte Hospodinu, všechny země, – radujte se, plesejte a hrejte!

2. ČTENÍ – 1JAN 4,7-10

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milování, milujme se navzájem, protože láska je z Boha, a každý, kdo miluje, je zrozen z Boha a poznává Boha. Kdo nemiluje, Boha nepoznal, protože Bůh je láska. V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jednorozeného Syna, abychom měli život skrze něho. V tom záleží láska: ne že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy.

EVANGELIUM – JAN 15,9-17

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: "Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila. To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože vám jsem oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý. Potom vám Otec dá všechno, o čem budete prosit ve jménu mém. To vám přikazuji: Milujte se navzájem!"

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ

1. ČTENÍ – SKT 1,1-11

Čtení ze Skutků apoštolů.

Ve své dřívější knize jsem pojednal, milý Theofile, o všem, co Ježíš konal a čemu učil až do dne, kdy byl vzat do nebe. Předtím dal svým vyvoleným apoštolům příkaz skrze Ducha svatého. Po svém utrpení jim poskytl mnoho důkazů, že žije: po čtyřicet dní se jim zjevoval a mluvil o Božím království. Když s nimi jedl, přikázal jim, aby neodcházeli z Jeruzaléma, ale čekali na Otcovo zaslíbení - "vždyť jste přece o tom ode mě slyšeli: Jan křtil vodou, ale vy budete pokřtěni Duchem svatým za několik málo dní". A když tak spolu seděli, zeptali se ho: "Obnovíš teď, Pane, v Izraeli království?" On jim však řekl: "To není vaše věc, abyste věděli čas a okolnosti, jak je Otec z vlastní moci ustanovil. Ale až na vás sestoupí Duch svatý, dostanete moc a budete mými svědky v Jeruzalémě, v celém Judsku a Samařsku, ano až na konec země." Když to pověděl, byl před jejich zraky vyzdvižen a oblak jim ho vzal z očí. Hleděli upřeně k nebi za ním, jak odchází, a najednou vedle nich stáli dva muži v bělostných šatech a řekli: "Lidé z Galileje, proč tak stojíte a hledíte k nebi? Tento Ježíš, který byl vzat od vás do nebe, přijde zase právě tak, jak jste ho viděli, že odchází do nebe."

ŽALM 47 (48), 2-3. 6-7. 8-9

Všechny národy, tleskejte rukama, jásejte Bohu radostným hlasem, protože Hospodin je vznešený, hrozný, je to veliký král nad celou zemí. Bůh se vznáší za jásotu, Hospodin vystupuje za hlaholu trub. Zpívejte Bohu, zpívejte, zpívejte našemu králi, zpívejte! Protože Bůh je králem celého světa, zpívejte mu chvalozpěv! Bůh vládne národům, Bůh zasedá na svém svatém trůnu.

2. ČTENÍ – EF 4,1-13

Čtení z listu svatého apoštola Efesanům.

Bratři! Povzbuzuji vás já, vězněný pro Pána: Žijte způsobem hodným toho povolání, které jste dostali: buďte přitom všestranně pokorní, mírní a trpěliví; snášejte se navzájem v lásce a horlivě se snažte zachovávat jednotu ve smýšlení, spojení poutem pokoje. Jen jedno je ono tajemné tělo, jen jeden Bůh a stejně tak jen jedno vytoužené dobro, ke kterému jste všichni povoláni. Jeden Pán, jedna víra, jeden křest. Jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, proniká všechno a je ve všech. Ale každému z nás byly uděleny duchovní dary v takové míře, v jaké je chtěl Kristus dát. Proto se praví: 'Vystoupil vzhůru, odvedl zajatce a dal lidem dary.' Když však 'vystoupil', znamená to, že musel předtím sestoupit dolů, na zem. Stejná osoba je ten, kdo sestoupil, i ten, kdo vystoupil až úplně nad nebesa, aby všechno naplnil. Tak určil jedny za apoštoly, jiné za kazatele mluvící pod vlivem vnuknutí, jiné za misionáře, jiné pak za pastýře a učitele, aby připravili křesťany k úkolům, které mají plnit, aby Kristovo tělo dělalo pokroky, dokud nedojdeme všichni k jednotě ve víře a v poznání Božího Syna, k mužné zralosti, k onomu věku, (kdy se na nás uskuteční) Kristova plnost.

EVANGELIUM – MK 16,15-20

Zakončení svatého evangelia podle Marka.

Když se Ježíš naposled zjevil jedenácti apoštolům, řekl jim: "Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu. Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen. Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: ve jménu mém budou vyhánět zlé duchy, budou mluvit novými jazyky, budou brát hady do ruky, a když vypijí něco smrtelně jedovatého, neuškodí jim to; na nemocné budou vkládat ruce, a uzdraví se." Tak k nim Pán Ježíš mluvil. Potom byl vzat do nebe a zasedl po Boží pravici. Učedníci pak vyšli a všude kázali. Pán působil s nimi a potvrzoval jejich slova znameními, která je provázela.

„Vstal jsem z mrtvých, a jsem stále s tebou“

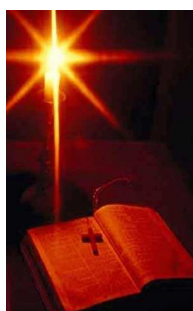
(Vstupní antifona slavnosti Zmrtvýchvstání Páně, srv. Žl 139,18)

DOBA VELIKONOČNÍ S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J.,

čestným občanem Pustiměře

a

P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

PONDĚLÍ PO 6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 6. KVĚTNA 2024

Ježíš řekl svým učedníkům: „Až přijde Přímluvce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, který vychází od Otce, ten vydá o mně svědectví. Vy také vydávejte svědectví, protože jste se mnou od začátku. To jsem k vám mluvil, abyste neodpadli. Vyloučí vás ze synagogy, ano, přichází hodina, kdy každý, kdo vás zabije, bude si myslet, že tím uctívá Boha. Budou tak jednat, protože nepoznali Otce ani mne. Ale toto jsem vám pověděl, abyste si až jednou ta chvíle přijde vzpomněli na to, že já jsem vám to řekl.“ (Jan 15,26 16,4a)

Vyloučí vás ze synagogy. Synagogou nazýváme místo, kde se scházejí k modlitbě židé. Ale slovo je řecké. Znamená prostě shromaždiště, ne chrám. Ale i to mělo posvátný ráz. Židé si totiž byli velmi vědomi své soudržnosti národní i náboženské. I dnes má nepříjemné sociální důsledky, když se někomu zakáže vstup tam, kam smí normální občan. Nepouštět tam cizince je známka rasizmu. Je-li vyloučení úřední nebo alespoň

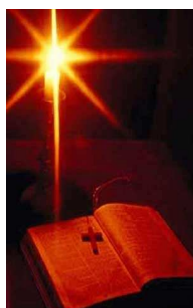
nějak institucionální, vyžadují se vážné důvody. Většinou to bývá jeho zásadní rozpor s pravidly sdružení. Tento rozpor ovšem stále existuje mezi Kristem a světem. Proto se někteří křesťané sami dobrovolně ze světa vylučují, odcházejí do samoty. První mniši začali v poušti. Ale už tenkrát upozorňovali Otcové církve, že nemusí být toto vyloučení materiální, ale morální, tj. učíme se svět, tj. všechno, s čím se setkáváme, jinak hodnotit než noviny, obrazovka, pouliční řeči.

Každý, kdo vás zabije, bude myslet, že tím prokazuje službu Bohu. Vyloučení ze společnosti má různé stupně. Někomu se zakáže jen přístup do veřejných místností. Jinému se všude vyhýbají. Římské zákony posílaly ty, které považovaly za škůdce společnosti, do vyhnanství, někdy i velmi daleko. Nejradiálnějším vyloučením však je trest smrti. Ukládá se v případech krajních. O tom člověku se soudí, že je nebezpečný. Nejenom se svými názory rozchází s ostatními, ale ohrožuje soužití. Zdá se to lidsky neuvěřitelné, ale dějiny církve od samého počátku jsou plny případů, že byli lidé odsouzeni k smrti proto, že vyznali víru v Krista. Odůvodňují se takové rozsudky sociálně, národnostně, zákonně, ale poslední důvod je vždycky týž: myslí se, že se tím slouží Bohu, tj. falešné ideji, kterou si lidé vytvořili o ideálu, za kterým bezohledně jdou. Kristus by jim v tom překážel.

Budou tak jednat, protože nepoznali Otce ani mne. Krista samotného odsoudili z důvodů náboženských. On se však za ně modlil: „Otče, odpusť jim, nevědí, co činí.“ Je skutečně každý odpor proti křesťanství nevědomost? Morálka rozlišuje nevědomost nezaviněnou a vinnou. Řečtí Otcové nazývali nevědomostí každý hřích, ale ne proto, aby omlouvali zlo, spíš proto, abychom si uvědomili jeho následky. Každý hřích totiž působí zatemnění v mysli, oslepuje pro Boží pravdu. Kdo dělá zlo, nezná Boha Otce ani jeho Syna Ježíše Krista. Už Platón razil psychologickou zásadu, že každý zná jenom to, co je jemu samotnému podobné. Jak by tedy mohl poznat tajemství lásky Boha Otce a Syna, kdo sám nemá jiné rád jako bratry? Takové náboženství by bylo v nesouladu s jeho životem a myšlením. Jenom z lásky vyrosté poznání, že Bůh je láska (1 Jan 4,8)

První křesťanskou obcí v Evropě bylo město Filipy. Pavel spolu s ostatními misionáři káže o Kristu převážně ženám a jedna z nich jménem Lýdie - s přispěním Ducha svatého - přijímá víru v Krista a hned se její víra projevuje konkrétním způsobem. Celé družině poskytuje zázemí ve svém domě, aby znovu načerpali síly a pokračovali v pokřesťanstvování Evropy. Zdánlivě malý skutek, ale jistě velmi záslužný. I ten nepatrný skutek lásky má před Bohem velkou cenu. Vždyť i maličkosti jsou velké věci. Nebudeme dělat mimořádné věci, ale dělejme obyčejné věci mimořádně dobře. Evangelium je však v ostrém kontrastu s prvním čtením. Ve Filipech se učedníci setkávají s pochopením a přízní, zatímco Pán Ježíš jim připomíná, že musí být připraveni i na nepochopení, nezájem, nenávist a odpor při svém hlásání. Na jeho slova, jak víme, také došlo a stále dochází, ale mocnější je Duch Boží než duch tohoto světa. Kéž i my nepodlehne nabídkám tohoto světa, které mnohokrát odvádějí od Boha, ale zůstaneme věrni Kristu. Bez boje není vítězství. Z každého probíjovaného zápasu o víru či o nějakou křesťanskou ctnost vychází věřící zralejší, silnější a čistší. My dnes nesvádíme boj s nějakým vnějším nepřítelem - režimem, ale spíše s nepřítelem vnitřním, kdy se nepřítel naší svobody snaží odvést od správné cesty všelijakými pohodlnými nabídkami a lákadly.

ÚTERÝ PO 6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 7. KVĚTNA 2024

Ježíš řekl svým učedníkům: „Nyní jdu k tomu, který mě poslal, a nikdo z vás se mě neptá: ‘Kam jdeš?’ Spíše je vaše srdce plné zármutku, že jsem vám to pověděl. Ale já vám říkám pravdu: Je to pro vás dobré, abych já odešel. Jestliže totiž neodejdu, Přímluvce k vám nepřijde. Odejdu-li však, pošlu ho k vám. A on, až přijde, usvědčí svět ze hříchu, ze spravedlnosti a ze soudu. Ze hříchu: že ve mne nevěří; ze spravedlnosti: že odcházím k Otci a už mě nevidíte; ze soudu: že vládce tohoto světa je už odsouzen.“ (Jan 16,5-11)

Duch usvědčí svět z toho, co znamená hřích. Ignaciánské *Exercicie* věnují tzv. první týden rozjímání o hříchu. jejich výsledek má být poznání, že je hřích největší neštěstí na světě. jeden kazatel to ilustroval příkladem. Viděl matku, která vycházela z nemocnice. Řekli jí, že pro syna, který tam leží, už není naděje. Matka se zastavila mezi dveřmi.

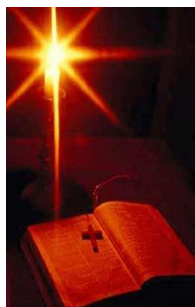
Najednou se otočila, sevřela pěst a vzdychla: "Prokletá nemoc!" My bychom měli dojít k podobnému povzdechu, ale hlubšímu: "Prokletý hřích!" Je snadné k takovému závěru dojít. Mnoho z těch, kdo dělali duchovní cvičení, kdo slyšeli postní kázání, se přiznává, že je jim to těžké. Nemáme se hříchů dopouštět, to patří k naší víře. Ale cítit hřích jako největší zlo? Jak k takovému poznání dojít? Dá se to jen osvícením Ducha svatého. Ten totiž dává vhled do pravé skutečnosti tak, jak se jeví v očích Božích.

Hřích je, že nevěří ve mne. Proti této větě kdosi položil námitku: Je přece dodnes ještě velká většina lidí, kteří v Ježíše Krista nevěří, nebo jej, jako muslimové, považují jenom za proroka a ne za Syna Božího. Všichni ti lidé tedy hřeší? To přece je nemyslitelné. Na to odpovídáme, že má výraz „hřích“ v Písmu různé odstíny. U sv. Jana to neznačí jenom hříšný skutek, ale spíš stav, ve kterém žijeme a který hříchem vznikl. V tomto stavu je člověk, jak říkají teologové, zraněn ve svých přirozených schopnostech. Zraněná noha nedojde tam, kam by došel zdravý, zraněné ruce nezvládnou určenou práci. V duševním světě je jednou z nejkrásnějších vlastností lidská mysl. Podle řeckých Otců v ní je obraz Boha. Je zaměřena na nekonečno, chce poznat všechno. Čeho všeho je schopna, nám ukazuje pokrok v technice, vědě a umění. A přece ti lidé, kteří už poznali tolik věcí, nepoznávají Boha, nečetli evangelium, neznají Krista. Jak je to možné? Vysvětlení najdeme jenom v tom, že žijeme ve stavu hříchu.

Duch usvědčí lidi ze spravedlnosti a soudu. Vysvětlení této věty, jak ji čteme v evangeliu, nám připadá málo srozumitelné: „spravedlnost, že odcházím k Otci a už mě nevidíte; soud, že vládce tohoto světa je odsouzen“. Pokusme se je uvést do souvislosti s předcházejícím. Ve stavu hříchu, ve kterém žijeme, není na světě spravedlnost. V tom jsou všichni zajedno. Nevinní jsou často odsouzeni a zlo triumfuje na soudech světa. Bylo a je dost šlechetných lidí, kteří se bijí za spravedlnost a přáli by si, aby bylo zlo definitivně přemoženo. Podaří se to? Naděje máme pramalé. Dokazuje to všelidská zkušenost staletí. Co tedy dělat? Spokojit se s tou troškou dobra, kterou najdeme paběrkou na lánech světa? Ti, kdo přijali Ducha svatého, jsou schopni hledět do jasné budoucnosti. Kristus, který je pravda a spravedlnost, vystoupil k Otci na nebe, ale „odtud přijde soudit živé i mrtvé a jeho království nebude konce“.

Učedníci Pána Ježíše i po Kristově zmrtvýchvstání dostávají opět strach, vidí nejistou budoucnost, protože jejich Mistr je chce opustit. Pán jim připomíná, co je na zemi čeká, Pronásledování, nepochopení, nezájem, lhostejnost. Není se však čeho obávat. Duch svatý, kterého jim pošle, způsobí, že budou mít sílu nejen se vládci tohoto světa postavit čelem, ale také je uvede do celé pravdy. Důkazem toho jsou i slova autora Skutků apoštolů, evangelisty sv. Lukáše. Apoštol Pavel vyhání zlého ducha z otrokyně, která vydělávala věštěním. Její majitelé samozřejmě přišli o kšeft a tak žalují na Pavla a Silu, že šíří náboženskou propagandu a ti končí ve vězení. Zásahem Božím se však z něho dostávají, žalárník i celá jeho rodina přijímají víru v Krista a vše je úplně jinak.

STŘEDA PO 6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 8. KVĚTNA 2024

Ježíš řekl svým učedníkům: „Měl bych vám ještě mnoho jiného říci, ale teď byste to nemohli snést. Ale až přijde on, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy. On totiž nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit to, co uslyší, a oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, protože z mého vezme a vám to oznámí. Všechno, co má Otec, je moje; proto jsem řekl, že z mého vezme a vám to oznámí.“ (Jan 16,12-15)

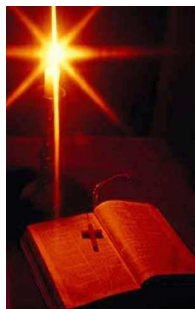

Až přijde On, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy. Činnost jednotlivých božských osob v díle spásy odhadujeme podle titulů, které jim v Písmu a v tradici dávají. Duch svatý je Utěšitel, Osvětitel, zde se jmenuje "Duch pravdy". Je to logické. Kristus řekl o sobě? "Já jsem pravda" (Jan 14,6). Když nám posílá svého Ducha, je to Duch pravdy. Pravda má ovšem dvě stránky: na jedné straně se hlásá, na druhé straně se má hlásané pochopit. Duch svatý je činný v prvním i v druhém případě. Nikdo nemůže mluvit Boží pravdu, leda z osvětlení Ducha. Tak mluvili proroci, takový je i hlas Církve. Ale ten hlas nikdo nepochopí, nedostane-li podobné osvětlení. Je známá ruská ikona sv. Jana Evangelisty. Má nakloněnou hlavu a poslouchá vnučení shůry. Co slyší, diktuje učedníku Prochorovi, který tomu rozumí a píše to do knihy. Konec konců však i té knize, tj. evangeliu, nikdo dobře nerozumí bez dalšího osvětlení Duchem.

On mě oslaví, protože z mého vezme a vám oznámí. Celá pravda je Kristus. Uznání, poznání skutečnosti je sláva. Duch svatý tedy oslavuje Krista. Je ovšem mnoho různých druhů oslavení. Nejvýznamnější jsou oslavy vnější, veřejné. Ozdobí např. město a hraje hudba, protože je má navštívit hlava státu. Kristus se dočká definitivního vnějšího ocenění až na konci světa. Ale už i teď je neuvěřitelně pozoruhodné, jak jeho vliv pronikl do světa. „Když v neděli ráno slyším mručení zvonů,“ napsal zlostně F. Nietzsche, „nedovedu si vysvětlit, že je to všecko k oslavě Žida, kterého před dvěma tisíci lety ukřižovali.“ Docela jinak komentoval tento jev Napoleon, když ve vyhnanství přemýšlel o své kariéře a o Kristu. Napsal: „Věřte mně, já se v lidech vyznám, nadchl jsem tisíce... Ale Kristus nebyl obyčejný člověk!“ Proto i jeho poznání a oslava je dílo Ducha svatého.

Oznámí vám, co má přijít. Co je skutečnost? To, co vidíme dnes, co bylo po staletí, co bude zítra? Jsme si vědomi, že čas rozsekává realitu na jednotlivé momenty, které se samy o sobě nedají pochopit. Chceme-li říci, co je český národ, musíme znát jeho minulost. Přítomné problémy pocházejí z historie. Ale daleko důležitější je vidět, kam situace vede. Všichni proto rádi slyší proroctví, i když jsou to většinou jen dohady. V jedné, a to nejdůležitější věci, však už jistou předpověď máme. Je-li Kristus smysl celých dějin, vývoj světa k němu neomylně dovede. Duch svatý dává víru a víra nás učí, že Ježíš přijde soudit živé a mrtvé a že jeho království nebude mít konce. Bláhový, kdo to zná a nepočítá s tím. Naopak ti, kdo mají Ducha svatého v srdci, žijí z naděje v toho, který je „Alfa a Omega, první a poslední, začátek i konec“ (Zj 22,13) a který ujišťuje: „Hle, přijdu brzy a moje odplata se mnou“ (Zj 22,12).

ČTVRTEK PO 6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 9. KVĚTNA 2024

Ježíš řekl svým učedníkům: „Zakrátko mě už nespátříte a opět zakrátko mě uvidíte, neboť odcházím k Otci.“ Někteří z jeho učedníků se navzájem ptali: „Co to má znamenat, co nám říká: `Zakrátko mě nespátříte a opět zakrátko mě uvidíte' a `Odcházím k Otci'?“ Říkali: „Co to má znamenat, co říká: `Zakrátko'? Nevíme, co mluví.“ Ježíš poznal, že se ho chtějí tázat, a proto jim řekl: „O tom se mezi sebou dohadujete, že jsem řekl: `Zakrátko mě nespátříte a opět zakrátko mě uvidíte'? Amen, amen, pravím vám: Vy budete plakat a naříkat, svět se však bude radovat. Vy budete sice zarmouceni, ale váš zármutek se obrátí v radost.“ (Jan 16,16-20)

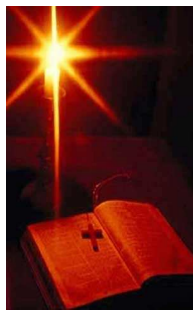
Jen krátký čas, a už mě nespátříte. Který čas je krátký a který dlouhý? Odhadujeme to podle hodiněk a podle kalendáře, ale také podle osobní dispozice. Mluví se proto o tzv. času chronologickém nebo psychologickém. Jak rychle uběhne čas v příjemné zábavě a jak je naopak dlouhá noc pro nemocného, který trpí. Od poslední večere k prvnímu zjevení Krista po zmrtvýchvstání uplynuly jenom tři dny. Časově je to krátká doba, ale pravděpodobně jim připadala dlouhou. V duchovním životě se mluví o tzv. neútěchách. Jsou to periody nebo jenom okamžiky, kdy nás Kristus psychologicky jakoby opustil. Modlitba se nám zdá zbytečná, duchovní četba nudná, liturgie nás netěší, celý náboženský svět je jakoby výmyslem.

Jak se zachovat? Ujistit se a věřit tomu, že takové zkoušky jsou jenom krátký čas. Prožili je všichni, i velcí svatí.

A zas jen krátký čas, a uvidíte mě. Po dnech velikonočního týdne přišly dny velkých a radostných setkání se Zmrtvýchvstalým. I v duchovním životě bývá podobný rytmus. Po neútěše se dostavuje opačný stav útěchy. Všecko dobré se najednou zdá snadné, modlitba těší, roste chuť pokračovat v lásce. Máme si důvěřovat? Duchovní autoři radí, abychom se v takových chvílích raději pro velké změny nerozhodovali. Je tu nadšení, které pak pomine. Ale zase nemáme být Pánu Bohu nevděční za posilu, kterou nám v těchto chvílích dává. Je to cosi jako příjemné zastavení a krátký odpočinek při výstupu na horu. Nesmí se zapomenout, že je cesta ještě daleká. Stoupání bude za nějaký čas zase únavné. Ale takový je rytmus v životě. Kdo mu přivykne, najde radost i v těch změnách.

Odcházím k Otci. Zkušenost z hor nám přiblíží i jinou životní zkušenost. Z údolí k prvnímu úpatí hory nebývá cesta příkrá, ale zdá se zdlouhavá. Pak je příkřejší a únavnější. Poslední etapa bývá nejtěžší, ale turista tu většinou zrychluje krok a nechce se ani na chvíli zastavit. Vidí totiž už vrcholek a ten pohled je silnou pobídkou. I v našem životě na zemi nebývají poslední stadia lehká. Věk přináší nemoci, práce zklamání. Ale začíná se naopak vidět cíl: odcházíme k Otci. Stařecké obličej zbožných lidí mívají zvláštní kouzlo. Klasičtí portrétisté je rádi zobrazovali na plátně nebo v kameni. Jsou to neklamné črty utrpení a přitom současně jas vidění blízkého cíle. Čas se opravdu stává krátkým a věčnost je blízko.

PÁTEK PO 6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 10. KVĚTNA 2024

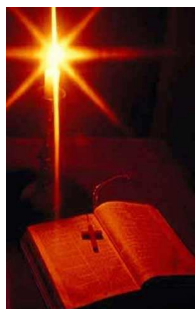
Ježíš řekl svým učedníkům: „Amen, amen, pravím vám: Vy budete plakat a naříkat, svět se však bude radovat. Vy budete sice zarmouceni, ale váš zármutek se obrátí v radost. Žena, když rodí, má zármutek, protože přišla její hodina. Když však porodí dítě, nemyslí už na bolesti pro radost, že přišel na svět člověk. Tak i vy nyní máte zármutek. Ale zase vás uvidím a vaše srdce se bude radovat, a vaši radost vám nikdo nevezme. V ten den se mě už nebudete na nic ptát.“ (Jan 16,20-23a)

Vy budete plakat a naříkat, svět se bude radovat. Nikoho nepotěšíme, když mu předpovíme, že bude plakat. Jedna indická moudrost zní: "Plakals, když jsi se narodil. Ale všichni okolo se smáli. Žij tak, aby ses v hodinu smrti ty smál a ostatní plakali." Pláč novorozeného dítěte, jak říkají, je přirozená reakce na nové prostředí. Vyskytuje se proto častěji v životě: když se odchází z domova, když se nevěsta vdává, když jde dítě poprvé do školy apod. Okolostojící se tomu často smějí. Ať si každý své změny statečně prodělá! Smích může být i jízlivý, když tu je radost ze škody druhého. Ale i v tom případě říkáme: "Zvykni si i nato, nic si z toho nedělej!" Stát se opravdu křesťanem znamená ne jednu, ale mnoho vážných změn v životě. Jsou tím radikálnější, čím vážněji se bere následování Krista. Proto si musíme zvyknout, že to s sebou přináší těžké chvílky.

Žena, když rodí, má zármutek, protože přišla její hodina. Přirovnání k pláči rodící ženy je velmi vhodné. V tomto případě jde opravdu o velkou změnu, o vznik nového života. Změny v křesťanském životě jsou také životní, jsou částí nového života v Kristu. Svého času se mluvilo mnoho o tzv. metodě bezbolestného porodu. Má to být psychologická příprava ženy, aby svůj okamžik přijala jako přirozený, bez bázně a s jistou radostí. Znovu se k ní vracela jedna francouzská skupina věřících, kteří se snaží žít pospolu, jako v pravé křesťanské vesnici. Pokoušejí se to dělat takto. Při hodině porodu se nerozžihají zbytečně světla, jen lampička před obrazem Panny Marie. Muž drží ženu za ruku a recituje s ní modlitby. Dítě, které přijde na svět, ponoří do vlažné vody. Prý jsou to krásné chvíle a bez pláče. Podaří se vždycky? Těžko říci. Ale odpovídá to psychologické zkušenosti: změna, kterou přijímáme jako přirozenou, přestává bolet. Růst v duchovním životě je přirozený. Přeměňuje tedy pláč v radost.

Když však porodí dítě, nemyslí už na bolesti pro samou radost. Jsou všechny minulé rány zaceleny? Některé jsou i po letech živé. Prožité zklamání, hrubá urážka, životní nezdár se vracejí do paměti stále s ostnem. Naopak vypravujeme jako žert příhodu o tom, jak jsme ztratili peněženku i s dokumenty a jak jsme ji nato našli beze škody. Ještě radostnější je vzpomínka studenta, jak se zpotil u zkoušky, která skončila nejlepší známkou. Přeměnu bolesti v radost tu tedy působí vědomí, že bylo utrpení k dobrému, že mělo šťastný výsledek. V jednom nacistickém policistovi se prý čas od času probudil kousek srdce a těšil vězně: „Nic si z toho nedělejte, budete mít brzy po tom.“ Slabá útěcha, ale přece ji někteří přijímali. Útěchy, které dává Kristus, jsou ovšem jiného rázu. I on ujišťuje, že bolesti života na zemi brzy skončí, ale ne smrtí beznadějnou, rozpadem v nicotu, ale sama bolest se stává krokem do nového radostného života.

SOBOTA PO 6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 11. KVĚTNA 2024

Ježíš řekl svým učedníkům: „Amen, amen, pravím vám: O cokoli budete prosit Otce ve jménu mém, dá vám. Dosud jste o nic neprosili ve jménu mém. Proste, a dostanete, aby se vaše radost naplnila. To vše jsem vám říkal obrazně. Přichází hodina, kdy k vám už nebudu mluvit obrazně, ale otevřeně vám budu podávat zvěst o Otci. V ten den budete prosit ve jménu mém a neříkám vám, že já budu prosit Otce za vás; vždyť sám Otec vás miluje, protože jste vy milovali mne a uvěřili jste, že jsem vyšel od Boha. Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; zase opouštím svět a jdu k Otci.“ (Jan 16,23b-28)

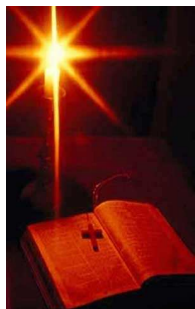

Dosud jste o nic neprosili v mém jménu. Proste a dostanete. Ve všech náboženstvích se chodí k božstvům o něco prosit. pro tento důvod se většinou stavějí chrámy, sochy, zasvěcují se místa k modlitbě. U starých Římanů měly tyto prosby skoro ráz právní smlouvy. My se zavazujeme, že vystavíme a zasvětíme bohu chrám, když se on zaváže, že nám pomůže v té a té záležitosti, např. vyhrát válku. Myslíci lidé ovšem mají pochybnosti o tomto počínání. I když připustíme, že Bůh může naše prosby vyplnit, je užitečné a rozumné o to žádat? Prosíme, aby se stalo něco, co si přejeme my, aby to bylo podle naší vůle. Není lepší říci: Bud' vůle tvá? Ať svět běží podle vůle Boží, a ne podle nás! Zosobněná vůle Boží je Kristus. Když se vžijeme do Krista, prosíme jeho jménem, stane se neuvěřitelný div: naše přání a přání Boží se spojí v jedno. Taková modlitba je ovšem vždycky vyslyšena.

Neříkám, že já budu prosit Otce za vás, vždyť sám Otec vás miluje. Sv. Pavel píše, že Kristus je jediným prostředníkem mezi Bohem a lidmi (1 Tim 2,5). Protože je Bůh příliš vznešený a vzdálený, předpokládá se skoro ve všech náboženstvích, že je lépe obracet se k němu prostřednictvím někoho, kdo mu je blíž. Tuto funkci mají i kněží, tak vystupoval Mojžíš i Áron ve Starém zákoně. Jak si takového prostředníka představovali? Už samo jméno to naznačuje: je prostředníkem mezi Bohem a lidmi, je nižší než Bůh, ale vyšší než obyčejní lidé. Tak si představovala i Krista stará ariánská hereze. Podle křesťanské víry on není uprostřed, ale je současně jak pravý Bůh, tak pravý člověk, je Bůh v člověku. V něm tedy Otec miluje Syna-Bohočlověka. Kristus se však ztotožňuje se svými učedníky. Je tedy i v nás tajemným způsobem přítomen Bůh Syn. Proto nás Otec miluje a rád splňuje naši prosbu, když ho prosíme v Kristu.

Proste a dostanete, aby vaše radost byla dovršena. Jedna pověstná značka aut stojí neslýchané peníze. A přece ji kupují. Ptáme-li se proč, dostaneme obyčejně tuto odpověď: „Nedovedete si představit, jaká je to radost mít v rukou vůz, který máte úplně v moci. Taková jízda těší!“ Těší ovšem i plavce, když cítí sílu, že přeplave záliv, že ho nezmohou vlny. Církevní Otcové tzv. školy antiošské vysvětlovali text o Božím obrazu v člověku tak, že je pánem celé přírody. Musí své panství dobývat prací, ale rád by to dělal jako Bůh, pouhým slovem. Když Kristus slovem uzdravoval nemocné a křísil mrtvé, považujeme to za zázrak, a to právem. Ale tím, že nás pověřil, abychom se jeho jménem modlili, nám také dává moc, abychom slovy přetvářeli skutečnost. Máme tedy podíl i na jeho zázračné moci. Tím je tedy naše radost dovršena.

PONDĚLÍ PO 7. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 13. KVĚTNA 2024

Učedníci řekli Ježíšovi: „Ted' mluviš otevřeně, (a ne) obrazně. Nyní víme, že víš všechno a nepotřebuješ, aby se tě kdo na něco ptal. Proto věříme, že jsi vyšel od Boha.“ Ježíš jim odpověděl: „Nyní už věříte? Hle, přichází hodina ano, už je tu kdy se rozprchnete, každý do svého (domova), a mne necháte samotného. Přesto však nejsem sám, neboť Otec je se mnou. Toto jsem k vám mluvil, abyste měli ve mně pokoj. Ve světě budete mít soužení. Ale buďte dobré mysli. Já jsem přemohl svět.“ (Jan 16,29-33)

Rozprchnete se a mne necháte samotného. Ale nejsem sám, Otec je se mnou. Čím to je, že samota tíží? Člověk je tvor společenský a jeho osoba i charakter se vytváří ve styku s ostatními. Dítě, které je dlouho o samotě, bývá zaostalé. Když někoho všichni opustí, je nešťastný, i kdyby měl jinak dobré bydlení a prostředky k životu. A přece někteří hledají samotu. Zamilovaní chodí po osamělých cestičkách, protože chtějí být spolu. Nehledají tedy samotu, ale užší styk s druhým. Něco podobného se děje, když hledají samotu mniši. Slovo mnich pochází z řeckého monachos, a to skutečně: znamená osamocený, opuštěný. Ale křesťané udělali objev, že v té samotě a opuštěnosti zažili velmi úzké setkání s

Bohem. V životopise Charlese Foucaulda se čte, že jednou musel v Africe dlouho čekat na francouzském konzulátu. Nakonec konzul přišel a velice se omlouval: „Odpusťte, že jsem vás tu nechal tak samotného.“ „Já nejsem nikdy sám,“ odpověděl moderní poustevník. Napodobí se tak sám Kristus, který je stále s Otcem.

Ve světě budete mít soužení, ael buďte zmužilí. Italské přísloví říká: „Líp je být sám, než ve zlé společnosti.“ Zdá se, že dnešní lidé jsou často ve spletné situaci. Utíkají ze svého prostředí, protože je těžko snášejí. Hledají samotu. Ale sotva jsou chvíli o samotě, pláčou steskem po společnosti. Když pak hledají u někoho útěchu, dostávají obyčejně dobrou radu: „Mějte odvahu, buďte zmužilí!“ Existují dnes ve velkých městech v telefonním seznamu tzv. linky důvěry. Ten, kdo se cítí zdrcen, v beznaději, vytočí číslo a tam se obyčejně ozve příjemný hlas toho, kdo má službu: „Buďte odvážný, nedejte se zastrašit!“ Je to služba lásky. Je účinná? Někdo to přirovnal k pilulce aspirinu, když bolí hlava. Ten pán nebo ta dáma v telefonu totiž nemůže mnoho. Aby se odvaha opravdu dostala, je potřeba dojít k vědomí, že máme vedle sebe někoho mocného, kdo nás má rád a nikdy nás neopouští.

Toto jsem k vám mluvil, abyste ve mně měli pokoj. Nepříznivé a nepřátelské prostředí působí nepokoj. Ale kdo s nepokojem v srdci odejde do samoty, tam mír nenajde. Jeho zmatek se naopak zesílí. Pro antické filosofy byl pokoj a mír výsledkem dobrého pořádku, kde všechno je na svém místě. Řecké slovo pro krásu a pořádek je kosmos. Takový je vesmír, pohyby hvězd. Lidský život je bohužel plný zmatku. Kdo chce být šťastný, musí jej spořádat. Podle čeho? Podle pohybu hvězd, říkali starověcí astrologové. Budeš-li jednat v souladu s pohybem kruhů vesmíru, budeš mít pokoj. Křesťanští Otcové církve se jim smáli. Málo nás potěší soulad s Jupiterem nebo Venuší, nebudeme-li v harmonii s vůlí toho, kdo je stvořil a s nimi točí. Až se jeho a naše vůle spojí v jedno, pak je to opravdu nebeské znamení vydobytého pokoje.

ÚTERÝ PO 7. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 14. KVĚTNA 2024

Ježíš pozvedl oči k nebi a modlil se: „Otče, přišla ta hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe. Obdařils ho mocí nade všemi lidmi, aby dal věčný život všem, které jsi mu dal. Věčný život pak je to, že poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. Já jsem tě oslavil na zemi: dokončil jsem dílo, které jsi mi svěřil, abych ho vykonal. Nyní oslav ty mne u sebe, Otče, slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než byl svět. Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi dal ze světa. Byli tvoji a mně jsi je dal a zachovali tvoje slovo. Nyní poznali, že všechno, cos mi dal, je od tebe; vždyť slova, která jsi dal mně, dal jsem jim. Oni je přijali a skutečně poznali, že jsem vyšel od tebe, a uvěřili, že jsi mě poslal. Já prosím za ně. Neprosím za svět, ale za ty, které jsi mi dal, vždyť jsou tvoji; a všechno mé je tvé a všechno tvé je mé. V nich jsem oslaven. Už nejsem na světě, ale oni jsou na světě; a já jdu k tobě.“ (Jan 17,1-11a)

Toto je věčný život: že poznají tebe, jediného pravého Boha. V moderních jazycích má výraz „poznání“ oslabený význam. Je to jenom část naší duchovní činnosti. Obyčejně rozlišujeme trojí činnost duše: poznávat, chtít a cítit. Proto můžeme něco „poznávat“, ale nechceme to uskutečnit, náš život je od toho daleko. Takové poznání Boha znamená ovšem málo. V hebrejštině má poznání daleko plnější význam: „poznat válku“ znamená zažít, mít účast v tažení: „poznat dobro a zlo“ (Gn 3,5) v ráji se stalo pokušením a tragédií lidstva. V této souvislosti i „poznat jediného pravého Boha“ znamená setkat se s ním, mít k němu vztah. On pak vstupuje do života člověka a člověk vstupuje do života Božího, který je věčný. Není snadné si představit věčnost. Není to dlouhý čas. V čase se setkáváme s malým úsekem skutečnosti. Na věčnosti máme poznat skutečnost celou, nerozdělenou, musíme se tedy setkat s Bohem, ve kterém je všechno.

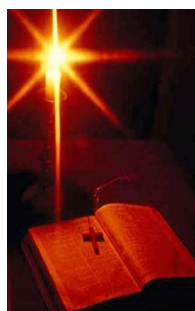
A poznají toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. Všechna náboženství dávají nějaké poznání Boha, dokonalejší nebo méně dokonalé. Pohanskému filosofovi Celsovi z 3. století po Kr., proti kterému psal Origenes, se zdálo křesťanství směšné. Chce uctívat jako Boha tesaře z Nazareta, kterého římské úřady popravily. Taková primitivní víra, myslí Celsus, je nedůstojná pro myslícího inteligentního člověka. Copak není Bůh nekonečný, pouhý duch, věčně blažený? Origenes mu ovšem dovede odpovědět. Nikdo z nás nepopírá, že takový Bůh je. Všecko pěkné, co dokázali o Boží dokonalosti povědět velcí řečníci a římské filosofové, věříme i my. Jednu věc však oni nevěděli, že totiž „Bůh je láska“ (1 Jan 4,8). On dokázal ze své nedozírné výšky sestoupit k člověku a s ním se ztotožnit. Poznat Ježíše Krista znamená poznat Boha, který je mezi námi a v nás i zde na světě, nejenom někde ve světě idejí. Tu je tedy opravdové skutečné setkání v čase i věčnosti.

Já jsem tebe oslavil na zemi, nyní oslav ty mne, Otče. Oslavujeme toho, koho považujeme za důležitého. Ten význam má i hebrejský výraz pro slávu. Kristus oslavil Boha na zemi, zjevil lidem, že je jejich Otec a že stále vstupuje do jejich života, že se o ně stará a nad nimi bdí. Otec zase oslavuje Syna. Ukazuje, že s ním je sjednocen, že mu všechno svěřuje, že ho tedy musejí všichni přijmout za důležitého, za toho, kdo dostal vládu na nebi i na zemi (srv. Mt 28,18). Poslání Kristovo se přenáší na všechny jeho

učedníky. Tím, že se modlí Otče náš, vzdávají Bohu slávu, uznávají jeho pravou hodnotu. On pak je uznává za své děti, za dědice nebeského království, dospívají nejvyššího stupně důležitosti. Jedna malá francouzská princezna prý vzdorovala své vychovatelce touto poznámkou: „Kdybyste si uvědomila, že jsem dcerou vašeho krále, jednala byste se mnou důstojněji.“ Ta se však nedala: „Kdybyste si uvědomila, že jsem dcera vašeho Boha, víc byste si mě vážila.“ Víra v Boží synovství je opravdu největší sláva člověka.

Vzpomínám si na katechizmus kardinála Františka Tomáška, který byl sestaven z otázek a odpovědí. Jedna z prvních zněla: "K čemu jsme na světě?" - "Na světě jsme k tomu, abychom sloužili Bohu a po smrti se dostali do nebe". Cílem života člověka (křesťana) je tedy věčnost. Věčnost však není hodnota času. Jedná se o něco nepředstavitelného, rozum přesahujícího, jde zkrátka a dobře o naplnění či nenaplnění našich tužeb, které jsou v hlubinách srdce. Ježíš ve své velekněžské modlitbě říká, že věčný život spočívá v poznání Boha a toho, kterého poslal, Ježíše Krista. Poznat Boha znamená nejen o něm vědět, jaký je, znát články víry, ale mít k němu niterný vztah. A to je něco jiného. Poznat Boha ve své nejniternější podstatě je totéž jako žít lásku, protože Bůh je láska - nejkratší a nejvýstižnější definice Boha, kterou nám podává sv. Jan. Svatá Zdislava, naše patronka, proslula láskou v životě. Nedělala mimořádné věci, ale vynikala dobročinnou láskou a péčí o vlastní děti. Ani po nás Bůh nechce velkolepé věci, ale abychom i ty všední, obyčejné věci dělali s neobyčejnou láskou.

STŘEDA PO 7. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 15. KVĚTNA 2024

Ježíš pozdvihl oči k nebi a modlil se: „Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno jako my. Dokud jsem byl s nimi, já jsem je zachovával ve tvém jménu, které jsi mi dal. Chránil jsem je a nikdo z nich nezahynul kromě toho, který propadl záhubě, aby se naplnilo Písmo. Nyní jdu k tobě, ale toto mluvím (ještě) ve světě, aby měli v sobě plnost mé radosti. Dal jsem jim tvé slovo. Svět k nim pojal nenávisť, protože nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. Neprosím, abys je ze světa vzal, ale abys je zachránil od Zlého. Nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. Posvěť je v pravdě; tvé slovo je pravda. Jako jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa. A pro ně se zasvěcuji, aby i oni byli posvěceni v pravdě.“ (Jan 17,11b-19)

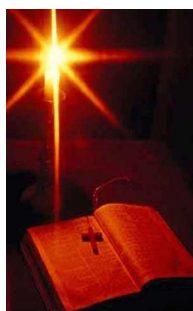
Já jsem jim dal tvoje slovo. V dnešní řeči výraz „dát někomu slovo“ znamená příslib: Dávám vám slovo, že ... V tomto smyslu dal Bůh své slovo, tj. přísliby, Židům. I Kristus dal slovo apoštolům, že bude s nimi až do skonání světa (Mt 28,20). Ale on jim dal své slovo i v jiném smyslu: svěřil jim slova, která mluvil on, aby je nesli do celého světa. Básník, který svěří své rukopisy někomu, aby je uveřejnil, mu také svěřuje svá slova, je to výraz důvěry. Ale přece je velký rozdíl mezi slovy básníkovými a Kristovými. Natištěné

básně lidé čtou. Jsou-li tam výzvy k něčemu a zamlouvají-li se, čtenáře rozohní a možná je pohnou i k činům. Jinak tomu je se slovy Božími. Ta sama mají sílu a ti, kdo je nesou dál a vyslovují, už tím přetvářejí svět.

Svět k nim pojal nenávist, protože nejsou ze světa. Celý svět je uskutečněné Boží slovo. „Bůh řekl, a stalo se...“ (Gn 1,3n). Jak to tedy, že svět nenávidí ty, kdo Boží slovo nesou dál? Slovo „svět“ má v Písmu dvojitý význam. Na prvním místě je to všechno, co Bůh stvořil. O tom pak stojí psáno: „Tak Bůh miloval svět, že poslal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“ (Jan 3,16). Ale u sv. Jana má výraz „svět“ také jiný význam. Je to souhrn sil, které se Bohu vzpírají, protiví. Nenávidí jak Boha, tak i jeho dílo. Je tedy pochopitelné, že pojmu nenávist ke všem, kdo jsou nositeli slova Božího. Zažili tu nenávist od počátku světci-mučedníci, patří k dějinnému vývoji církve. Tu a tam se čte o nějakém dobrém křesťanovi, že neměl osobní nepřátele. Je to spíš z jeho strany než ze strany těch druhých. Velcí světci nepřátele měli, ale oni sami se vyvarovali nenávisti.

Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je ochránil od zlého. Proč se modlíme, aby nás Bůh uchoval od protivenství a nepřátel? Je to asi tak, jako když se modlíme za tělesné zdraví a dlouhý věk. Má to relativní smysl, tj. nakolik nám těch darů Bůh dopřeje. Nevyléčitelně nemocní se spíš modlí za to, aby dostali sílu své trápení v míru přečkat. Pokud jde o protivenství zvenčí, vždycky obdivujeme statného, kdo se jich nebojí. Chlapci čtou s nadšením „indiánky“ a dobrodružné příběhy. Tam totiž vystupují hrdinové, kteří se nebojí ničeho, před čím se třese obyčejný člověk. Je to touha, je to ideál. Ale víme, kolik je v takových dobrodružných knihách vymyšleného. Odvaha mučedníků však není vymyšlená. Skutečná je také síla křesťanských matek, které vychovávají děti. Není ovšem z nich samých. Je to síla Kristova, který žije v těch, kdo přijali jeho slovo.

ČTVRTEK PO 7. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 16. KVĚTNA 2024

Ježíš pozvedl oči k nebi a modlil se: „Otče svatý, prosím nejen za své učedníky, ale také za ty, kdo pro jejich slovo uvěří ve mne: ať všichni jsou jedno. Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou v nás, aby svět uvěřil, že ty jsi mě poslal. A slávu, kterou jsi dal mně, dal jsem já jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno: já v nich a ty ve mně. Tak ať i oni jsou v dokonalé jednotě, aby svět poznal, že ty jsi mě poslal a žes je miloval, jako jsi miloval mne. Otče, chci, aby tam, kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal, aby viděli mou slávu, kterou jsi mi dal, protože jsi mě miloval už před založením světa. Spravedlivý Otče, svět tě nepoznal, ale já jsem tě poznal a tito (moji učedníci) poznali, že jsi mě poslal. Dal jsem jim poznat tvé jméno a dám poznat, aby láska, kterou jsi mě miloval, byla v nich a abych byl i já v nich.“ (Jan 17,20-26)

Abys všichni byli jedno. Kázání a výzvy k svornosti a jednotě slyšíme na všech stranách a v mnoha variacích. Ale není snadné jednoty dosáhnout a dokonce ani se rozhodnout, kde

ji hledat. Často sníme o nějaké jednotě vyšší, nadosobní: jednota národa, lidstva, celého vesmíru. Bylo by to krásné, kdyby se jí dosáhlo? Zdá se, že ano. Ale má toto řešení slabou stránku. Jednotlivec jako osoba se musí do této jednoty zařadit, poddat se jí a případně se za ni i obětovat. Celek je víc nežli část. Ale můžeme člověka s jeho důstojností a svobodou považovat jenom za část celku? Smí se potlačit osobní mínění a jednání jenom proto, aby vládla jednota? Autoritativní režimy o to usilují, proto musejí omezit lidská práva. Máme takovou jednotu podporovat?

Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě. Už Aristoteles pochopil, že jednota, která odpovídá hodnotě člověka, je ta, která vzniká ze svobodných osobních vztahů, z přátelství. To však má různé stupně. Aristoteles rozlišuje tři. Je přátelství ze zábavy. Je roztomilé, je-li zábava nevinná, ale jenom tak dlouho, jak je to baví. Pak se rozpadne. Druhé přátelství je z užitku: obě strany z toho mají zisk, pomáhají si. Jak dlouho? Dokud ten užitek a zisk ze spojení trvá. Kdyby jim to bylo na škodu, rozejdou se. Trvalé přátelství je jenom třetí: z ctnosti. Spojuje-li lidi ctnost, nerozejdou se, protože ctnost je věčná. Aristoteles zůstal u této všeobecné zásady. Těžko se rozvádí do detailů. Křesťané jdou dál. Nejdůležitější ctnost je láska. Její nejdokonalejší vzor pak je v životě Nejsvětější Trojice. Tři Božské Osoby se navzájem tak milují, že jsou jeden Bůh. Neslily se v jedno, neobětovaly se pro jedno, ale vytvořily jedno svobodnou láskou.

Aby i oni byli jedno v nás. Jsou lidé schopni jednoty v lásce? Do jisté míry. Proto je i jejich jednota jenom v jistém stupni. I ta je krásná, jako např. v dobré rodině. Ale je to láska smrtelných osob. Proto se i tato jednota rozpadá smrtí. Bůh se však rozhodl, že lidskou lásku zachová tím, že jí dá účast na své lásce, na životě Nejsvětější Trojice. Stalo se to sesláním Ducha svatého. Hned nato vznikla v Jeruzalémě první církevní jednota. O ní čteme ve Skutcích apoštolů, že „obec věřících měla jedno srdce a jednu duši“ (Sk 4,32). Tou jednotnou duší církve se stal Duch svatý, Duch Kristův. Měli tedy i jedno srdce: snažili se stejně myslet i jednat. Dnešní svět tolik usiluje o jednotu. Křesťané mu nabízejí svou pomoc k dosažení toho cíle: účastí na Božím životě, který je tajemství Tří v absolutní jednotě.

PÁTEK PO 7. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 17. KVĚTNA 2024

Když (se Ježíš ukázal svým učedníkům a) posnídali, zeptal se (Ježíš) Šimona Petra: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě více než ti zde?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.“ Ježíš mu řekl: „Pas mé beránky.“ Podruhé se ho zeptal: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.“ Ježíš mu řekl: „Pas moje ovce.“ Zeptal se ho potřetí: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě?“ Petr se zarmoutil, že se ho potřetí zeptal: „Miluješ mě?“, a odpověděl mu: „Pane, ty víš všechno ty víš, že tě miluji!“ Ježíš mu řekl: „Pas moje ovce! Amen, amen, pravím ti: Dokud jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodils, kam jsi chtěl. Ale až zestárneš, vztáhneš ruce, a jiný tě přepásá a

povede, kam nechceš.“ To řekl, aby naznačil, jakou smrtí oslaví Boha. A po těch slovech ho vyzval: „Následuj mě!“ (Jan 21,15-19)

Šimone, synu Janův, miluješ mě víc než tito ostatní? Tento Ježíšův rozhovor s Petrem je bezpochyby jedním z nejpěknějších textů evangelia. V Palestině jej připomíná malá kaple na břehu jezera. V ní je velký kámen, kus skály, na které měl Ježíš stát. Není to nemožné. Když volal na apoštoly v lodi, zvolil zřejmě vyvýšené místo. Dotaz, s kterým se k Petrovi obrátil, je ovšem nečekaný. Kdo může říci o sobě, že miluje Krista víc než ostatní? Odpověď apoštolova je proto skromná, a přitom přesvědčivá: „Pane, ty víš, že tě miluji.“ Řecký text užívá výrazu, který je k pochopení křesťanské lásky důležitý: agapo te. V řečtině jsou totiž dvě slova pro lásku: erós a agape. Erós znamená touhu. V tom smyslu milujeme to, po čem toužíme. Agape znamená chtít druhému dobře udělat to, po čem touží. Řecký text vkládá do úst Petrovi ten druhý výraz. Je to tedy, jako by říkal: „Chci pro tebe udělat cokoli.“ Byl to tedy okamžik, kdy měl dostat své povolání definitivně.

Pas mé beránky, pas moje ovce. Sv. Jan Zlatoústý tu přidává tuto úvahu. Když Petr vyznal, že Krista miluje, nebylo mu řečeno: „Spi na holé zemi, posti se“ apod. To totiž v době Zlatoústého praktikovali přísně asketi. Petr dostal jiný příkaz: „Pas mé beránky!“ Tomu, kdo nás má rád, svěřujeme to, co je nám nejdražší. Pro Krista mají ovšem největší cenu duše lidí. Proto je svěřuje těm, kdo ho milují. Církevní struktura rozlišuje dvojí řeholní společnosti: řády rozjímavé, kontemplativní, a řády apoštolské. Je to rozlišení praktické, podle způsobu života. Ve staré době předpokládali spíš, že mají být na počátku všichni kontemplativní, cvičit se v ctnosti, modlit se. Až dospějí do jistého stupně lásky k Bohu, ať vyjdou ze samoty a věnují se druhým lidem, aby je vedli ke Kristu. Je to tím snazší, protože lidé sami přicházejí k těm, u nichž cítí, že jsou plni Boží lásky.

Zeptal se ho potřetí: Šimone, sanu Janův, miluješ mě? Evangelium výslovně poznamenává, že ten třetí dotaz Petra zarmoutil. Pochopil, že se tu připomíná něco, co ho bolelo: trojí zapření Krista v době jeho umučení. U nás by taková narážka znamenala výčitku, smutnou vzpomínku, která kalí radost přítomnosti. Ježíš nevzpomíná ani ve zlém, ani se smutkem, ale poučuje: láska Boží se nemůže zakalit ani minulými hříchy, naopak jejich vzpomínka lásku zvětšuje. Když asketi radili, abychom si stále a stále připomínali stará provinění, abychom plakali nad minulými hříchy, neměli pochybnost o tom, že ty hříchy jsou všechny prominuté. Plakali z vděčnosti nad tím, že ani to nás nemohlo od Boží lásky oddělit a že má Kristus větší důvěru k nám, než jsme měli my k němu. Petr se má stát hlavou církve, která jménem Kristovým odpouští provinění. Apoštol zakusil první na sobě, co to znamená a jakou chuť do nového života to dává.

Pán Ježíš vyžaduje trojí vyznání lásky, dříve než mu svěří pastýřskou službu nad všemi křesťany. V křesťanství totiž láska rozhoduje všechno. Bůh nám z lásky poslal svého Syna, ten z lásky k nám obětoval svůj život, láska má být zákonem učedníků a stává se i hybnou silou pro apoštola Petra. My víme, že tato slova trojího vyznání jsou jasným projevem Ježíšova odpuštění kvůli trojímu zapření, kterého se mu dostalo od prvního mezi apoštoly. Apoštol Petr je však také promován za prvního papeže. Jeho život nebude

snadný. Jiný tě přepáše a povede, kam nechceš. Víme, jak si apoštol Petr představoval pohodlný život a Ježíš ho přísně pokáral. Myslím, že každý z nás se vidíme tak trochu v Petrovi. Měli jsme své plány, představy, ideály, iluze. O tom, kde budeme pracovat nebo studovat, jak to bude vypadat v manželství, rodině, jak na stáří či v důchodě. Pán nás vede tolikrát po cestách, které jsme si neplánovali ani nevybírali. Kéž bychom i my stejně jako sv. Petr dokázali přijímat radost i bolest. Jen ta cesta, po které jdeme a s vděčností přijímáme, je pro nás ta nejlepší.

SOBOTA PO 7. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 18. KVĚTNA 2024

Petr se obrátil a viděl, jak za ním jde učedník, kterého Ježíš miloval a který ležel při večeri na jeho prsou a zeptal se: „Pane, kdo tě zradí?“ Když ho tedy Petr viděl, zeptal se Ježíše: „Pane, a co on?“ Ježíš mu odpověděl: „Jestliže chci, aby zůstal, až přijdu, proč se o to staráš? Ty mě následuj!“ Mezi bratry se proto rozšířila řeč, že ten učedník nezemře. Ježíš však Petrovi neřekl: „Nezemře“, ale: „Jestliže chci, aby zůstal, až přijdu, proč se o to staráš?“ To je ten učedník, který o tom všem vydává svědectví a to všechno zaznamenal a víme, že jeho svědectví je pravdivé. Je však ještě mnoho jiných věcí, které Ježíš vykonal. Kdyby měla být vypsána každá zvlášť, myslím, že by celý svět neobsáhl knihy o tom napsané. (Jan 21,20-25)

„Pane, a co on?“ Sv. Petr měl právě s Ježíšem nejdůležitější rozhovor ve svém životě. Dostal své definitivní poslání, byla mu předpověděna i mučednická smrt. Porozuměl tomu. Ale byl tam nablízku i apoštol sv. Jan. Byli dobří přátelé už dříve při práci, pak v družině Ježíšově. Je tedy docela přirozené, že se zajímal i o jeho osud. Co bude s ním? Zájem o druhého totiž upevňuje přátelství i rodiny, musí být ovšem upřímný a projevem lásky. Je zájem, kterému říkáme sbírání klepů, to je chuť dozvědět se to, co se druhým nepovedlo, jejich chyby, nebo alespoň to, co by rádi zachovali v tajemství. Takové „zájemce“ ovšem nejraději vidíme daleko za dveřmi. Jak naopak potěší taková otázka? „Jak ti dnes šla práce? Potřebuješ ještě mnoho dní k dokončení?“ apod. Noviny, rádio, obrazovka budí zájem o mnoho věcí ve světě, užitečných, ale i neužitečných. Nesmí ovšem zaplnit takové místo v rodině, abychom ztráceli důležitější zájem o ty, se kterými žijeme.

Co tobě na tom záleží? Když někdo projeví zájem, který je nám nemilý, odpovídáme hrubším výrazem: „Co je ti do toho?“ Dá se to ovšem vyjádřit jemněji. Ale předpoklad je stejný: máme právo na svá soukromá tajemství, zájem druhých tu působí rušivě. I Bůh má svá tajemství, hlavně pokud jde o budoucí osudy lidí. Zájem tu ruší ne jeho, ale nás samé. O sv. Antonínu Poustevníkovi čteme, že v samotě mnoho přemýšlel o tom, kolik lidí se spasí a kolik jde do záhuby. Jako odpověď uslyšel od Boha hlas: „Antoníne, dávej pozor

sám na sebe!“ Zbytečné zájmy o druhé odvádějí pozornost od toho, oč se máme starat sami. Které zájmy však jsou užitečné a které jsou zbytečnost? Skauti mají v pravidlech, že mají být zvědaví. Špatně zní, když řekneme, že je někdo zvědavý. K rozlišení se tu dá aplikovat pravidlo, které platí pro každý rozhovor: dobrý je ten, který lásku a důvěru podporuje, zlý je ten, který ji ničí. Někdy je velkou známkou důvěry neptat se. Tuto důvěru bez ptaní žádá i Bůh, když jde o jeho prozřetelnost s lidmi.

Chci, aby zůstal, až přijdu. Odpověď Ježíšova je dost záhadná. Přítomní apoštolové jí ostatně špatně rozuměli. Řekneme však, že lépe než „záhadná“ se dá říci, že je všeobecná. Vyjadřuje pravdu, kterou věříme. Smrt člověka není nikdy náhodná. Na obrazech smrti Panny Marie je Kristus, který přichází z nebe, aby vzal do rukou duši své matky. Ale tak je tomu při smrti všech spravedlivých. „Duše spravedlivých jsou v Boží ruce“ (srv. Mdr 3,1). Kristus, který zachraňuje duše, si pro ně přichází vždy v pravém okamžiku. Proto se světci nebáli smrti. Sv. Sábu Jeruzalémského upozorňovali, aby se nevracel přes poušť večer do kláštera, že se v okolí potuluje lev. Jeho odpověď byla prostá: „Bud' existuje Bůh, tak co mně může lev udělat, nebo Bůh neexistuje, ale v tom případě je líp, když mě lev sní.“ Samozřejmě je, že víra nemůže podporovat hazardování se životem, ale klid a jistotu v nebezpečích dává.

Dočetli jsme dnes knihu dějin prvotní Církve - Skutky apoštolů. Křesťanství se dostalo z Jeruzaléma až do Říma, centra tehdejšího světa. Navzdory různým překážkám, které asi nejvíc zakusil sv. Pavel na svých misijních cestách, dospělo jak k židům, tak k pohanům. Také v evangeliu čteme poslední kapitoly zvláště o osudu autora evangelia - sv. Jana. Pán Ježíš odbývá Petrovu zvědavost, - který si myslel že se dožije Kristova druhého příchodu, - neurčitou větou: „Jestliže chci, aby zůstal, až přijdu, proč se o to staráš?“ Naše víra je tedy opřena o svědectví Petra i Jana a samozřejmě dalších učedníků. Jedno je jisté, a to, že křesťanství se nedá zničit. Bude však stále narážet na různé překážky ze strany lidí tohoto světa. Proto se dnes chceme připravit na slavnost seslání Ducha svatého, abychom s jeho pomocí zase znovu a lépe byly jeho svědky.

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXI. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYŠICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>

NEŘESTI A CTNOSTI

Mírnost

(katecheze papeže Františka při generální audienci, náměstí sv. Petra, Vatikán, 17. dubna 2024)

*Nenásleduj své choutky a bohatství, aby tě nestrhly vášně tvého srdce.
Zlá vášeň ničí svého majitele a vydává ho v posměch u nepřátel.
Kdo shání a sám si utrhuje, pro jiné shání, a z jeho pokladů budou cizí
hýřit. (Sirachovec 5,2; 6,4; 14,14.)*

Drazí bratři a sestry, šťastné Velikonoce!

Dnes budu mluvit o čtvrté a poslední z kardinálních ctností: mírnosti. Tato ctnost má s ostatními třemi společnou historii, která sahá daleko do minulosti a nepatří jen křesťanům. Pro Řeky bylo praktikování ctností zaměřeno na dosažení štěstí. Filozof Aristoteles napsal svůj nejdůležitější traktát o etice a adresoval jej svému synovi Nikomachovi, aby ho poučil o umění žít. Čím to je, že všichni usilujeme o štěstí, a přesto ho tak málo lidí dosahuje? To je otázka. Aby na ni Aristoteles odpověděl, zabývá se tématem ctností, mezi nimiž má přední místo *enkráteia*, tj. mírnost či střídmost. Tento řecký termín doslova znamená "moc nad sebou samým". Mírnost je moc nad sebou samým. Tato ctnost je tedy schopností sebeovládání, uměním nenechat se ovládnout vzpurnými vášněmi, udělat pořádek v tom, co Manzoni nazývá "změť lidského srdce".

Katechismus katolické církve nám říká, že "mírnost je mravní ctnost, která zmírňuje přitažlivost rozkoší a dává člověku schopnost vyrovnaně užívat stvořená dobra". "Zabezpečuje", pokračuje katechismus, "vládu vůle nad pudy a udržuje touhy v mezích počestnosti. Mírná osoba zaměřuje své smyslové tužby k dobru, uchovává si zdravou rozvážnost, nejedná podle svého pudu a nenásleduje ... vášně svého srdce" (č. 1809).

Mírnost je ctnost správné míry. V každé situaci jedná moudře, protože lidé, kteří jednají vždy poháněni impulsem nebo bujností, jsou nakonec nespolehliví. Lidé bez mírnosti jsou vždy nespolehliví. Ve světě, kde se tolik lidí chlubí tím, že říkají, co si myslí, mírný člověk si spíše myslí to, co říká. Rozumíte tomu rozdílu? Neříkat jen to, co mě napadne. Ne, spíše myslet na to, co mám říct. Nedává prázdné sliby, ale přijímá závazky v takové míře, aby je mohl splnit.

I s požitky jedná střídmy člověk s rozvahou. Volný průběh pudů a naprostá volnost udělená požitkům se nakonec obrátí proti nám samým a uvrhne nás do stavu nudy. Kolik lidí, kteří chtěli nenasytně vyzkoušet všechno, zjistilo, že jim všechno přestalo chutnat! Lepší je tedy hledat správnou míru: například dobré víno je lepší vychutnávat po malých doušcích než ho pozřít všechno najednou. Všichni to známe.

Mírný člověk umí dobře vážit a odhadovat slova. Přemýšlí o tom, co říká. Nedovolí, aby chvilka hněvu zničila vztahy a přátelství, které se pak dají jen obtížně obnovit. Zejména v rodinném životě, kde jsou nižší zábrany, všichni riskujeme, že neudržíme napětí, podráždění, hněv na uzdě. Je čas mluvit a čas mlčet, ale obojí vyžaduje správnou míru. A to platí pro mnoho věcí, jak pro bytí s druhými, tak pro bytí o samotě.

Pokud se mírný člověk umí ovládat, neznamená to, že ho vždy uvidíme s klidnou, usměvavou tváří. Někdy je skutečně nutné se rozčilit, ale vždy správným způsobem. Jedná

se o toto: správná míra, správný způsob. Slovo výtky je někdy zdravější než kyselé, zaryté mlčení. Mírný člověk ví, že není nic nepříjemnějšího než opravovat druhého, ale také ví, že je to nutné: jinak by člověk dával volný průchod zlu. V určitých případech dokáže mírný člověk udržet extrémní pohromadě: potvrzuje absolutní zásady, hlásí se k nezpochybnitelným hodnotám, ale zároveň umí lidi pochopit a projevuje pro ně empatii.

Darem mírného člověka je tedy rovnováha, vlastnost stejně cenná jako vzácná. Všechno v našem světě vlastně tlačí na pilu. Naopak mírnost jde dobře dohromady s evangelijními postoji, jako je malost, rozvážnost, skrytost, tichost. Kdo je mírný, váží si úcty druhých, ale nečiní z ní jediné kritérium každého jednání a každého slova. Je citlivý, umí plakat a nestydí se za to, ale nepláče nad sebou. Poražený znovu povstává, vítězně se dokáže vrátit ke svému dřívějšímu skrytému životu. Nehledá potlesk, ale ví, že potřebuje druhé.

Bratři a sestry, není pravda, že mírnost činí člověka nudným a neradostným. Naopak, způsobuje, že člověk lépe vychutnává dobrá života: společné setkávání u stolu, laskavost některých přátelství, důvěru moudrých lidí, údiv nad krásou stvoření. Šťěstí s umírněností je radost, která vzkvétá v srdci těch, kdo poznávají a oceňují to, co je v životě nejdůležitější. Prosme Hospodina, aby nám dal tento dar: dar zralosti, zralosti věku, citové zralosti, sociální zralosti. Dar mírnosti.

Život milosti podle Ducha

(katecheze papeže Františka při generální audienci, náměstí sv. Petra., Vatikán, 24. dubna 2024)

Když se za vás modlíme, nepřestáváme děkovat Bohu, Otci našeho Pána Ježíše Krista. Slyšeli jsme totiž o vaší víře ve spojení s Kristem Ježíšem a o vaší lásce ke všem věřícím, a to pro naději (na odměnu), která je vám připravena v nebi. (O té naději) jste slyšeli už dříve při (hlásání) slova pravdy, radostné zvěsti, (Kolosanům 1,3-5)

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

V posledních týdnech jsme se zamýšleli nad kardinálními ctnostmi: moudrostí, spravedlností, statečností a mírností. Jak jsme již několikrát zdůraznili, tyto čtyři ctnosti patří k velmi staré vzdělanosti, která pochází ještě z doby před křesťanstvím. Již před Kristem byla poctivost hlášána jako občanská povinnost, moudrost jako pravidlo pro jednání, odvaha jako základní složka života, který směřuje k dobru, a mírnost jako nezbytné opatření, které nesmí být zahlceno excesy. Toto starobylé dědictví, dědictví lidstva, nebylo nahrazeno křesťanstvím, ale zaměřilo se na ně, posílilo je, očistilo a integrovalo do víry.

V srdci každého muže a každé ženy je tedy schopnost hledat dobro. Duch svatý je dán proto, aby ti, kdo jej přijímají, dokázali jasně rozlišovat dobro od zla, měli sílu přilnout k dobru tím, že se budou vyhýbat zlu, a tím dosáhnout plného uskutečnění víry.

Ale na cestě, kterou všichni podnikáme k plnosti života, jež patří k údělu každého člověka - údělem každého člověka je plnost, být plný, plný života -, se křesťan těší

zvláštní pomoci Ducha svatého, Ducha Ježíšova. Ta se uskutečňuje prostřednictvím daru tří dalších, výrazně křesťanských ctností, které jsou v novozákonních spisech často zmiňovány společně. Těmito základními postoji, které charakterizují život křesťana, jsou tři ctnosti: víra, naděje a láska. Křesťanští spisovatelé je brzy nazvali „teologickými“ ctnostmi, nakolik jsou přijímány a prožívány ve vztahu k Bohu, aby je odlišili od ostatních čtyř tzv. kardinálních ctností, které tvoří „základní kámen“ dobrého života. Tyto tři ctnosti se přijímají ve křtu a pocházejí od Ducha svatého. Jak ty teologické, tak kardinální, spojené v mnoha systematických úvahách, tak vytvořily úžasné sepětí, které je často dáváno do kontrastu se seznamem sedmi hlavních hříchů. Takto definuje působení teologických ctností Katechismus katolické církve. „Zakládají, oživují a charakterizují mravní jednání křesťana. Ony - tyto tři ctnosti - informují a oživují celý morální život. Tyto ctnosti vlévá Bůh do duší věřících, aby jim umožnil jednat jako jeho děti a zasloužit si věčný život. Tyto tři ctnosti - víra, naděje a láska - jsou zástavou přítomnosti a působení Ducha svatého ve schopnostech člověka“ (č. 1813).

Mluvme nyní o riziku: zatímco riziko kardinálních ctností spočívá v tom, že vytvářejí muže a ženy, kteří hrdinně konají dobro, ale zcela osamoceně, izolovaně, velkým darem teologických ctností je existence prožívaná v Duchu svatém. Křesťan není nikdy sám. Nekoná dobro díky titánskému úsilí osobního nasazení, ale koná dobro, protože jako pokorný učedník kráčí za Mistrem Ježíšem. Jde po cestě. Křesťan má teologické ctnosti, které jsou velkým protijedem proti soběstačnosti. Jak často se někteří morálně bezúhonní muži a ženy vystavují riziku, že se v očích těch, kdo je znají, stanou domýšlivými a arogantními! Je to nebezpečí, před kterým nás dobře varuje evangelium, kde Ježíš učedníkům doporučuje: „I vy, až vykonáte všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte: 'Jsme služebníci neužiteční . Udělali jsme, co jsme měli udělat'"(Lk 17,10). Pýcha je jed, je to silný jed: stačí kapka, aby zkazila celý život poznamenaný dobrotou. Člověk může vykonat mnoho dobrých skutků, může sklízet uznání a chválu, ale pokud to všechno dělal jen pro sebe, pro sebe samého, aby se vyvýšil, může se ještě nazývat ctnostným člověkem? Ne.

Dobro není jen cíl, ale také cesta. Dobro potřebuje mnoho rozvážnosti, mnoho laskavosti. Dobro především potřebuje být zbaveno oné někdy až příliš těžkopádné přítomnosti, kterou je naše „já“. Když je „já“ středem všeho, naše „já“ je středobodem, vše je zničeno. Pokud každý čin, který v životě vykonáme, vykonáváme jen pro sebe, je tato motivace opravdu tak důležitá? Chudák naše 'já' přebírá vládu nad vším, a tak se rodí pýcha.

K nápravě všech těchto situací, které se někdy stávají bolestnými, velmi pomáhají teologické ctnosti. Zvláště pak v dobách pádů, protože i ti, kdo mají dobré morální úmysly, někdy upadnou. V životě padáme všichni, protože jsme všichni hříšníci. Stejně jako i ti, kdo ctnosti denně praktikují, někdy chybují. Všichni v životě chybujeme: inteligence není vždy jasná, vůle není vždy pevná, vášně nejsou vždy ovládnuty, odvaha ne vždy překoná strach. Otevřeme-li však své srdce Duchu svatému - vnitřnímu Mistru -, oživí v nás teologické ctnosti: pakliže jsme ztratili důvěru, Bůh nám s mocí Ducha svatého znovu otevře víru, jsme-li sklíčení, Bůh v nás probudí naději, a je-li naše srdce zatvrzelé, Bůh ho obměkčí svou láskou.

Svatý Jan Nepomucký

ZAMYŠLENÍ TOMÁŠE KARDINÁLA ŠPIDLÍKA, S.J., ČESTNÉHO OBČANA PUSTIMĚŘE

„Svatý Jan Nepomucký: je to jistě nejznámější světec v celém světě. Na všech mostech stojí. A proč na mostech? Poněvadž vlny života všechny někam zanášejí. Ale bývá obyčejně znázorněný s prstem na ústech jako patron mlčení, tajemství zpovědního. Ale i ti, kdo nejsou kněží mají tajemství. A jaká? Nikdy se nemá mluvit o zlém. Má se vždycky mluvit o dobrém. Obyčejně to ilustruji v cizině jednou českou básničkou – Petr Kříčka, *Jednička lomeno jednou*. Starý pan učitel vždycky dával jenom jedničky – z pravopisu jednička, úprava jednička. A autor říká: 'jednou jsem přinesl úkol. Byla to samá kaňka a samá pravopisná chyba. Starý učitel se nad tím zamyslel a nakonec napsal: jednička lomena jednou, až na ty pravopisné chyby.' Jak by to bylo pěkné kdybychom mysleli vždycky o druhém jednička lomeno jednou až na ty pravopisné chyby.“ (Kardinál Špidlík při žehnání obnovené sochy sv. Jana Nepomuckého na návsi, Pustiměř, 7. srpna 2005)

Jednota všech národů, píše V. Solovjev, není »jednonárodnost«. Svou zvláštní fyziologií a své zvláštní poslání od Boha má každý jednotlivec, tím spíš však každý národ. Musí si tedy i národy ujasnit své povolání v Božím království, ptát se na smysl svých vlastních dějin.

Čemu říkáme národ? Nevzniká náhodnými shluky událostí. Málo nám o jeho životě poví pouhé registrování historických dat. Dějiny jsou v čase. Idea a Boží povolání však jsou věčné. Nestací čas jenom sledovat, je potřeba rozluštit jeho vnitřní smysl, moudrost Stvořitele, která se do dění skryla. Primitivní národy vyjadřují ve svých kultech tajemství času rytmem, tancem cyklických návratů, které všechny směřují nenávratně k smrti a k hrobu. Co jiného je pak poslání národa než být »lodí, pramenem, studánkou pro poutníky, kteří hledají druhý břeh« (starý indický text). Úplně jinak si cení času křesťanství. Dějiny jsou mu pokračováním stvoření, o kterém Bůh řekl, že je dobré (sr. Gn 1,4). Čas není opačný pól věčnosti, ale její obraz, odlesk, cesta k její plnosti. Dějiny Židů jsou předobraz Krista. Ale v jistém smyslu to platí o dějinách každého národa. Je to obraz částečný, vždycky však svérázný a živý.

Každý národ si vytváří své vlastní obrazy Spasitele: je Kristus východních ikon, gotických křížů, renesančních mistrů italských, vlámských »primitivů«.

Jaký je Kristus český? Ta otázka je vážná. Neumíme-li na ni odpovědět, nadarmo se ptáme na smysl českých dějin. S českým Kristem se nesetkáváme snadno v obrazárnách, alespoň tam není nápadný. Hledejme ho tedy v obrazech živých, v jeho světcích. Kanonizace svatých se zdají někdy náhodné, ovlivněné politickými okolnostmi, vnějšími zájmy. Ale kdo věří v náhody, nevěří v Boha, nevěří ani v dějiny, které mají svou zákonitost a svůj vývoj. Jejich proud vynese na povrch vždy něco charakteristického z hlubin duše lidu. Svatých je mnoho. U Boha jsou svatí všichni, kdo zemřeli v jeho milosti. Ani o jedné z konkrétních osob se proto nemůžeme odvážit říci, že není »svatý«, za každého mrtvého se modlíme, aby vládl s Kristem navěky. Ne každého však stavíme na oltáře k veřejnému uctívání. Jen málo jich kanonizujeme. Ponecháváme o tom úsudek církevní autoritě. Její rozhodnutí však vnitřně souvisí se souhlasem Božího lidu. Cit a mentalita křesťanského národa se při kanonizacích obyčejně nápadně projevuje.

Mezi českými světci nemáme intelektuály jako byl sv. Tomáš Akvinský nebo Tomáš Morus, ani velké mystiky jako sv. Terezií nebo sv. Kateřinu ze Sieny. Bylo to snad tím, že lidé toho druhu v našich dějinách chyběli? Jisté je, že jsme měli v době barokní mnoho slavných kazatelů a lidových misionářů, kteří by v jiném národě byli už dávno uctívanými světci. V Čechách jsou zapomenuti. Naše národní oltáře zdobí převážně obrazy mučedníků: Ludmily, Václava, Vojtěcha, Jana z Nepomuku, Jana Sarkandra.

I ti však mají cosi typicky českého. Nejsou to heroické postavy »Božích atletů« umírajících v Koloseu před očima pohanského Říma, jásaví svědkové nového náboženství. Sv. Ludmila umírá uškrcena na malé venkovské tvrzi, sv. Jana hodí v noci do Vltavy, aby se případ umlčel. Současníci nemohou ani hned pochopit, proč ti lidé zemřeli. Slyší však o jejich smrti a hrozí se její násilnosti, nespravedlivosti, hrubosti. Vražda jimi otřese, probudí spící k reflexi.

Velikost národa, praví Berdjajev, se projeví v tom, jaký postoj ke smrti dovede lid zaujmout. Na tom se dá měřit stupeň jeho pokřesťanštění. Pohané a vrazi vidí ovšem ve smrti jen prokletí a zničení. Starozákonní židé se před ní sklánějí jako před Božím trestem za hřích (srv. Řím 5,15). Pro toho však, pro koho žít znamená Kristus, je smrt už zisk (srv. Filip 1,21). Pochopil její katarzi, úžasnou očištnou sílu. Berdjajev pak dodává, že jeden z největších darů, který dal Bůh prostému slovanskému lidu, je chápat očištnou a posvěcující sílu utrpení a smrti.

U všech slovanských národů se proto jeví tendence uctívat jako světce ty, kteří umřeli násilně a nespravedlivě (tak tomu je např. v kyjevských životopisech sv. Borise a Gleba). Ti mrtví, i kdyby třeba byl jejich život nenápadným a prostým, se stávají velkou silou a mocí v národě, která často obrátí i jejich vrahy. »Nedal Bůh věrných v posměch nevěrným, ale vzhlédl v milosti své ku pokání a ku poznání hříchů jejich« (staroslověnská legenda o sv. Václavovi). Je utrpení zlé a ničivé, je však i utrpení Boží, které je vykupitelské. Pochopit je, v tom je podle Berdjajeva podstata křesťanství.

Synové našeho národa hodili sv. Jana do Vltavy, ale lid jako celek ho postavil na mosty, na návsi, do výklenků domů. Schopnost kanonizovat mučedníka je tvůrčí síla pokání. Ta pak se ukázala nesrovnatelně silněji než zločiny. Hřích je poblouzení okamžiku dějin, proces kanonizace patří k tradici, která vytváří dějiny duchovní i národní. Umlčený jazyk

se stal symbolem českého jazyka, který nesmí »shnít v hrobě« (K. Havlíček Borovský). Doma potupené jméno se stalo proslulým v celém světě.

Z bezpočetného zástupu neznámých »svatých«, omytých v krvi Beránkově proud dějin vynesl na povrch Jana z Nepomuku jako světce úředně kanonizovaného. Projevila se tu i moc víry lidu, který u jeho sochy, ozdobené májovými květy vyznává svou křesťanskou sílu, přetvářející smrt v život, potupení v okázalou oslavu, mlčení ve zvučný jásot a zpěv českých luhů a hájů. Dějinný detail, který by byl jinak dávno zapomenut, se protkl do věčnosti, stal se smyslem, trvalou součástí »české otázky«.

Sv. Jan Nepomucký a jeho doba

(rozhovor s Prof. ThDr. Mons. Jaroslavem Polcem, autorem světcovy dvojdílné biografie)

Hlavním zdrojem našich informací o starších českých světcích jsou jejich psané životopisy, nazývané často legendami, neboť byly určeny především pro bohoslužebné účely. Život svátého Jana Nepomuckého však nikdo z jeho současníků nenapsal. Znamená to tedy, že o něm téměř nic nevíme? Neřekl bych. Víme o něm daleko více než o kterémkoliv jiném českém světci. Jeho historické jméno je Jan z Pomuku. Žil v druhé polovině 14. století. Byl jedním z nejvyšších církevních hodnostářů a představeným arcibiskupské kanceláře. Listiny a zápisy o jednání, jimž předsedal, nám umožňují zrekonstruovat jeho každodenní činnost přesně. Paradoxní však je, že se v nich dá najít velmi málo, co by jeho postavu lidsky přiblížilo.

Je snad mezi oněmi doklady něco, co by nějak naznačovalo jeho povahu?

Přímo ne, nepřímě ano. Dosud se nenašlo ani stopy po něčem, co by vyznělo negativně.

Není snad dokázáno, že byl lichvářem a mnohoobročníkem?

U některých starších liberálních autorů se objevila podobná tvrzení. Od té doby však už dávno se prokázalo, že ve všech případech šlo o bezúročné půjčky, nebo o přejímání peněz v rámci jeho úřední funkce. Kdyby byl půjčoval na úrok, jistě by o tom nebyl jednal před generálním vikářem. Vždyť to bylo pod těžkými církevními tresty zakázáno. Mnohoobročníkem také nebyl. Měl sice různá obročí, ale postupně a nikdy neměl více než dvě současně. Přesně tak to dovolovaly církevní zákony. Ve svém postavení ovšem mohl požádat papeže o další, ale zřejmě to neučinil. Jiní jeho kolegové to udělali.

Často bývá představován jako muž ctižádostivý. Bohužel k tomu svedla neznalost doby. Je pravda, že byl arcibiskupovým generálním vikářem. Tehdy však nebylo oč stát. Už samo úřadování vyžadovalo nejen dobrého právníka a muže rozvážného, ale také pilného. A v době, kdy se stal generálním vikářem Jana z Jenštejna, byl jeho spor s králem Václavem IV. tak vyhrocený, že arcibiskupa opouštěli všichni jeho přátelé. Arcibiskup sám stěží unikl několikerému pokusu o atentát. Počítal tedy s možností násilné smrti a to už předtím, než si zvolil Jana svým generálním vikářem. Násilné zásahy proti němu i proti jeho úředníkům nevytvářelo nejvhodnější místo pro kariéru. Tím byl tehdy královský dvůr. Jan se svými schopnostmi a znalostmi církevního práva se tam mohl dobře uplatnit. Místo toho ho potkal osud uchystaný vlastně arcibiskupovi.

Čeho se přesně týkal celý spor?

Stručně řečeno, především svobody církve. Král se snažil více méně násilně se zmocňovat jejích práv a tak si tuto mocnou sílu podrobit a dát do služeb svých politických zájmů. Tomu se bránil arcibiskup. Jedním z prostředků, jak ji oslabit, bylo zmocňování se jejích statků, jež jí dodávaly hmotnou nezávislost a možnost se bránit. Na čelná místa pak chtěl král dosazovat povolné preláty, kteří na jeho dvoře nescházeli, aby pak prováděli jeho politiku. Proto bývá často boj Jana z Jenštejna s králem líčen jen jako spor o hmotné statky.

Co zavedlo příčinu k jeho vyvrcholení?

Král chtěl zrušit klášter v Kladrubech a z jeho statků zřídit biskupství. Tím měla být oslabena moc pražského arcibiskupa. Prostřednictvím králova milce, který se měl stát kladrubským biskupem, se měla octnout část české církve pod mocí krále. Jan z Jenštejna tušil, k čemu se schylovalo. Proto dal po smrti starého opata hned potvrdit 10. března 1393 volbu nově zvoleného opata přesně podle předpisů církevního práva. Opat potvrdil arcibiskupovým jménem a na jeho příkaz generální vikář Jan z Pomuku. Tím vyvolal hněv krále.

Jak se pak octnul v rukou krále?

Spor se po několika dnech zdánlivě zmírnil. Došlo k jednání a už byla schválena dohoda mezi králem a arcibiskupem. Při schůzce však dal král zajmout přední arcibiskupovy úředníky. Arcibiskupa samého zachránila jeho družina. Zajatci byli vláčeni městem a nakonec vyslýcháni útrpným právem v staroměstské mučírně. Mučení však byli pouze dva: lehčeji druhý generální vikář Mikuláš Puchník, který za tři dny už úřadoval, a Jan z Pomuku. Ten byl tak krutě zmučen, že se octl na prahu smrti. Snad umírající, nebo snad už mrtvé tělo, bylo týž večer 20. března svrženo do Vltavy na příkaz králův, který během výslechu Jana páčil pochodněmi.

Zachovala se o tom nějaká zpráva?

Celá událost je podrobně zaznamenána s celým sporem pouze v písemné žalobě Jana z Jenštejna, podané za tři měsíce osobně papeži Bonifáci IX.

Je ovšem možno nazvat tuto násilnou smrt mučednictvím?

Myslím, že není pořízi. Předně nejde o smrt náhodnou. Dále mučení skutečně platilo Janově osobě. Je to smrt nespravedlivá. Jednou z příčin bylo vykonávání jeho církevního úřadu, tj. stvrzení volby kladrubského opata, jak se všeobecně tvrdilo. Pozadí sporu je však složitější. Nemůže ale být pochyb, že v něm šlo o hájení práv a svobody církve. Už sám Jan z Jenštejna nazval ve své stížnosti — a to tři měsíce po smrti — Jana z Pomuku svatým mučedníkem. Máme tu tedy úsudek nikoliv neznámého životopisce z lidu, ale přímo osoby zúčastněné a informované lépe než kdo jiný.

To je však ojedinělé svědectví. Nemyslíte, že právě protože jde o osobu přímo zúčastněnou, může být subjektivně zbarveno?

Kdyby to byla jediná zpráva, pak by bylo nutno vážně vzít v úvahu i tuto nadhozenou hypotézu. Jenomže máme celou řadu jiných svědectví od Janových současníků: sedm nebo osm let po jeho smrti píše roudnický převor Petr Klarifikátor, který Jana osobně znal, v životopise Jana z Jenštejna, že ctihodný Jan, tehdejší jeho vikář v duchovních záležitostech, se stal milostí Boží mučedníkem a byl oslaven skvělými zázraky, ale poněvadž se to stalo nedávno a je to známo celé vlasti i přesto, že je to věc pamětihodná, ji

pomíjí. Domníval se totiž, že byla obšírněji zaznamenána jinde. Tedy osm let po smrti se hovoří o zázracích, jež jsou v mluvě doby známkou světce. Ale už vzápětí po Janově smrti nabádal mistr Štěpán z Kolína v tehdy anonymním letáku Jana z Jenštejna, aby hájil duchovní a svobodu církve. Neboť i když za ně podstoupí časnou smrt, bude připočten k světcům stejně jako mučedník svatý Tomáš z Canterbury. A za tři roky po Janově smrti píše zaháňský augustiniánský opat Ludolf, který ho osobně znal, že Václav IV. utopil onoho ctihodného muže, milého Bohu i lidem, milovaného Němci i Čechy, pana Jana, kněze krutě zmučeného. Titul »ctihodný« pak opakují v různých obměnách téměř všechny dobové kroniky, kde nechybí ani zmínka o zázracích.

Jak se tedy mohlo stát, že později nastaly pochyby o Janově svatosti?

Skutečně k tomu došlo podivnou shodou okolností. Kronikář Ondřej Řezeňský napsal v roce 1420, že Jan zemřel proto, že řekl králi, že jen ten je hoden jména krále, kdo dobře vládne. Rakouský historik Tomáš Ebendorfer z Haselbachu tuto zprávu opakuje, ale dodává, že byl mučen také, jak se říká, že nechtěl králi vyzradit zpověď královny. Nutno však hned dodat, že Ondřej navštívil v roce 1433, než psal svou kroniku, pražskou katedrálu, a prošel kolem Janova hrobu, takže mohl získat tuto informaci během pražského pobytu. Ta se znovu vynořuje v druhé polovině téhož století poněkud v jiné podobě, než ji má Ebendorfer. V té době zaznamenal děkan pražské kapituly Jan z Krumlova mylně z paměti datum smrti Janovy. Spletl se o deset let a tak se do historie dostává rok 1383. Tedy koncem 15. století je tu nejen stejný způsob smrti, ale už dvě příčiny, vztahující se k téže osobě, a dokonce i dvě data. Žaloba Jana z Jenštejna i svědectví Petra Klarifikátora nebyla už tehdy nikomu známa.

A tu nastupuje, nemýlím-li se, Václav Hájek z Libočan? Bohužel. I když se snažil být kritický při spisování své České kroniky, přece svou kritickou nekritičností nejednou spojil v jednu dvě osoby, nebo jednu osobu rozdvojlil. Známe celou řadu těchto případů. Vycházejí z dvou dat smrti a dvou příčin smrti, vytvořil z Jana z Pomuka dvě osoby: generální vikář byl podle něho utopen pro stvrzení kladrubskeho opata, druhý, zpovědník královnin, o deset let dříve kvůli zpovědnímu tajemství. A to je Jan Nepomucký. Život generálního vikáře bylo ovšem možno vyčíst z dokladů, ale o zpovědníkovi byla známa pouze jeho smrt, a žádná jiná zpráva. Proto si pozdější zbožní životopisci jeho život vytvořili - a tu jsme u potíží. Důvod svatořečení byla ovšem nespravedlivá smrt Janova na příkaz Václava IV., ba dokonce původně se zatajení zpovědního tajemství nevztahovalo na nikoho jiného, než na generálního vikáře, ale kanonizován byl domnělý zpovědník královnin, jehož tělesné pozůstatky a hrob, kolem něhož se vyvinula úcta dávno před zdvojením, je ovšem hrobem generálního vikáře Jana z Pomuku, toho, kterého Jan z Jenštejna jmenuje svatým mučedníkem. Nejde tedy o osobu vymyšlenou, pouze omylem zúženou a bez Jana z Pomuku by nebylo svatého Jana Nepomuckého.

A poslední otázka. Jaký je váš názor na otázku zpovědního tajemství?

I zde stejně tak jako při hodnocení všech ostatních údajů je nutno stavět na svědectví současníků. A mezi ně nutno přičíst i Tomáše Ebendorfera, který poprvé písemně opakuje starší domácí ústní tradici v době, kdy ještě žili Janovi současníci. Nikomu se dosud nepodařilo ho usvědčit z lži, ani se nepodařilo najít doklady, které by vyvracely možnost, že se král na zpověď královny tázal. Proto naprosto schází důvod k popírání nebo kategorickému zamítání hodnověrnosti této zprávy. Rozhovor s autorem světcovy dvojdílné biografie, kterou vydala Křesťanská akademie v Římě.

POSELSTVÍ SVATÉHO OTCE FRANTIŠKA K 58. SVĚTOVÉMU DNI SDĚLOVACÍCH PROSTŘEDKŮ 5. května 2024

Umělá inteligence a moudrost srdce: za plně lidskou komunikaci

Drazí bratři a sestry,

vývoj systémů takzvané „umělé inteligence“, o němž jsem již uvažoval ve svém nedávném poselství ke Světovému dni míru, rovněž radikálně mění informační a komunikační praktiky a jejich prostřednictvím i některé základy občanského soužití. Jde o změnu, která se týká nás všech, nejen odborníků. Zrychlené šíření podivuhodných vynálezů, jejichž fungování a potenciál jsou pro většinu z nás neuchopitelné, vzbuzuje údiv, který kolísá mezi nadšením a dezorientací, a nevyhnutelně nás staví před základní otázky: co je vlastně člověk, co je jeho specifikem a jakou budoucnost má v éře umělých inteligencí tento náš druh zvaný homo sapiens? Jak můžeme zůstat plně lidskými a usměrňovat probíhající kulturní proměnu ve prospěch dobra?

Vycházejte ze srdce

Nejprve je třeba vyčistit půdu od katastrofických scénářů a jejich paralyzujících účinků. Již před sto lety nás Romano Guardini v úvahách o technice a člověku vyzval, abychom se nezatvrzovali vůči „novému“ ve snaze „zachovat krásný svět odsouzený k zániku“. Zároveň však upřímně a prorocky varoval: „Naše role spočívá v tom, že se stáváme. Musíme se na tomto ‚stávání se‘ podílet, každý na svém místě (...), čestně se k němu hlásit, ale s neporušeným srdcem zůstat citliví ke všemu, co je na něm destruktivní a nelidské“. A uzavřel: „Je pravda, že to jsou problémy technické, vědecké a politické povahy, ale nelze je vyřešit jinak, než že budeme vycházet od člověka. Je třeba vytvořit nový typ člověka, obdařený hlubší spiritualitou, novou svobodou a niterností“.

V této době, které hrozí, že bude technicky bohatá a lidsky chudá, může naše reflexe vycházet pouze z lidského srdce. Pouze když se vyzbrojíme duchovním pohledem, pouze když obnovíme moudrost srdce, tak dokážeme číst a interpretovat novinky naší doby a znovu objevovat cestu k plně lidské komunikaci. Srdce, biblicky chápané jako sídlo svobody a nejdůležitějších životních rozhodnutí, je symbolem integrity a jednoty, ale vyvolává také vášně, touhy a sny, a je především místem vnitřního setkání s Bohem. Moudrost srdce je tedy tou ctností, která nám umožňuje skloubit celek a části, rozhodnutí a jejich důsledky, přednosti a slabosti, minulost a budoucnost, mé „já“ a naše „my“.

Tato moudrost srdce se nechává najít těmi, kdo ji hledají, a ukazuje se těm, kdo ji milují; předchází ty, kdo po ní touží, a jde hledat ty, kdo jsou jí hodni (srov. Mdr 6,12-16). Je s těmi, kdo si nechají poradit (srov. Př 13,10), s těmi, jejichž srdce je poddajné, kdo mají srdce, jež naslouchá (srov. 1 Král 3,9). Ona je darem Ducha Svatého, jenž člověku umožňuje vidět věci Božíma očima, chápat souvislosti, situace a události a objevovat

jejich smysl. Bez takovéto moudrosti se život stává mdlým, protože právě moudrost – jejíž latinský kořen *sapere* připomíná *sapere*, tj. chuť – dodává životu chuť.

Příležitost a nebezpečí

Takovou moudrost nemůžeme očekávat od strojů. Ačkoli termín umělá inteligence v současnosti nahradil správnější termín používaný v odborné literatuře, *machine learning* (strojové učení), samotné použití slova „inteligence“ je zavádějící. Stroje mají jistě nepoměrně větší schopnost než člověk uchovávat data a vzájemně je propojovat, ale dešifrovat jejich smysl je na člověku a pouze na něm. Nejde tedy o to požadovat, aby stroje vypadaly lidsky. Spíše se jedná o probuzení člověka z hypnózy, do níž upadá v důsledku svého blouznění o všemohoucnosti, když se považuje za zcela autonomní a soběstačný subjekt, oddělený od všech společenských vazeb a zapomínající na svou stvořenost.

Ve skutečnosti člověk odjakživa zažívá, že si sám nestačí, a snaží se svou zranitelnost překonat všemi prostředky. Počínaje nejstaršími prehistorickými artefakty, které sloužily jako prodloužené ruce, přes sdělovací prostředky využívané k šíření mluveného slova, jsme dnes dospěli k sofistikovaným strojům, které fungují jako pomůcka k myšlení. Každá z těchto skutečností však může být znečištěna dávným pokušením být bez Boha takový jako Bůh (srov. Gen 3), tj. chtít si vlastní silou vyzískat to, co by naopak mělo být přijímáno jako dar od Boha a prožíváno ve vztahu s druhými.

V závislosti na směřování lidského srdce se všechno, co se člověku dostane do rukou, stává buď příležitostí, nebo nebezpečím. Samotné jeho tělo, stvořené jako nástroj pro komunikaci a společenství, se může stát prostředkem agresivity. Stejně tak se každý z technických výtvarků člověka může stát nástrojem láskyplné služby, nebo nepřátelské nadvlády. Systémy umělé inteligence mohou přispívat k procesu osvobození od nevědomosti a usnadňovat výměnu informací mezi různými národy a generacemi. Mohou například zpřístupnit a učinit srozumitelným obrovské bohatství vědomostí sepsaných v minulých dobách či umožnit lidem komunikovat v jazycích, které neznají. Zároveň však mohou být nástrojem „kognitivního znečištění“, tedy pozměňování reality prostřednictvím částečně nebo zcela falešných výpovědí, kterým se věří – a které se sdílejí – jako by byly pravdivé. Stačí si vzpomenout na problém dezinformací, s nímž se již léta potýkáme v případě *fake news* a který dnes využívá tzv. *deep fakes*, tj. vytváření a šíření obrázků, jež vypadají naprosto věrohodně, ale jsou falešné (i já jsem se stal jejich objektem), nebo zvukových zpráv, které používají hlas člověka říkajícího věci, jež nikdy nevyslovil. Simulace, která je základem těchto programů, může být užitečná v některých specifických oblastech, ale stává se zvrácenou tam, kde zkresluje vztah k druhým a ke skutečnosti.

U první vlny umělé inteligence, tedy u sociálních sítí, jsme již pochopili jejich rozporuplnost a hmatatelně vnímáme jak jejich příležitosti, tak i rizika a choroby. Druhá úroveň generativních forem umělé inteligence znamená nesporný kvalitativní skok. Je proto důležité umět pochopit, postihnout a regulovat nástroje, které by v nesprávných rukou mohly otevřít negativní scénáře. Stejně jako vše ostatní, co vzešlo z lidské mysli a rukou, ani algoritmy nejsou neutrální. Proto je třeba jednat preventivně a navrhovat modely etické regulace, které by omezily škodlivé a diskriminační sociálně nespravedlivé důsledky systémů umělé inteligence, aby jejich využívání nevedlo k omezování plurality, k polarizaci veřejného mínění nebo ke konstruování uniformního myšlení. Z tohoto

důvodu znovu vyzývám „společenství národů, aby spolupracovalo na přijetí závazné mezinárodní smlouvy regulující vývoj a používání umělé inteligence v jejích mnoha podobách“. Avšak jako v každé lidské oblasti ani zde regulace sama o sobě nepostačuje.

Růst v lidskosti

Jsme povoláni ke společnému růstu v lidstvu a jako lidstvo. Stojí před námi výzva učinit kvalitativní skok, abychom dokázali žít v komplexní, multietnické, pluralitní, mnohonáboženské a multikulturní společnosti. Je na nás, abychom si kladli otázky týkající se teoretického rozvoje a praktického využití těchto nových nástrojů komunikace a poznání. Velké možnosti dobra jsou doprovázeny rizikem, že se vše promění v abstraktní kalkul, který zredukuje lidi na data, myšlení na schéma, zkušenost na kauzu, dobro na zisk, a zejména že nakonec popřeme jedinečnost každého člověka a jeho osobní historie a rozmělníme konkrétní skutečnost do řady statistických údajů.

Digitální revoluce nás může učinit svobodnějšími, ale jistě ne tehdy, když nás uvězní v modelech, kterým se dnes říká *echo chambers* (komnaty ozvěn). V takových případech namísto zvýšení plurality informací riskujeme, že se ztratíme v anonymní bažině a budeme se podřizovat zájmům trhu nebo moci. Je nepřijatelné, aby využívání umělé inteligence vedlo k anonymnímu myšlení, ke shromažďování neověřených dat, ke kolektivnímu zanedbávání redakční odpovědnosti. Zobrazování skutečnosti ve formě *big data* (hromadných dat), jakkoliv může být funkční pro řízení strojů, totiž znamená podstatnou ztrátu pravdivosti věcí, což brání mezilidské komunikaci a hrozí poškozením samotné naší lidskosti. Informace nelze oddělovat od existenciálního vztahu: zahrnují tělo a přebývání v reálném světě; žádají si propojení nejen dat, ale i zkušeností; vyžadují tvář, pohled, soucit i sdílení.

Mám na mysli zpravodajství o válkách a „paralelní válku“, která se odehrává prostřednictvím dezinformačních kampaní. A myslím na to, kolik reportérů je zraněno nebo zemře v terénu, aby nám umožnili vidět to, co viděly jejich oči. Protože jen když se rukou dotkneme utrpení dětí, žen a mužů, můžeme pochopit absurditu válek.

Využití umělé inteligence bude moci pozitivně přispívat v oblasti komunikace, pokud nezruší roli žurnalistiky v terénu, ale naopak ji podpoří; pokud bude docenovat profesionalitu komunikace a učiní každého komunikátora odpovědným; pokud vrátí každému člověku roli subjektu samotné komunikace se schopností kritiky.

Dnešní a zítřejší otázky

Spontánně vyvstávají některé otázky: Jak na celém světě ochránit profesionalitu a důstojnost pracovníků v oblasti komunikace a informací, stejně jako uživatelů? Jak zajistit interoperabilitu jednotlivých platforem? Jak zajistit, aby společnosti vyvíjející digitální platformy nesly odpovědnost za to, co šíří a z čeho mají zisk, obdobně jako vydavatelé tradičních médií? Jak zvýšit transparentnost kritérií, která stojí za indexačními a de-indexačními algoritmy a vyhledávači, jež jsou schopny zviditelňovat nebo naopak odstraňovat lidi a názory, události a pojmy z kultury? Jak zaručit transparentnost informačních procesů? Jak zajistit, aby bylo zřejmé autorství textů a dohledatelné zdroje, a tak zabránit zahalování do roušky anonymity? Jak ozřejmit, zda obrázek nebo video zobrazuje událost, nebo ji jen simuluje? Jak zabránit tomu, aby se zdroje redukovaly na

jediný pramen, na jednu algoritmicky vypracovanou myšlenku? A jak oproti tomu podpořit prostředí, které zachovává pluralitu a představuje komplexnost reality? Jak můžeme zajistit udržitelnost tohoto výkonného, nákladného a energeticky extrémně náročného nástroje? Jak jej můžeme zpřístupnit i rozvojovým zemím?

Z odpovědí na tyto a další otázky pochopíme, zda umělá inteligence nakonec vytvoří nové kasty založené na informační nadvládě, což povede k novým formám vykořisťování a nerovnosti, nebo zda naopak přinese větší rovnost, podpoří korektní informace a větší povědomí o proměně epochy, kterou procházíme, a upřednostní naslouchání rozmanitým potřebám lidí a národů v členitém a pluralitním informačním systému. Na jedné straně se rýsuje vidina nového otroctví, na druhé straně získání svobody; na jedné straně možnost několika lidí podmiňovat myšlení všech, na druhé straně možnost všech se na tvorbě myšlení podílet.

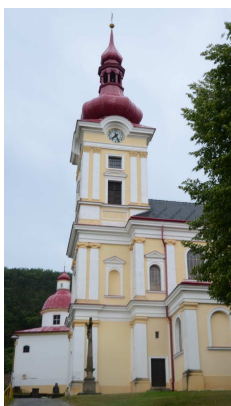
Odpověď není nikde napsaná, záleží na nás. Je na člověku, aby se rozhodl, zda se stane potravou algoritmů, anebo bude své srdce živit svobodou, bez níž neroste v moudrosti. Tato moudrost zraje tím, že si vážíme času a přijímáme svou zranitelnost. Roste ve spolenectví mezi generacemi, mezi těmi, kdo mají paměť na minulost, a těmi, kdo mají vizi budoucnosti. Jen společnými silami roste schopnost rozlišovat, být bdělý a vidět věci z hlediska jejich naplnění. Abychom neztratili svou lidskost, hledejme Moudrost, která všemu předchází (srov. Sir 1,4), která prochází čistým srdcem a připravuje Boží přátele a proroky (srov. Mdr 7,27). Ta nám pomůže uvést do souladu i systému umělé inteligence s plně lidskou komunikací.

Řím, Svatý Jan v Lateránu, 24. ledna 2024

Franciscus

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA RODINU SVÉ FARNOSTI:**

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:

číslo účtu: 1560129309/0800

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYSICE:

číslo účtu: 1560130369/0800

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:

číslo účtu: 1560131329/0800

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:

číslo účtu: 1560196309/0800

SVŮJ DAR MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!

POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL:

josef.benicek@seznam.cz

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

VĚŘÍM VE SPOLEČENSTVÍ SVATÝCH

6. KVĚTEN - SV. JAN SARKANDER

Jan Sarkander se narodil v katolické rodině. Matka Helena Gurecká z Kornic pocházela z rozvětveného rytířského rodu, otec Řehoř Matěj Sarkander byl pravděpodobně zámožnějším mešťanem. Úředním jazykem byla ve Skočově čeština, která byla nejbližší i Sarkandrově rodině. Na Těšínsku se tehdy prolínal český, polský i německý jazyk a žilo tam mnoho Poláků a Němců. Konfesně převládali protestanti. Jan měl několik bratrů: vlastní bratry Mikuláše, Pavla a Václava, a nevlastní - z matčina prvního manželství - Matouše Vlčkovského a zřejmě i z otcovy strany - Martina Ignáce. Po otcově smrti v roce 1589 se matka s dětmi přestěhovala do Příbora na Moravě ke svému synu Matoušovi z prvního manželství. Místo patřilo do olomoucké diecéze, a tak se dal předpokládat poněkud klidnější život. Jan v Příboře navštěvoval nejprve farní školu a o tři roky později začal studovat v Praze u jezuitů. Odtud přešel do latinské školy v Olomouci a poté na olomouckou jezuitskou akademii. V Olomouci také studoval Janův starší bratr Mikuláš, který se stal knězem v roce 1595, působil ve Velkém Meziříčí, Vyškově a Opavě a později byl brněnským i olomouckým kanovníkem. Po vypuknutí morové epidemie a následném uzavření olomouckých škol odešel Jan Sarkander opět do Prahy (1600). Tam byl po studiu filosofie, logiky a fyziky jmenován nejdříve bakalářem (1602) a o rok později (1603) magistrem filosofie. Některé prameny uvádějí i získání titulu doktora filosofie. J.Z. Charouz však prohlašuje, že se jedná o omyl, Jan Sarkander "tohoto akademického titulu nedosáhl". Teologii začal Jan studovat ve Štýrském Hradci v roce 1604, po dvou letech však studium přerušil a vrátil se na Moravu. 3.9.1606 uzavřel Jan Sarkander svatební smlouvu s Annou Plachetskou, dcerou měšťana z Velkého Meziříčí. Nelze přesně doložit, co se s Annou stalo. Z další životní pouti Jana Sarkandra lze však usuzovat, že náhle zemřela. Její smrt mohl Jan Sarkander považovat za pokyn, aby pokračoval v teologické dráze. Již v následujícím roce přijal Jan v kapli kroměřížského zámku z rukou kardinála Dietrichštejna nižší kněžská svěcení (22.12.1607). Podjáhenské svěcení pak obdržel v den svých dvaatřicátých narozenin (po uplynutí nejméně roční zákonné lhůty) od světícího biskupa Jana Křtitele Civalliho v olomoucké katedrále. V následujícím roce, na svátek sv. Josefa (19.3.1609), přijal jáhenské svěcení v jezuitském kostele Nanebevzetí Panny Marie v Brně a o tři dny později v brněnském kostele sv. Petra a Pavla obdržel kněžské svěcení. Nějakou dobu vypomáhal Jan svému staršímu bratru Mikulášovi v duchovní správě v Opavě, která tehdy byla převážně protestantským městem. Mikuláš byl po dlouhé době první katolický farář v Opavě, kterého kardinál vyslal do Opavy z rekatolizačních důvodů. Ve prospěch císaře Rudolfa II. se zapojil do odboje proti Matyášovi, kterému tehdy patřila Morava. Sloužil jako spojka mezi rudolfovským dvorem a protimatyášovským centrem. Byl často na cestách a v červnu 1609 byl prozrazen. Na zásah opavských a moravských

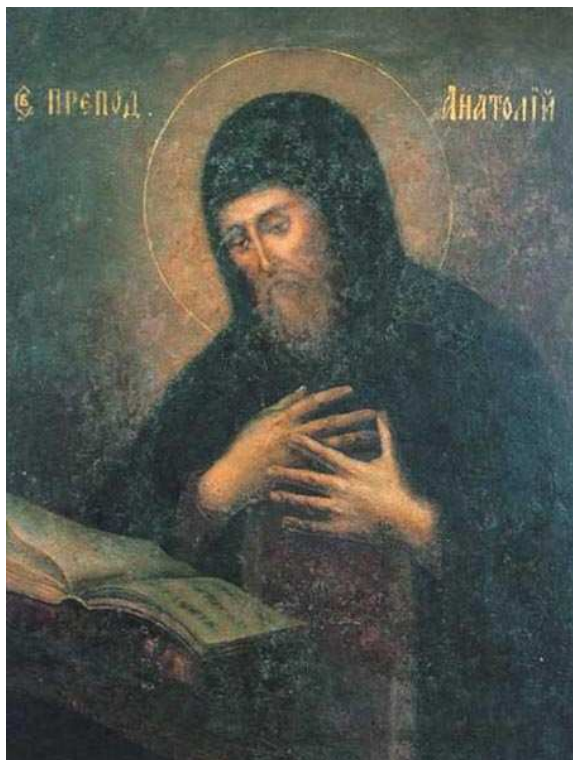
stavů byl kardinálem Dietrichštejnem zatčen, uvězněn, uznán vinným, suspendován a určen k dalším výslechům. Tato úzká spolupráce s bratrem Mikulášem Janovi značně přitížila. Osudnou se mu stala zvláště návštěva vězněného bratra, neboť k ní došlo krátce před tím, než se Mikulášovi podařilo z vězení uprchnout. Následovalo Janovo zatčení, výslechy a vězení. Až po více než roční vazbě, kdy se nepodařilo prokázat jakoukoliv spoluvinu na bratrově útěku a jeho přípravě, byl mladý kněz propuštěn. Služba v duchovní správě v tehdejší době rozhodně nebyla jednoduchá, především kvůli sporům katolíků a protestantů. Jan působil v různých místech olomoucké diecéze (Uničov, Charváty, fara ve Zdounkách, Boskovice, Rajec nad Svitavou, Holešov). Právě proto, že většina těchto míst byla významnými středisky Jednoty bratrské, lze vysvětlit náročnou službu mladého kněze. Většinou trpěl nejrůznějšími problémy, silnými bratrskými tradicemi, ale i častým hmotným nedostatkem, a proto žádal o přeložení do jiné farnosti. Pohyb kléru byl sice v tehdejší době poměrně častý, přesto však působení Jana Sarkandra v tolika farnostech za pouhých sedm let přijímal kardinál Dietrichstein s nelibostí. Holešov byl posledním a nejděším působištěm Jana Sarkandra (od roku 1616). Stal se tam nástupcem odstěhovaného evangelického faráře a současně důvěrníkem a zpovědníkem Ladislava Popela z Lobkovic, majitele holešovského panství. Právě kvůli patronátu Lobkovic, významného katolického velmože a člena tajné císařské rady, byla Janova pozice zvláště na začátku lepší než jinde. Při tom však ani Holešov nezůstával stranou světového dění. Když se v roce 1619 Morava připojila k stavovskému povstání, byl Ladislav Lobkovic sesazen ze svého úřadu zemského hejtmana a uvězněn v Brně, podobně jako i kardinál Dietrichstejn. Většina jezuitů byla vypovězena ze země. Holešovičtí jezuité opustili město v květnu 1619 a Jan Sarkander zůstal spolu s hrstkou katolíků v opuštěném nepřátelském Holešově. Po té, co mu farníci naléhavě radili, aby Holešov opustil, předal Jan Sarkander správu fary sousedním duchovním a vydal se na pouť do Čenstochové. Zpět do Holešova se hned nevrátil. Nejdříve pobýval na jiném panství šlechtice Lobkovic. Po nezdařeném pokusu usadit se v Krakově, žádal Sarkander svého patrona, který byl mezitím propuštěn do domácí internace, o přijetí abdikace. Zdůvodňoval své přání ohledem na své farníky, kterým by jeho přítomnost ve městě mohla přinést nepříjemnosti. Lobkovic abdikaci nepřijal a přál si Sarkanderův návrat. Ten však pro Jana nebyl šťastný, ačkoliv to byl právě on, kdo zřejmě přispěl k záchraně města před polskými kozáky, působícími ve službách polského katolického krále. Traduje se, že když se k Holešovu blížila vojenská družina lisovčků, svolal Sarkander nečetné katolíky a s monstrancí v ruce, za zpěvu hymnu *Te Deum laudamus*, jim vyšel vstříc. Skutečnost, že vojáci se přidali ke zpěvu, poklonili se monstranci, vyhnuli se Holešovu jako jedinému a pokračovali dále v plenění převážně evangelického okolí, vyvolala místo vděčnosti reakci zcela opačnou. Sarkander byl podezírán, že polské vojsko na Moravu povolal. Vědom si nebezpečí, nějaký čas se ukrýval, byl však brzy dopaden. Jan Sarkander byl uvězněn v olomoucké věznici s mučírnou, celkem čtyřikrát vyslýchán a nelidsky mučen právem útrpným, poprvé v únoru 1620. Byl mimo jiné obviňován, že cestoval do Čenstochové z pověření Lobkovic dojednat pomoc císaři Ferdinandovi. O průběhu krutého mučení, při kterém byl také nucen k vyobrazení zpovědního tajemství Ladislava Lobkovic, se dochovaly podrobné zprávy. Mimo jiné z pera někdejšího Sarkandrova spolužáka Jana Scintilly, který byl k účasti na výslechu Jana Sarkandra přinucen. I při nejkrutějším mučení Jan Sarkander obvinění odmítal a přes nepřetržité bolesti nezanedbával kněžskou povinnost modlitby breviáře. Do vězení ho docházeli ošetřovat někteří katoličtí věřící. Po čtyřech týdnech,

zaopatřen svátostmi velkotýnským farářem, podlehl teprve čtyřiačtyřicetiletý statečný kněz přestálým mukám. Historická bádání potvrdila, že byl Sarkander mučen neprávem, neboť pomoc císaři Ferdinandovi zjednali přímo císařští pověřenci. Janovo mučednictví pro věrnost Bohu a církvi nelze popírat, právě jako osobní zaujatost soudců proti němu. Sarkandrův soudce, evangelík Václav Bítovský z Bítova, s kterým Jan Sarkander vedl dlouhé majetkové spory, byl po porážce stavovského povstání na Moravě odsouzen za brutální vraždu a popraven. Pohřeb kněze - mučedníka, symbolicky oblečeného do červeného kněžského roucha, se konal 24. března 1620. Povolení k pohřbu bylo vydáno s podmínkou konat ho v tichosti a časně zrána. Jan Sarkander byl pohřben s velkou zbožností před oltářem sv. Barbary v kapli sv. Vavřince v kostele Nanebevzetí Panny Marie na Přehradí. Na kamenné pamětní desce s reliefem Sarkandrova mučení stál výstižný nápis "Kristův slavný mučedník". Jan Sarkander byl ctěn již velmi brzy po své smrti a to nejen u nás, zvláště na Moravě, ale také v Polsku. Zpráva o mučednické smrti kněze Jana Sarkandra se v katolických kruzích rychle šířila. Hned po smrti byl Sarkander znám jako mučedník také ve Španělsku a ve Francii; v Paříži existovala již v roce 1620 brožura s vylíčením příšerné smrti kněze. Věřící začali mučedníka Sarkandra vzývat jako nebeského ochránce. Zvláště v Olomouci přetrvávala úcta ke knězi i dále a dala podnět i k jednání o procesu Sarkandrova blahorečení. List papeže Benedikta XIV. z 2.12.1747 potvrdil, že beatifikační proces může začít. Na blahorečení si však náš mučedník musel počkat ještě dalších sto let. Beatifikační breve má datum 11. září 1859, beatifikační slavnost konal 6.5.1860 ve svatopetrské bazilice v Římě papež Pius IX. Proces kanonizace se počal na žádost olomouckého a katovického biskupa 31.7.1981. Podmínkou byl nový zázrak na přímluvu mučedníka. Po té, co byl zázrak (nevysvětlitelné uzdravení skočovského faráře) 2.4.1993 zveřejněn, vnesl papež Jan Pavel II. už 5.4.1993 ve veřejné konsistoři Jana Sarkandra do seznamu svatých. Svatořečen byl papežem Janem Pavlem II. 21. května 1995 v Olomouci., současně se Zdislavou z Lemberka. Skvostný náhrobní kámen byl Janu Sarkandrovi pořízen v roce 1703. Ostatky byly několikrát překládány na různá místa, v roce 1720, 1751, 1784 a nakonec v roce 1859 byly po beatifikačních slavnostech uloženy v bočním oltáři bl. Jana Sarkandra v kostele sv. Michala v Olomouci, při čemž lebka a část ostatků byla 22.9.1860 uložena v olomouckém dómu sv. Václava na bočním oltáři, rovněž zasvěcenému bl. Janovi. Olomoucká mučirna byla proměněna v kapli Všech svatých mučedníků, v letech 1703-1704 byla postavena nová barokní stavba. I na dalších místech byly zřízeny kaple k počtě Jana Sarkandra, podobně jako i četné sochy a sloupy. V Sarkandrově rodišti, Skoczowě, připomínají památku kněze Sarkandra tři kaple: v rodném domě, na místě Janova křtu a na pahorku nad městem.

7. KVĚTEN - SV. ANTONÍN PEČERSKÝ

Narodil se r. 983 na Kyjevské Rusi ve městě Lubiči nedaleko Černigova. Jeho civilní jméno bylo Antipa a až později přijal jméno Antonín. Od mládí žil ve zbožnosti a když se dozvěděl o asketickém životě mnichů, chtěl je napodobovat. Zprvu se věnoval modlitbě ve vlastní jeskyni a pak odešel na horu Athos v Řecku, kde vstoupil do kláštera. Svým asketickým životem udivoval i starší mnichy a představený kláštera ho později poslal zpět na Rus, aby tam šířil mnišský život. Antonín se vrátil do Kyjeva asi kolem r. 1013 a po

delším hledání si našel místo v hustém lese v jeskyni poblíž břehu Dněpru nedaleko Kyjeva. Po smrti knížete Vladimíra se dostal k moci vládychtivý Svjatopolk a začalo se šířit bezpráví. Antonín se prý vrátil na Svatou horu v Řecku do doby, než se poměry na Rusi zlepšily. Pak opět přišel ke Kyjevu r. 1028 a usadil se nedaleko původního místa, v Hilarionově jeskyni. Hilarion se zatím stal kyjevským metropolitou. Antonína v jeho jeskyni navštěvovalo dost lidí. Někteří potřebovali duchovní radu, jiní přišli pro požehnání, ale někteří měli zájem i o jeho následování. Jednalo se asi o patnáct bratrů, kteří začali žít v blízkosti Antonína a zvolili si ho za svého duchovního rádce. Mezi jeho novými spolubratry byl i Varlaam, syn bojara Jana, a knížecí sluha Efrém. Nahněvaný Jan pak vtrhl mezi jejich společenství, mnichy rozehnal a

Varlaama odvedl s sebou. Také kníže Izjaslav nařídil proti Antonínovi zakročít, ale na přímlovu kněžny nakonec již odcházejícího starce vrátil. Spolubratři si vybudovali spojenými silami skalní kostel a základní vybavení kláštera - Kryptenské laury. Antonín chtěl žít v samotě, a tak spolubratrům doporučil za představeného Varlaama. Sám pak žil v nedaleké jeskyni. Počet mnichů stále vzrůstal, proto postavili nový dřevěný kostel, zasvěcený Zesnutí Bohorodičky. Antonín pak vyžádal na knížeti povolení stavby dřevěných domků a zdi kolem kláštera. Klášter se však nazývá Pečerským (jeskynním), protože se tam dříve žilo v jeskyních. Antonín měl prý dar zázraků a proroctví. Kníže Izjaslav chtěl před válkou od Antonína požehnání a ten mu předpověděl, že bude poražen. Proroctví se splnilo a nepřátelé začali rabovat zemi. Kníže se zdráhal znovu vytáhnout do boje a došlo ke vzpouře. Knížeti později namluvili, že ji měl na svědomí Antonín, a ten znovu musel před ním utíkat. Uchýlil se do Černigova pod ochranou knížete Svjatoslava. K návratu se odhodlal, až se Izjaslav přesvědčil o jeho nevině. Antonín je počítán mezi zakladatele mnišství na Rusi a zemřel v den a hodinu, kterou předpověděl. Z jeho jeskyně se pak stal i jeho hrob.

8. KVĚTEN – PANNA MARIA RŮŽENCOVÁ V POMPEJÍCH

Jako většina poutních míst, zrodila se i tato svatyně pod Vesuvem bez velkolepých zjevení a zvláště oslnivých zázraků, na prostém místě, v údolí chudých a zapomenutých vesničanů, zamořeném lupiči, tváří v tvář pohřbenému městu, „příbytku mrtvých pohanů“, kde se uctívali „modly a démoni“, podle leitmotivu, který se často opakuje ve spisech bl. Bartola Longa, zakladatele nových Pompejí. Skromné okolnosti, které provázely jejich vznik, počínaje zakoupením obrazu a posléze jeho ještě skromnější transport na hnojním povozu, 13. listopadu 1875 do nechvalně proslulého pompejského údolí, které se navíc vyznačovalo slabou vírou, náboženskou nevědomostí a nejkrajnějším společensko-ekonomickým úpadkem obyvatelstva.

Základní kámen nové svatyně byl položen 8. května 1876. Díky neúnavnému úsilí zakladatele – který se stal propagátorem „měsíčního příspěvku“ – a tiskovým šířitelem úcty k Panně Marii růžencové, nový chrám v Pompejích už předtím, než byl dostaven, přitahoval velké množství poutníků. Už v roce 1863 se jich k modlitbě *Prosby* sešlo kolem dvaceti tisíc. A tento příliv neustával, naopak stále více narůstal, takže „de facto“ určoval výraz dnešní svatyně, která vyrostla do své dnešní podoby v průběhu patnácti let – téměř jako symbol patnácti tradičních růžencových tajemství. A tak mohlo 8. května 1891 dojít k jejímu posvěcení. Charakter poutního místa byl tomuto chrámu oficiálně přiznán brevem „*Quotquot Religionis*“ papeže Lva XIII., s datem 28. 3. 1890. V tomto papežském dokumentu se praví: „Není nám neznámo, že naše milované děti Bartolo Longo a jeho manželka ..., na radu biskupa z Noly, vybudovali od základů

v pompejském údolí, nedaleko onoho rozbořeného a vymizelého kdysi vzkvétajícího města, nový vznešený chrám, zahrnutý hojnou výzdobou k počtě Panny Marie s titulem Růžencová... Pověst tohoto chrámu se stále více šíří mezi křesťanskými národy, takže stoupá počet těch, kdo na tomto místě prosí o pomoc Marii, Matku Boží, která zde tolikerou a tak hojnou milostí prokazuje své panství, k ní se utíkají jako poutníci či alespoň se k ní obracejí s důvěrou“. V roce 1893, u příležitosti papežova biskupského jubilea, Bartolo Longo daroval svatyni Svatému Stolci, a Lev XIII. pak následujícího roku ji brevem '*Qua Providentia*' (13.3.1894) prohlásil „papežskou“ svatyní, a svěřil ji patronátu Svatého Stolce, zatímco její správu ponechal Longovi. V roce 1901 došlo ke slavnostní inauguraci průčelí chrámu, věnovaného všeobecnému bratrství, Téhož roku, u příležitosti 25. výročí jejího založení, byla svatyně v Pompejích prohlášena „papežskou bazilikou“, a uznán její všeobecný charakter. V důsledku bolestných okolností, Bartolo Longo daroval papeži sv. Piu X. i všechna ostatní díla, která vedle svatyně založil (12.9.1906) a sám tu zůstal skoro jako eremita, v neustálé modlitbě, pokorném plnění Boží vůle a nikdy nehasnoucí činností apoštolským a sociálním úsilím, až do své smrti (5. října 1926). Zakladatel svatyně, neúnavný šířitel úcty k svatému růženci a otec sirotek, byl beatifikován papežem Janem Pavlem II., 26. října 1980.

9. KVĚTEN - SV. PACHOMIUS

Narodil se asi kolem r. 290 do pohanské rodiny v Horním Egyptě. V prvních letech dospělosti byl, ač nerad, naverbován do císařské armády. Všichni nováčci byli naloženi na loď a začala jim tuhá kázeň. Velitelé se k pochytaným adeptům armády chovali značně hrubě a necitelně. Pak jejich loď, plující po Nilu, zastavila u města, kterým snad byly Théby. Obyvatelé je přivítali s nezvyklou laskavostí a stali se jejich hostiteli. Zastávka se

protáhla a Pachomius je mohl poznat trochu blíž. Byli to křesťané a projevovali obětavou lásku ke všem potřebným, zejména k těm, kdo byli z jakýchkoli důvodů v tíživé situaci. Mezi potřebné zahrnuli i cestující rekruty. Pachomius se začal seznamovat s jejich učením, protože byl jimi dojat a v srdci k nim pocítil náklonnost. Rád by se stal jedním z nich, ale museli pokračovat v cestě. Vojna nebyla prý dlouhá, u Drinopole nad nimi zvítězilo Liciniovo vojsko a oni byli rozpuštěni. Pachomius se vrátil do Théb, vyučil se v křesťanské nauce a přijal tam křest. Při všem rozhodování hledal Pachomius rady a světlo u Boha, ke kterému se obracel s vroucí modlitbou. Legenda vypráví, že se mu zdálo, jak z nebe padá rosa a na jeho dlaních se proměňuje v sladký med. Pak začal vnímat hlas, který mu vysvětloval, že v med proměněná rosa značí Boží milost, kterou přijal při křtu, a že je třeba dát značný pozor, aby tohoto sladkého medu nepozbyl.

Po probuzení Pachomius přemýšlel o snu i o tom, jak si nejlépe milost uchovat, a po modlitbě došel k rozhodnutí, že dá výhost světu a vypraví se sloužit Bohu mezi mnichy do pouště. V poušti se setkal s poustevníkem Palamonem, kterého poprosil, aby byl jeho učitelem mnišského života. Ten mu zdůraznil obtíže takového života, aby pak nelitoval, co začal. V létě žil jen o chlebu a zelenině, přitom jedl jen jednou za den, v zimě dokonce obden, do západu slunce pracoval, pak věnoval čas modlitbě a četbě svatých knih. Pachomia to ale neodrazovalo a s nadějí, že si u Boha vyprosí milost k vytrvalosti, začal u něho žít. Údajně v roce 325 se dostal do míst dřívější osady Tebennisi a v modlitbě dostal pokyn, aby tam založil klášter, budovu, v níž by bydleli bratři pospolu, i když by měli své cely. Až do té doby egyptští poustevníci žili jednotlivě (tzv. anachoretským způsobem) bez společných pravidel a více vystaveni nebezpečím, jaká takový život přinášel. Pachomius začal se stavbou dřevěné budovy a brzy se kolem něj shromáždilo prý na sto poustevníků, z velké části nových zájemců o strohý asketický život. Postavili velký dům a klášter obehnali hradbami. Nazváni byli cenobité - společně žijící. Pachomius sestavil pro společný život pravidla, jakousi klášterní reguli, která se stala vzorem pozdějším klášterům. Hlavní myšlenkou bylo chránit jednotlivce před hříchem a vytvořit větší příležitost ke cvičením se ve ctnostech, zejména v lásce. Mezi pravidly byl také dvakrát do týdne (středy a pátky) přísný půst. Při výchově svých mnichů kladl Pachomius důraz na poslušnost a pokoru. Některé káral za úsilí vypadat lépe před ostatními, ale s výzvou k soucitu s nimi, protože za jejich snahou viděl službu Božímu nepříteli. S nárůstem zájemců vznikala potřeba budování dalších klášterů a Pachomius je udáván jako opat. Mnichové pracovali na poli, vyráběli rohožky, tkali koberce a pletli koše. Opatřovali si tak potřebnou výživu i prostředky k dobročinnosti. Styk se ženami měli zakázaný. Když jednou Pachomius obdržel prosbu vyléčit posedlou ženu, nechal si poslat její šaty a nad nimi se modlil. Později přišla ke klášteru jeho sestra, ale Pachomius se jí neukázal, dal jí jen vědět, že chce-li žít jako on, ať si to rozmyslí, že nedaleko lze postavit příbytek, kolem kterého by se sdružily i jiné ženy. Tak se i stalo. Pachomius jim prý sepsal pravidla a svou sestru jim doporučil za představenou. Pachomius dostal mimořádné Boží milosti, ale žil

velmi pokorně. Vyznal se dobře v lidských povahách a kde bylo třeba péče pevné ruky, tam ji uplatnil k ochraně společenství. Jednou byl křivě nařčen u biskupa v Latopoli. Pokorně se k němu dostavil a již svým zjevem vyvrátil žalobu. Biskup se pak k němu choval s velkou úctou. Asi koncem roku 347 vypukla morová nákaza, která zasáhla i některé mnichy. Mezi nimi onemocněl i Pachomius a asi po čtyřiceti dnech zemřel. Zanechal devět hodně velkých klášterů. Před smrtí nařídil Teodorovi, aby jeho tělo pohřbil na neznámém místě, proto jeho hrob není znám.

10. KVĚTEN - SV. JAN Z AVILY

Narodil se asi roku 1499 v Almodóvar-del-Campo ve Španělsku. Chtěl studovat práva, ale universitu, kterou začal, musel opustit, protože otec byl židovským konvertitou. Po čase začal studovat teologii s touhou stát se misionářem v Americe. Kněžské svěcení po skončení studií přijal, ale další plán mu nevyšel. Asi ve 30 letech se z rozhodnutí sevillského biskupa stal misijním kazatelem putujícím Andalusí. Přijal to jako vůli Boží a s velkou horlivostí začal získávat mnoho lidí z prostých vrstev. Mluvil lidově a s nadšením hlásal to, co pramenilo z jeho vnitřního přesvědčení a co do sebe čerpal při adoracích před svatostánkem - Boží lásku. Deset let s Boží milostí požehnaně působil a počet obrácených stále rostl. Stal se také duchovním vůdcem Jana z Boha a Františka Borgiáše. Seznámil se i s Ignácem z Loyoly, zakladatelem jezuitského řádu, který jej do něj zval. Jana ideály sice oslovily, ale andaluský provinciál jezuitů vyslovil svůj nesouhlas. Někteří se domnívají, že kvůli Janovu židovskému původu. Jan od 50 let až do své smrti v Montille (na jih od Córdoby) po 20 let trpělivě snášel těžké onemocnění. Napsal také mnohé spisy, mezi které se řadí 18 spisů o Nejsvětější Svátosti, mariánské promluvy a sbírka korespondence s osobnostmi jeho doby. Pohřben byl v jezuitském kostele v Montille. Kanonizován byl 31. 5. 1970. Učitelem církve byl prohlášen 7. 10. 2012 papežem Benediktem XVI.

11. KVĚTEN - SV. MAMERT

Narodil se kolem roku 400 ve Vienne v Galii (Francii). Vynikl ve vzdělání i zbožnosti. Před nástupem duchovní cesty byl prý ženatý a ovdověl. Za biskupa ve Vienne byl povolán roku 461. Měl rodného bratra Klaudiána, skladatele, který se věnoval církevní hudbě a stal se jeho pomocníkem. Mamert byl dobrým pastýřem duchovenstvu i všem věřícím. Využíval rad zkušených a byl horlivý. Ve Vienne postavil chrám sv. Ferreola a

přenesl do něj ostatky tohoto mučedníka. Jednou se prý pro nedostatečný přehled a velkou horlivost dopustil chyby tím, že posvětil dijského biskupa, který spadl pod arelatské arcibiskupství. V té věci se v Arelatě konalo zasedání duchovenstva, které se obrátilo na papeže Hilaria se stížností a ten pak Mamerta v r. 464 přísným dopisem napomenul. Arelatští ho vykreslili jako pánovitého a ctižádostivého, který přehlíží práva druhých, ale on k tomu mlčel, jsa rád, že se jednalo jen o nedopatření z nevědomosti. V době jeho působení se v Galii odehrávalo krvavé válčení, nastala neúroda a

častěji docházelo k živelním pohromám včetně zemětřesení. Nastal hlad a objevoval se mor. Obyvatelé ve Vienne prožívali strach a jejich arcibiskup pozvedal ruce k modlitbě. Při slavnosti Vzkříšení, asi roku 469, dospělo do chrámu oznámení, že ve městě hoří. Věřící spěchali zachraňovat to, co lze vlastními silami zachránit. V chrámě zůstal Mamert a úpěnlivou prosbou k Bohu prosil o záchranu i toho ostatního. S pláčem a s pozdvíženými rukama se obracel k Bohu jako kdysi Mojžíš za boje Izraelců s Amálekem (viz Ex 17,11). Je psáno, že vroucí modlitba Mamerta pronikla nebesa a jeho slzy uhasily požár, užaslý lid se vrátil a velikonoční bohoslužba pokračovala. Na jejím konci Mamert lidem připomenul evangelium "O vyslyšení proseb: Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno" (Mt 7,7). Po této příhodě či zkušenosti zavedl Mamert každoroční třídní kající průvody a k nim složil z litanií, žalmů a modliteb zvláštní pobožnost. Průvody, pro které věřící nadchl, se konaly tři dny před nanebevstoupením Páně po celé viennské arcidiecézi a rozšířily se do sousedních zemí i do celé církve. Na konci VIII. století je zavedl Lev III. v Římě a ještě ve XX. století byly hojně konány i u nás k Božím mukám v polích jako tzv. Křížové dny, o nichž se prosilo za úrodu země a odvrácení pohrom. Dnes v dobách opakovaných záplav a dalších pohrom tato procesí hmatatelně chybí. A zemědělci, místo proseb o Boží pomoc, žádají za zničenou úrodu dotaci od státu. Odmítáním Boží pomoci je každý hřích. Pýcha, zabíjení, nenávisť, lakota, smilstvo a legalizace takových hříchů volá po výchovném Božím dopuštění. Kde se rozmnožuje hřích, je třeba rozmnožit pokání, usilovat o smíření s Bohem. Proto lid Mamertovy arcidiecéze plakal, modlil se a veřejně na ulicích zpíval žalmy. Bůh se slitoval, odpouštěl a začal žehnat. Mamert zemřel na svém arcibiskupství asi ve věku 75 let, ale místo jeho hrobu dnes není známo.

12. KVĚTEN - SV. PANKRÁC

Narodil se prý v Synnadě ve Frýgii (území dnešního Turecka). V dětství osiřel a ujal se ho otcův bratr Dionysius. Tento strýc se stal jeho pečlivým vychovatelem. V Římě prý měl

Pankrác nějaké dědictví, protože rodiče odtud pocházeli, a strýc předpokládal, že mu tam zajistí i lepší vzdělání. Ubytování našli údajně na Coeliu, jednom z římských vrchů a v sousedství místa, kde se scházeli křesťané s papežem Marcelinem. Oba projevíli zájem zjistit více o náboženství, které vychovává velmi dobré lidi a přitom je krutě stíháno. Této příležitosti se jim dostalo. Sám papež je prý seznámil s vírou v Krista, připravil na křest a tuto svátost jim udělil. Také jim z důvodů pronásledování doporučil odchod na venkov, ale k tomu nedošlo. Dionysius brzy zemřel a Pankrác se snažil svým zděděným majetkem křesťanům pomáhat, zvláště těm trpícím. Pak jako křesťan i on byl zatčen a předveden k soudu. Traduje se podání, že jeho výslechu se účastnil císař osobně, dle předpisu mu byli nezletilí provinilci představováni. Císař měl zájem na změně Pankrácova přesvědčení, poukazoval na bláhovost nechat se svést křesťany, jejichž náboženství bude brzy zlikvidováno. Asi čtrnáctiletý Pankrác prý odpověděl: „Stal jsem se křesťanem z přesvědčení a zůstanu křesťanem až do smrti.“ Za odhodlanou

odpověď tohoto znění císař nařídil stětí. Pohané žasli nad odvahou mladíka a prý říkali: „Hle i děti opovrhují bohy.“ Síla jeho přesvědčení je vybízela k úvaze o důvodech jeho víry. Pankrácův život skončil poblíž Aureliovy silnice kolem roku 304. Jeho tělo zbožná paní Oktavilla tajně pohřbila asi na svém blízkém statku. Papež Symmachus kolem r. 500 nechal nad jeho hrobem postavit baziliku. K hrobu sv. Pankráce se váže legenda o křivopřísežníkovi, který u jeho hrobu přísahal a jemuž nejdříve ochrnula pravice a pak prý zemřel. Skutečností je, že Pankrác je uváděn jako ochránce zachování přísahy a přísahy v chrámu nad jeho hrobem jsou brány za obzvlášť posvátné. V Římě se také stalo zvykem, že novokřtěnci na Bílou sobotu odkládali své bílé šaty na jeho hrob a křestním slibem se veřejně hlásili ke Kristu. V Itálii začal být Pankrác uctíván jako patron mládeže a tato úcta se rozšířila i po Evropě. Ponejvíce je ale na něj upozorňováno jako na "ledového muže". Zobrazení v rytířské zbroji souvisí s jeho rytířskou odvahou, ale může souviset i přijetím Pavlovy výzvy: „Vezměte na sebe plnou Boží zbroj, abyste se mohli v den zlý postavit na odpor, všechno překonat a obstát. Stůjte tedy opásáni kolem beder pravdou, obrnění pancířem spravedlnosti, obuti k pohotovému službě evangeliu pokoje a vždycky se štítem víry... Přijměte také prilbu spasení a meč Ducha, jímž je slovo Boží“ (Ef 6,13-17). Tak stál také Pankrác před soudem pohana.

13. KVĚTEN - SV. SERVÁC

Pocházel pravděpodobně z Arménie. Zprvu žil světským životem a knězem se stal až později. V roce 335 se seznámil s Atanášem v Trevíru, který tam byl ve vyhnanství a stali se přáteli. Kolem roku 340 byl Servác jmenován biskupem v Tongernu v Belgii. Účastnil se četných synod, např. v Sardice (Sofii), v Thrácii po boku Atanáše (r. 343-344), v Rimini (r. 359). Na těchto synodách horlivě obhajoval katolickou víru proti Ariánům. Také byl řazen mezi nejtvrďší odpůrce arianismu. Národy střední a západní Evropy tou dobou trpěly divokými nájezdy pohanských Hunů. Biskup Servác předvídal hrozící nebezpečí i pro svou vlašnou diecézi. Svě stádo stále napomínal k pokání a snažil se alespoň sám konat kající skutky a být co nejhorlivější v modlitbách za svou diecézi. Z toho důvodu konal také pouť do Říma, chtěje na hrobech apoštolů vyprosit potřebné milosti pro svou diecézi. Legendární vyprávění o této pouti uvádí, že orel s rozpjatými křídly mu na této cestě při odpočinku

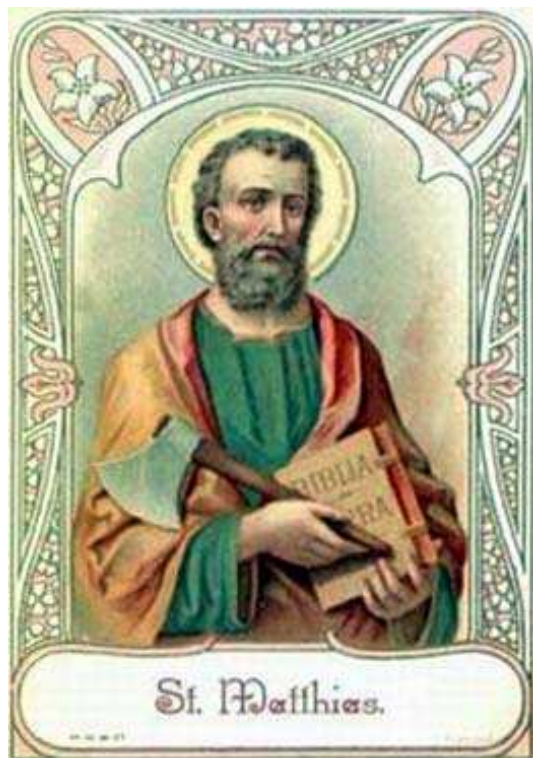
poskytoval stín, a tak se dostal mezi jeho atributy. V Římě se po tři dny postil a setrval na Petrově hrobě, kde nakonec prý usnul a ve snu uviděl Petra, který ho upozornil na velkou hříšnost katolíků v Galii i v sousedních zemích, kde pro svou hříšnost budou vydáni v moc nepřátelských pohanů. Jemu samému bylo přislíbeno zemřít ještě před vpádem Hunů. Smutný se vrátil za svými svěřenci, aby jim oznámil hrozící trest a znovu je vyzval ke kajícímu životu. Pak odešel do Maastrichtu v Holandsku, kde chtěl být pohřben a předem si připravil hrob. Ten byl po jeho smrti oslaven divy a snad v roce 564 byl už nad ním vystavěn chrám a posvěcení nového, většího, je uváděno r. 1039. Ten stojí jako nejstarší v Holandsku a jediný nad hrobem světce v této zemi. V r. 1372 tam Karel IV. získal částku z ostatků pro svatovítský chrám v Praze.

14. KVĚTEN - SV. MATĚJ

Pocházel prý ze zbožné bohaté rodiny v Betlémě a toužil po příchodu Mesiáše. Dostal se mezi jeho 72 učedníků a chodil za ním od křtu u Jordánu. Po nanebevstoupení Pána Ježíše se učedníci sešli s jeho Matkou i dalšími ženami ke společné modlitbě.

Bylo pohromadě asi 120 lidí a Petr se ujal slova a připomenul, že se muselo splnit slovo Písma, kde Duch svatý už ústy Davidovými mluvil o Jidáši, a zopakoval, co se s ním stalo. Pak uvedl z Písma důvod, proč k nim mluví: "Jeho pověření ať převezme jiný" (Ž 109,8). V posvátné dvanáctce apoštolů, která se symbolicky vázala i k 12 kmenům Izraele, byla

mezera po Jidášově zrádném odchodu. Proto navrhl Petr volbu náhradníka z těch, kteří s Ježíšem chodili od jeho křtu až po nanebevstoupení. Vybrali dva, Josefa zv. Barsabás a Matěje. Pak se modlili: "Ty, Pane, znáš srdce všech lidí; ukaž, koho z těch dvou sis vyvolil, aby převzal místo v této apoštolské službě, kterou Jidáš opustil a odešel tam, kam patří." Potom jim dali losy a los padl na Matěje; tak byl připojen k jedenácti apoštolům (Sk 1,24-26). Po seslání Ducha svatého odešel hlásat evangelium a svědčit o Kristově vzkříšení. Své působení začal v Palestině a po jeho odchodu z této oblasti nemáme o něm další doložené zprávy a musíme se spokojit s tradicí předávanou ústně. Přes Malou Asii vedla jeho apoštolská cesta až prý mezi lidožrouty. Působil v severní Africe v Núbii a v Etiopii (Habeši). Podle sv. Jeronýma tam skončil svůj život. Místo dnes není zaručené. Vraťme se však ještě k jeho životu. Traduje

se jako jeho heslo tento příkaz: „Podrobuj tělo umrtvováním, aby se Duch stal podobný Ukřižovanému.“ Klement Alexandrijský, teolog a církevní spisovatel ze 2.-3. století uvádí, ve svém díle Stromata tyto tři Matějovy výroky: „Obdivuj časné věci tak, abys v nich objevil Boží velikost.“ - „Duši vychováváme ve víře a v poznání tím, že bojujeme proti tělu, tvrdě s ním zacházíme a nedovolujeme mu žádný hříšný požitek.“ - „Když hřeší soused vyvoleného, tehdy mívá hřích i vyvolený. Neboť kdyby se choval jak učí Slovo, i jeho soused by se styděl hříšně žít!“ Podle tradice Matěj zemřel mučednickou smrtí, k níž bylo použito sekery. Někde se také mluví o předchozím kamenování. Biskup Agricus na počátku 4. století přinesl jeho ostatky do Trevíru jako dar císařovny Heleny. Na začátku druhého tisíciletí byly vyzvednuty. Lebka se dostala do relikviáře podoby busty do chrámu S. Maria Maggiore v Římě. Další relikviář je snad z té doby v Padově, kde je pohřben i sv. Lukáš, a původní zdobená schránka zůstala s ostatními ostatky v kostele sv. Matěje v Trevíru.

15. KVĚTEN - SV. IZIDOR

Narodil se kolem roku 1080 (někde údaj dřívější) v Madridu ve Španělsku. Dostal dobré základy křesťanské výchovy ve velmi chudé rodině. Nedostalo se mu sice školního vzdělání, ale obeznámení s náboženskými pravdami slovem i příkladem. Byl veden k pečlivému vykonávání povinností a k varování se hříchů. Rodiče ho naučili milovat Boha a dávat mu první místo v životě. Pracovat musel již od dětských let. Privydělával si nájemnou prací na poli. Brzy osiřel a zůstával u Jana Vera, který byl majitelem větších pozemků. Isidorův den začínal modlitbou a byl jí protkán. Životopisy o něm uvádějí, že každý den chodíval na ranní mši svatou, jen se nezmiňují od kolika let. Pro jeho zbožnost a poctivé jednání měl v něj hospodář Vera větší důvěru než k ostatním. To vzbudilo závist u dalších pracovníků, kteří pak na něho žalovali, že ztrácí čas modlením a zanedbává

práci. Dalo by se snad říci, že pro pořádek se šel hospodář přesvědčit, jak velké je Isidorovo zanedbávání práce, a i Acta Sanctorum popisují událost pomáhání andělů při orbě. Ano, uviděl ho před křížem pokleknout a nořit se do modlitby, jenže jak by se na něj mohl poctivý hospodář zlobit, když vzápětí uviděl u pluhu dva anděly mu pomáhat. Když došlo k obsazení Madridu mohamedánskými Almorávidy a docházelo k zajetím, mnoho lidí před nimi utíkalo a s nimi i Isidor. Nové pracovní místo hledal v Torrelaguně, kde se seznámil s Marií Toribie z Cabezy, do níž se zamiloval. Isidor přijal nové povolání a svátostí manželství začal s Marií nový společný život. Je psáno, že vytvořili dobré a svaté manželství. O tom hovoří i pozdější skutečnost, že i Marie byla nakonec blahoslavená s památkou 9. 9. Byla velmi aktivní v prokazování dobra a ve štědrosti k chudým. Spolu měli jen jednoho syna, který jim však v dětském věku zemřel. Také v Torrelaguně pracoval Isidor v zemědělství a i tam se opakovaly pomluvy spolupracovníků. Nový pán nebyl velkomyslný a příliš zbožného dělníka podezřívával a vyžadoval od něj více jak od ostatních. Isidor s hrdinskou trpělivostí nějakou dobu snášel příkoří a nespravedlivému pánu nechával i ze svého. Podle životopisců Bůh nedovolil, aby tato zbožná rodina trpěla nedostatkem, a zázračným způsobem jim doplnil čeho potřebovali. Po čase Isidor uznal za rozumné vrátit se do Madridu kam se pak přestěhovali. Práci prý našel zase u jiného statkáře, který si ho od počátku vážil a důvěřoval mu. Ale i na novém místě se roznesly řeči, že Isidorova zbožnost je na úkor práce. Některé životopisy vkládají viditelnou pomoc andělů až sem, jinde je uváděn Isidorův rozhovor s nabídnutím záruky. Řekl prý: "Je pravda, že chodím před prací denně na mši svatou, ale tím nezanedbávám práci, v níž jsem poctivý. Nebude-li úroda na těchto polích tak hojná, jako na polích sousedů, nahradím všechnu škodu." A v době žní se pak ukázalo, že úroda na jím obdělávaných polích byla větší než na jiných. Mezi Isidorovy dobré skutky se řadí také zbudování hluboké veřejné studny, kterou vykopal, aby pro unavené dělníky a pocestné získal vodu k občerstvení. Připomíná se také jeho ohled k potřebám zvířat a zimní péče o ptactvo. Pamatoval prý na Přísloví 12,10: "Spravedlivý cítí i se svým dobyt看em". V kanonizační bule se o Isidorovi uvádí, že byl "milosrdný, pokorný, dobrý, skromný, trpělivý a především vynikal láskou, která je poutem veškeré dokonalosti." Dále je uvedeno, že "pracovitost a pokoru nepovažoval za nic ponižujícího, povolání vykonával poctivě, ale nezanedbával při něm nikdy modlitby, úkony zbožnosti ani díla milosrdenství. Nikdy se neodebral na pole bez předchozí účasti na mši svaté a bez vroucí modlitby k Bohu a k Panně Marii. I kdyby byl sebevíce unaven, neporušil předepsaný půst. Bohu patřilo jeho tělo plnicí Boží příkazy, znavené prací s častým umrtvováním, a duch byl pozvednutý stále k Bohu... Pro chudé nelitoval ničeho. Odpouštěl nepravosti těm, kteří mu sebrali i věci nutné k životu. Měl v úctě manželskou čistotu. Zachovával ji neporušenou. Také jiné ctnosti praktikoval v takovém stupni, že byl příkladem pro bližní, kteří viděli jeho dobré skutky a chválili Boha za jeho dobrotu." Jinými slovy, celý život žil k Boží cti a Boží chválou. Isidor byl původně pohřben na

hřbitově sv. Ondřeje v Madridu, kde jej Bůh oslavil divy. Po čtyřiceti letech byl jeho hrob otevřen a jeho tělo i oděv byly zcela zachovalé. Ve slavnostním průvodu pak byly jeho ostatky přeneseny do chrámu sv. Ondřeje. Když král Filip III. při cestě z Lisabonu těžce onemocněl, takže lékaři se vzdali naděje na uzdravení, byly k němu přeneseny Isidorovy ostatky, načež se mu náhle vrátilo zdraví. Na jeho žádost papež Pavel V. 4. 6. 1619 blahořečením schválil Isidorovu úctu a v roce 1622 byla Řehořem XV. připravena kanonizace. Ke svatořečení Isidora prý došlo, ale na kanonizační bule chyběl podpis. Novou bulu podepsal Benedikt III. 9. 6. 1724.

16. KVĚTEN - SV. JAN NEPOMUCKÝ

Narodil se v Pomuku poblíž Plzně kolem roku 1345 jako syn soudce, podle některých historiků se jednalo o starostu Pomuku. První vzdělání se mu dostalo v blízkém cisterciáckém klášteře a pak studoval na pražské Karlově universitě. Od roku 1370 vyhotovoval a podepisoval úřední listiny jako veřejný notář v kanceláři pražského arcibiskupa. Podepisoval se: "syn Welflína z Pomuku, klerik pražské diecéze, z císařské autority veřejný notář". V roce 1380 přijal kněžské svěcení a z generálního vikariátu odešel působit jako farář kostela sv. Havla na Starém městě. Současně pokračoval ve studiu církevního práva. V letech 1382-1387 studoval práva na universitě v Padově a dosáhl tam doktorátu. Po návratu do Prahy se stal kanovníkem kostela sv. Egidia (Jiljí) a později i vyšehradské kapituly. V té době se zhoršoval vztah mezi králem Václavem IV., který byl synem císaře Karla IV., a pražským arcibiskupem Janem z Jenštejna. Václav IV. měl slabší morálku a podléhal náladám a intrikám bezcharakterních oblíbenců. Kvůli nim porušoval křesťanské zásady

i církevní předpisy, zatímco arcibiskup Jan z Jenštejna byl horlivý a církvi oddaný, usiloval odstraňovat právní nedostatky a bylo-li třeba vystupoval i proti králi. Proto ho opouštěli někteří spolupracovníci. Namísto generálního vikáře Kuneše z Třebovle jmenoval tento arcibiskup v září 1389 Jana z Pomuku, jehož charakter i věrnost církevní službě poznal v době jeho notářského působení. V následujícím roce se Jan stal i žateckým arcijáhmem se správou pěti děkanátů o 225 farách. K růstu napětí mezi arcibiskupem a králem na podzim 1392 přispělo chování králova oblíbeného podkomorníka (v úrovni ministra financí) Zikmunda Holera, který svými bludy, násilnostmi a neposlušností vůči výzvě, tlumočené Janem z Pomuku a Mikulášem Puchníkem, si "vykoledoval" exkomunikaci. Byl vyloučen z církve, protože odpověděl výhrůžkami. Václav IV. se rozhodl omezit arcibiskupovu moc zřízením nového biskupství, které se snažil v Římě

prosadit, a dostat tam na další stolec jemu vyhovujícího preláta. Za sídlo budoucího biskupství si vybral benediktinský klášter v Kladrubech, který chtěl s blížící se smrtí opata Racka zrušit, aby jeho majetek finančně zajistil nové biskupství. Když však počátkem roku 1393 opat zemřel, král Václav, užívaje si se svými oblíbenci kratochvíle na hradě Žebráku, se o tom nedozvěděl. A mniši si pospíšili se zvolením nového opata Olena a arcibiskup ohlásil lhůtu ke vznesení možných námitek. Ve vymezené době žádné podány nebyly, a tak už 10. 3. za přítomnosti svědků generální vikář Jan ve své kanceláři na arcibiskupském dvoře volbu potvrdil a tím byl zmařen králův plán. Když to král zjistil, zuřil a veřejně vyhrožoval smrtí zejména úředníkům arcibiskupa. Jan, když se to dozvěděl, odešel snad hned 15. 3. s Mikulášem Puchníkem na arcibiskupův hrad do Roudnice. Dne 19. 3. hledali už královi i arcibiskupovi rádci při společném setkání řešení situace. Došlo k dohodě o rehabilitaci Hulera, které se měli už ve čtvrtek 20. 3. ráno u Mostecké věže při levém břehu Vltavy zúčastnit v doprovodu arcibiskupa také Jan z Pomuku, Mikuláš Puchník, probošt Václav Knobloch a další. Na setkání s králem, s jeho rádci a ozbrojenci, arcibiskup krále požádal, aby nevěřil falešným zprávám namířeným proti královské vládě. Král začal nadávat a nařídil zatknutí nejbližších čtyř arcibiskupových spolupracovníků, tím schůzka skončila. Zbrojnoši odvedli zajatce do kapitulní síně pražského hradu. Tam král vyslechl profesora církevního práva a děkana kapituly Bohuslava z Krnova, přičemž mu rukojetí svého meče způsobil krvácející zranění v obličeji. Pak ostatní zajatce nechal odvést k výslechu na staroměstskou radnici. Zde osvobodil hofmajstra Něpra a ostatní tři dal odvést do mučírny soudního domu (č.p. 404 na rohu Můstku a Rytířské ul.). Tam nakonec propustil Knoblocha a po kratším mučení Mikuláše Puchníka, kteří napřed museli podepsat přísahu mlčenlivosti. Generální vikáři byli nataženi na skřípec a pálení loučemi na bocích. Zuřící král se soustředil na mučení Jana, kterému osobně loučí propálil bok. Od Jana se chtěl dozvědět více věcí, mimo jiné se traduje, že i to, z čeho se královna Žofie u něj zpovídala. Napovídají tomu i poměry mezi ní a králem. Když král byl na cestách či honech, mladá královna odháněla pocit opuštěnosti zábavami na Pražském hradě a s těmi souvisel i vznik pověstí o její nevěrnosti. Václav jí moc lásky neprojevoval, za nenormální se považuje, že ji nechtěl korunovat ani před tím, než se začalo připravovat jeho sesazení, a po jedenáct let jí nedovolil spravovat majetky patřící ke věnu české královny. Existuje důvěrný list z ledna 1391, v němž je salzburský arcibiskup Pilgrim informován nejen o Václavově vyjednávání možnosti manželství jeho bratra s aragonskou princeznou Janou, ale že by ji chtěl sám a tu kterou má (Žofii) by rád propustil. Už z toho je patrné, že hledal pro její propuštění důvody, a pro královny zájmy o jinou ženu je i více důkazů. Žofie zase snad od svatby měla důvěru v Jana, který zastával jednu z nejvyšších církevních funkcí, nebyl na straně krále a byl zkušený odborník i na církevní práva, mohl jí nejvíce pomoci, a tak zde je v pozadí další důvod Janova krutého mučení na skřípci. Při tzv. štosování, zavěšení vyslýchaného za svázané ruce na zádech a natahování, došlo u Jana k vyvrácení pažní kosti v kloubu a k nalomení akromiálního výběžku pravé lopatky, jak bylo zjištěno na jeho ostatecích a potvrzeno odborníkem prof. MUDr. E. Vlčkem v roce 1993, při výzkumu ostatků povoleném kard. Tomáškem. Z průzkumu ostatků je potvrzeno i další zacházení s Janem a nález v jeho lebce. Také byl odhadnut jeho věk na 45-50 let. Arcibiskupův vikář Jan za své mlčení zaplatil životem. Utrpěl rány pěstí a kopanci, vedené velkou silou do obličeje, až nakonec došlo ke krvácení do přední a střední jámy lebeční a k šoku. Horní čelist mu byla odlomena, rameno dolní čelisti nalomeno a lební spodina mnohonásobně rozlámána. Rozsah zranění vedl ke smrti před shobením do Vltavy. Tomu

odpovídá i čas objevení jeho těla na hladině. Dne 20. 3. kolem 21. hodiny byl vhozen Jan do Vltavy a jeho tělo vyplavalo 17. 4., kdy ho rybáři uviděli v řece s pěti světly, hvězdám podobnými, kolem hlavy. Odtud jeho hvězdy mezi atributy, které kromě P. Marie nemá žádný další světec. Přechodně byl Jan pohřben v blízkém kostele sv. Kříže. 23. 4. 1393 se Jan z Jenštejna vypravil k papeži Bonifáci IX. se stížností na krále a v textu stížnosti už nazval Jana mučedníkem. Na Jana se vztahovalo, že nesměl být souzen, natož mučen světskou mocí, a navíc se ničím neprovinil. Schismatem oslabený papež však stížnost odložil ad acta, protože proti provinilému králi nemohl účinně zakročit. Ohledně Jana by se dalo uvést mnoho, ale není zde na vše prostor. K jeho příjmení Nepomucký se váže zdůvodnění, že chybným čtením latinského výrazu "DE POMUK" (Pomucký) se utvořilo "NEPOMUK" (Nepomucký). Kronikář Václav Hájek přispěl také ke zmatkům kolem roku úmrtí Jana Nepomuckého tím, že v rukopise o jeho utopení na pergamenové straně 383, kde byla někým před číslem připsaná jednička, četl jako rok úmrtí 1383. Podle toho pak Jan Nepomucký zemřel o 10 let dříve než mučedník Jan z Pomuku a oba měli být shozeni do Vltavy v místě, kde je v zábradlí Karlova mostu vsazený dvouramenný mosazný křížek. Janův hrob byl 15. 4. 1719 komisionálně otevřen a při prohlídce jeho ostatků vypadla z lebky organická hmota o velikosti lžice. Pět odborníků se shodlo na tom, že se na pohled jedná o jazyk. Při zkoumání této relikvie o šest let později při tříčtvrtěhodinovém vyjmutí hmota naběhla a zčervenala. Podobně při šetření posledním, kdy se moderními metodami zjistilo, že jde skutečně o hmotu patřící ke zkoumaným kostem, shodnou po stránce imunologické i sérologické. Šetření v elektronkovém mikroskopu ukázalo, že jde o suchou mozkovou tkáň a při zvlhnutí v r. 1725 došlo k oživení základní červenohnědé barvy i k částečnému nabobtnání. Mozková hmota pak byla znovu uložena do relikviáře, kde nadále zůstává ve tvaru jazyka. Jan Nepomucký byl blahorečen 31. 5. 1721 papežem Inocencem XIII. a kanonizován 19. 3. 1729 papežem Benediktem XIII. Přesto Hájkovy omyly, které na uznání svatosti Jana neměly vliv, zřejmě ještě dělaly starosti ustanovené komisi pro poslední revizi světců do nového martyrologia 2001.

17. KVĚTEN - SV. PASCHAL BAYLON

Narodil se v Torrehermose nedaleko Madridu 16. 5. 1540 o svatodušní neděli a jméno dostal podle tohoto svátku - Pascu de Pentecosta. Jako hoch velmi chudé rodiny se stal pastýřem namísto chození do školy. Na pastvu si však brával knížku a učil se podle rad kolemjdoucích. Nejraději pásl v blízkosti kaple. Podle legendy míval sebou na pastvě svůj přenosný oltářík a kamkoli s ovceři přišel, tam pro ně našel i pramen vody. A když mu ostatní záviděli, i pro ně prý vytryskla voda tam, kde zabodl svou hůl. Sami se ho však marně pokoušeli napodobit. V 17 letech Paschal poprvé uslyšel o františkánském řádu a byl jím nadšen

proto, že sám hledal vnitřní život ve spojení s Bohem. Chvilu volna nejraději trávil v kostele. Marně ho zval hospodář do své přízně, nabízející mu nevěstu i s pěkným věnem. Paschal myslel na život v řádu a jak se mu naskytla možnost, odešel za hlasem nového povolání. Byl přitahován ponejvíce eucharistickou zbožností, ale i chudobou a prostotou. S přijetím do řádu to nebylo tak jednoduché, jak si představoval. Odebral se do Valencie, kde slyšel o klášteře v Loritě, ten se nacházel v Monfortu u Alicante na španělském pobřeží. Byl jim ale neznám, tak váhali, otáleli a zkoušeli opravdovost jeho zájmu. Po přijetí ve 24 letech jej učinili vrátným, žil životem podle evangelia a bylo to na něm vidět. Po noviciátu mu bylo nabídnuto studium teologie s vyhlídkou na kněžské svěcení, ale Paschal se ve své pokoře nepovažoval za osobu, která by byla vhodná k ucházení se o takovou důstojnost a zůstal raději laickým bratrem. Miloval modlitbu i půst a rád se obětoval za hříchy ostatních. Při své askezi mimo jiné spával i v řetězech. Po vrátném vystřídal službu almužníka, zahradníka a nakonec sakristiána. Všechny úkoly vždy plnil velmi pečlivě, ale služba u oltáře mu byla nejmilejší. Měl mimořádný vztah k eucharistii. Jako almužník se v každé vesnici snažil nejdříve navštívit Ježíše v kostele. Také po návratu do kláštera se mu šel nejdříve poklonit do kaple. Za nejdražší svátky měl Zelený čtvrtek a s ním související slavnost Božího Těla. Na oba dny se připravoval posty a skutky pokání. V roce 1576 byl představenými poslán do Paříže za generálem řádu. V té době ve Francii vládli nekatoličtí hugenoti a Paschal se ve svém hábitu dostal do riskantní situace, v níž osvědčil věrnost své víře, ale moc nechybělo, aby přišel o život. Hugenoti nevěřili ve skutečnou přítomnost Krista v eucharistii a v Orleansu na náměstí ho zadrželi s otázkou, zda věří nebo ne v reálnou přítomnost Krista v nejsvětější svátosti. Odpověděl okamžitě a rozhodně a svým "Věřím!" vzbudil velkou vlnu nevole a snad prý jen zázrakem hugenotům unikl. Po úspěšné cestě se vrátil do kláštera. Paschal se nechal vychovávat eucharistií k lásce. Již dříve žil tím, co v roce 1986 napsal Jan Pavel II., že "pravá úcta k eucharistii se stává školou aktivní lásky k bližnímu..." Podle Jana Pavla II. eucharistie vychovává tím, že ukazuje, jakou hodnotu má v očích Božích každý člověk, neboť Bůh se každému pod její způsobilostí dává. Pod vlivem Kristovy výchovy si Paschal stanovil tyto tři zásady: „Vůči Bohu je třeba mít srdce dítěte; vůči bližnímu srdce matky a za třetí vůči sobě mít srdce soudce.“ Také žil s darem vlitého poznání, i když sám nekázal; jeden z profesorů teologie o něm řekl, že z rozmluvy s ním se poučil více než od profesionálních kolegů. O pravdách víry dokázal totiž mluvit velmi srozumitelně, jasně a prostě. Zanechal také psané slovo, které při apoštolátu používal. Vedle textů mystického rázu je autorem i mnoha modliteb a básní s hlavním námětem eucharistie. Zemřel v klášteře Villarreal poblíž Valencie ve věku 52 let na Boží hod Svatodušní. U jeho hrobu se udály četné zázraky. Svatořečen byl po sto letech od smrti r. 1690 papežem Alexandrem VIII. Papež Lev XIII. ho 28. 11. 1897 ustanovil zvláštním patronem eucharistických kongresů a sdružení věnujících se úctě Nejsvětější svátosti. Ve španělské občanské válce r. 1936 byly jeho ostatky spáleny.

18. KVĚTEN - SV. JAN I.

Pocházel z Toskánska a byl synem Konstanciovým. Stal se arciknězem u sv. Jana v Lateráně a 13. 8. 523 byl zvolen papežem. V Římě obnovil kostel sv. Felixe a Adaukta u

ostijské silnice. Postaral se o zavedení křesťanského letopočtu, datování historických událostí podle roku Kristova narození. Počáteční rok vypočítával mnich Dionys Malý a pozdějšími přepočty se zjistilo, že se zřejmě spletl o 4-7 let, že k narození Páně došlo dříve. Jan I. byl prvním papežem, který cestoval do Konstantinopole. K cestě ho přinutil stárnoucí ostrogotský král Teodorich vládnoucí nad Itálií, který chtěl, aby císař sídlící v Konstantinopoli zanechal všech akcí proti ariánům a dokonce aby se vrátili ti, kteří se z ariánů stali katolíky. Papež požadavky o ariánech odmítl, k dalším jednáním byl svolný. Král dal papeže posadit do lodi i s některými biskupy, včetně ravenského Eklesia a vznešeného papežova doprovodu z Říma. V Konstantinopoli byl papež vítán lidem i duchovenstvem a císař Justin I., přijímaje ho jako Petrova nástupce, před ním klekl. Papež přednesl Teodorichovy požadavky, kromě těch, které se týkaly

ariánů. O Velikonocích r. 525 sloužil latinsky slavnou mší svatou a korunoval císaře. Papeži byla všude dávana výrazná přednost i před patriarchou. Když se po Velikonocích papež vrátil do Itálie, jen vkročil do Ravenny, dal jej král Teodorich uvěznit a různě trýznit, mimo jiné i hladu. Papež asi již byl nemocen z cesty a sužování duševní i fyzické ho přemohlo, takže v dalším roce ve vězení v Ravenně zemřel. Pohřben byl před ravenskými hradbami. Při jeho pohřbu byl dle Maximiánových letopisů uzdraven jeden posedlý zlým duchem. Po smrti Teodoricha, který se stal nepřitelem Říma a všech katolíků, byly ostatky papeže Jana I. převezeny do svatopetrského chrámu a pohřbeny v jeho portiku. Na hrob byl dán nápis: "Velební Páně, padáš jako oběť Kristova. To je způsob, jakým si papežové vydobývají zaslíbení Božího."

19. KVĚTEN - SV. CELESTIN V.

Narodil se roku 1215 v Isernia na východě Abruzz v Itálii. Byl nejmladší z 11 dětí chudého rolníka Angeleria a Marie. Otec brzy zemřel, ale i přesto matka synovi umožnila studie, aby se mohl stát knězem. Vstoupil k benediktinům, ale z touhy po osamělém životě nakonec odešel do divoké pustiny murronského pohoří nad Sulmonou. Tam Petr Morrone založil družinu poustevníků, které zprvu vedl k přísnému odříkavému životu; částečně se prý zásadami přibližovali přísnějšímu směru Menších bratří a přívržencům Joachima di Fiore. Poustevnická družina kolem kněze Petra dosáhla církevního

schválení jako nová větev benediktinského řádu s mimořádnou úctou k Duchu svatému. Když byl později zvolen papežem, byli jeho řeholníci po něm nazváni celestiny. Petr se dostavil na druhý lyonský koncil, protože se na něm jednalo o zrušení některých řádů, aby tam ten svůj s jeho pravidly obhájil v přítomnosti papeže Řehoře X. To se mu podařilo a papež opět schválil tento řád, který už měl údajně 16 klášterů. Petr, jako pokorný zakladatel, se v roce 1284 vzdal správy řádu, protože toužil po dokonalejší samotě. Ovšem i v odlehlých jeskyních ho prosebníci vyhledávali, načež se vrátil do původní poustevny na Murronské hoře. Ale zůstal tam jen 13 měsíců. Po Mikuláši IV. se kardinálové nemohli dohodnout na novém papeži po dva roky a tři měsíce. O ukončení volby se zasazovali sicilský král Karel se svým synem Karlem Martellem. Nakonec ostijský kard. Latinus navrhl poustevníka Petra Murronského, považovaného za světce. Návrh byl odsouhlasen a potvrzen kardinálskými pečeti 5. 7. a biskupové s ním odešli z Perugie do poustevny k Petrovi. Okénkem na ně vyhlédla postem vyhublá a vousem zarostlá tvář téměř 80letého poustevníka, kterého zvolili papežem. Hodnost po velkém zdráhání s obavami přijal. Už do Aquily vjížděl staříčkový papež v poustevnickém rouchu sedě na oslu, kterého vedl král sicilský s titulárním králem uherským. V Aquile byl tento nový papež Celestin V. posvěcen a korunován 29. 8. 1294. Mnoho věcí pak dělal na přání krále Karla, ať už to bylo svolání kardinálů do Neapole nebo pozdější volba 13 nových kardinálů, které si král přál. Celestin V. byl člověk prostý, pokorný, důvěřivý, který byl mužem Božím, ale nerozuměl světu. Dvorní život plný obřadnictví a prohnaných světáků, kteří plnili královský i papežský dvůr, to bylo něco, s čím poustevník Celestin V. nepočítal a neuměl se vypořádat. Rozdával plnýma rukama a nechával se umluvit, i když se jednalo o různé výsady. V královské zahradě si z prken nechal postavit chatrč a uchyloval se do ní k rozjímání. Uvědomoval si své nedostatky, věk i potřeby úřadu a snad i to, že byl obklopen intrikami a oklamán těmi, kdo se rozhodli zneužít jeho prostotu. Pro svou nedostatečnou schopnost k řízení církevních záležitostí se rozhodl odejít z úřadu. Nejprve obnovil zákon Řehoře X. o konkláve při volbě papeže a to, že 9. den se mají kardinálové sejít na volebním místě a zůstat uzavřeni, dokud volba neskončí. Dále přidal výnos, že se papež smí vzdát svého úřadu. Pak oslovil svolané kardinály a oficiálně se zřekl své hodnosti, břemene i důstojnosti. Položil na zem tiáru, plášť, prsten a ostatní své odznaky a oblečen jen v rochetě předstoupil před kardinálská křesla. Bylo to 13. prosince, téhož roku, co byl zvolen. Když se lid o jeho rezignaci dozvěděl, byl zklamán a demonstroval. Nový papež Bonifác VIII. pak z obav před vzpourou lidu nedovolil Petru Celestinovi žít v poustevně, ale dal ho strážiti na hradě Fumone na východ od Říma. Celestin toto poslední trápení přijal s láskou a se slovy: „Chtěl jsem celu, tady ji mám.“ A v ní po 17 měsících zemřel ve věku 82 let. Prostý, pokorný poustevník zazářil na obloze církve a papežství, aby upozornil na potřebu pokory a kajícího v době rozmařilosti a přepychu. Pohřben byl v bazilice Panny Marie z Collemaggia v abruzském městě L'Aquila. Svatořečen byl v roce 1313 v Avignonu papežem Klementem V., ten jeho tělo dal převézt do kláštera jeho řádu v Kalmadiu u Akvily.

Ve městě Aquile, ležící v italských Abruzzách, se každoročně koná slavnostní obřad Odpuštění, plnomocných odpustků, které papež Celestin V. udělil všem věřícím v Krista na závěr dne své papežské korunovace. Pietro Angeleri – jak znělo jeho civilní jméno - předtím, než usedl na Petrův stolec, strávil dlouhá léta jako mnich, eremita, zvláště pak v jedné jeskyni na hoře Morrone nad Sulmonou. Proto mu věřící začali říkat Pietro z Morrone. Po smrti papeže Mikuláše IV. (1294) osířel Petrův stolec na více než dva roky,

přičemž kardinálové nebyli s to zvolit jeho nástupce. Až 5. července 1294, konkláve shromážděné v Perugii, zvolilo Pietra Angeleriho, který přijal jméno Celestin V. Na oslím hřbetu se tedy Pietro odebral z pustevny sv. Honofria do Aquily, v doprovodu krále Karla II. z Anjou a jeho syna Karla I. Roberta. Slavnostní papežská korunovace se konala 29. srpna 1294 v bazilice Panny Marie na Collemaggio, kterou sám nechal zbudovat a posvětit v roce 1288. Na této korunovaci bylo kromě dvou králů, kardinálů a šlechty, přítomno i nesmírné množství lidí, jejichž počet, podle historických pramenů té doby, dosahoval 200.000. Tito pak dostali od papeže zcela mimořádný dar.

Těm, kdo se vyzpovídali a upřímně vykonali pokání, a od nešpor 28. srpna až do nešpor dne 29. srpna, svátku sv. Jana Křtitele, navštíví zbožně baziliku na Collemaggio, se udílí současně odpuštění hříchů a zproštění trestů.

Až do té doby se plnomocné odpustky udělovaly pouze křižákům, kteří se vydávali do Svaté země a poutníkům, kteří se ubírali do Porziunculy v Assisi. Tyto byly víceméně výsadou bohatých, kteří výměnou za značné almužny dostávali alespoň částečné odpuštění hříchů. V Aquile však dochází k udělení odpuštění každoročně a to i chudým a vyděděným. Celestinské odpuštění rovněž přispělo k nebývalému rozkvětu tohoto mladičkého města. 29. září pak byla vydána papežská bula *Inter Sanctorum solemnia* potvrzující udělení tohoto odpuštění. Bula byla svěřena civilním představitelům města, kteří jsou garanty jejího uchovávání, majíce rovněž právo na obřad jejího vyhlášení, jehož se církevní představitelé pouze účastní.

“Celestin, biskup, služebník služebníků Božích, všem věřícím v Krista, kteří uzří tento list, pozdrav a apoštolské požehnání. MEZI SLAVNOSTMI SVATÝCH, je třeba zahrnout mezi ty nejvýznamnější svátek svatého Jana Křtitele, neboť tento, přestože vzešel z lůna neplodné matky ve stáří, byl obdařen ctností a hojným pramenem svatých darů, byl rtem apoštolů, završil cyklus proroků, a oznámil přítomnost Krista na zemi, hlásáním Slova a obdivuhodnými náznaky zvěstoval onoho Krista, který byl světlem v mlhavém světě a ve tmách nevědomosti, jež zahalovaly zemi, kvůli čemuž Křtitel podstoupil slavné mučednictví, tajemně uložené kvůli nemravné ženě na základě úkolu, který jí byl svěřen. My, kteří v den stětí svatého Jana Křtitele v benediktinském kostele Panny Marie na Collemaggio v Aquile přijímáme na svou hlavu tiaru, si přejeme, aby tento světec byl uctíván s ještě větší vroucností skrze hymny, nábožné zpěvy a vroucí modlitby věřících. Aby tedy v tomto kostele byla slavnost svatého Jana povýšena zmíněnými obřady a slavena za hojného shromáždění Božího lidu, tím zbožněji a vroucněji tomu bude, když v tomto kostele vroucí prosby těch, kdo hledají Boha, naleznou poklady Církve, jež se skví duchovními dary, prospěšnými pro budoucí život, v síle milosrdenství všemohoucího Boha a z moci jeho apoštolů svatých Petra a Pavla, u příležitosti každoroční slavnosti, zbavujeme viny a trestu, jež jsou důsledkem hříchů spáchaných po křtu, ty, kdo po upřímné lítosti a zpovědi vejdou do kostela Panny Marie na Collemaggio od nešpor vigílie svátku Jana Křtitele až do nešpor bezprostředně po svátku následujících. Dáno v Aquile, 29. září v prvním roce našeho pontifikátu”.

Kardinál Josef Beran o pouti do Fatimy

Když jsem přijel před dvěma roky do Říma, přál jsem si — a na ten úmysl i často se modlil — abych se dostal někdy do Fatimy. Byl jsem proto velmi vděčný Neposkvrněné a božskému Srdci Páně, když jsem v červnu dostal dopis od belgické organizace, která se snaží modlitbami a obětmi pomáhat církvím ve státech, v nichž není náboženská svoboda, zda bych se nezúčastnil pouti ve dnech 12. -14. září 1967 do Fatimy, kde právě den 14. září má být věnován těmto církvím. Byl jsem také požádán, abych při křížové cestě v ten den ráno v 7 hod. měl rozjímání před 13. zastavením a pak v 11 hod. sloužil mši sv. za koncelebrace kněží z různých zemí.

Pozvání jsem s radostí přijal, a tak z Říma letadlem přes Barcelonu a Madrid jsme se dostali do Lisabonu. Odtamtud pak autem do Fatimy, kam cesta trvala něco přes pět hodin. Krajina od Lisabonu do Fatimy je kopcovitá, vyprahlá. Místy se ukázaly vinice, ale hlavně to byly olivy, na půdě kamenité a suché. Tato místa, chudá a drsná, si Panna Maria vybrala za místo zjevení, dne 13. května 1917. Letos je slaveno padesáté výročí těchto zjevení a 13. den každého měsíce je tam slaven mimořádnou účastí věrných ctitelů Mariiných.

Cítil jsem se dojat, když jsme sjížděli do dolinky „da Iria“ tj. sv. Irenea, kde se Panna Maria zjevila. Na místě zjevení je zcela prostá, červenou střechou opatřená kaple. Nedaleko od ní - Panna Maria se zjevila mezi větvemi olivy - stojí už jen jediná z oněch, jež tehdy vyplňovaly celou dolinku.

Nad dolinkou je bazilika, také v prostém slohu, od níž napravo a nalevo se táhnou kolonády. Bazilika sama stojí na vyvýšeném místě, k němuž vede řada schodů. Před bazilikou je oltář, kde bývá sloužena o velkých slavnostech mše sv. V bazilice v bočních lodích je vlevo pohřbena Hyacinta, vpravo František.

Večer ještě v půl 11 jsme se zúčastnili pochodňového průvodu s nejsvětější svátostí a sochou Panny Marie, od půl noci pak byla vystavena velebná svátost, v kapli k tomu určené, kde se poutníci celou noc modlili za lidi pro víru pronásledované.

Venku u oltáře v 11 h. sloužil mši svatou fatimský biskup se sídlem v Leirii. Mše sv. byla v řeči portugalské. Pak průvod s nejsvětější svátostí. Na konec jsem byl požádán, abych dal požehnání nejsvětější svátostí přítomným nemocným, byly mezi nimi i děti, jedno pár měsíců staré, a nakonec jsem dal požehnání všem přítomným. Působivé bylo, že právě v onen den se zúčastnili pouti i portugalské policisté. Měli svíce a sochu Panny Marie nesli nejvyšší jejich představení v uniformách s odznaky a vyznamenáními. Velmi zbožně si přítom všichni počínali. Proto když před odjezdem jsem byl žádán od tamního jednoho žurnalisty, co bych chtěl na rozloučenou říci portugalskému lidu, slíbil jsem, že se budu za zbožný portugalský lid hodně modlit k Panně neposkvrněné, a že zejména budu prosit její neposkvrněné Srdce, aby rozlítla srdce policejních strážů celého světa, aby se i oni úctou k Panně Marii posilovali k věrnému plnění své služby, k prospěchu lidské společnosti tak důležité.

Den 14. září, svátek Povýšení sv. Kříže, byl věnován k získání pomoci Neposkvrněné církvím umlčeným. V 7 hodin byla křížová cesta na tento úmysl. Úvodní rozjímání při každém zastavení měl vždy nějaký kněz ze zemí za železnou oponou v exilu žijící. Mluvili: kněz slovinský, chorvatský, rumunský, slovenský, německý, polský a litevský. Já sám při 13. zastavení jsem mluvil italsky. Uvedl jsem, že Maria, Matka bolestná, klečíc při mrtvém těle svého Syna, uctívala hlavně jeho rány. Setřela i krev a vodu z rány v jeho

boku, zvláště pak uctila ránu jeho Srdce. Při každé té ráně slzami i bolestí se snažila usmířovat hříchy, za něž trpěl Ježíš ve svých ranách. Při ranách na čele od trnové koruny - za myšlenky hříšné, při ráně na pravé líci, tak zkrvavené i na turínském plátnu, za hříchy úst, rouhání a hříšných řečí. Při ranách v rukou a nohou? Co hříchů je napácháno rukama a chůzí po hříšných cestách. Za ránu v boku a srdci - jak palčivá - za hříchy proti lásce k Bohu i bližnímu, i nelásky k nepřátelům. Na konec jsem přidal prosbu v českém jazyku k bolestné Panně Marii Sloupské, Vranovské, Svatohostýnské, Velehradské, Svatohorské a Staroboleslavské, a učinil jsem i zmínku k Sedmiboletné Panně Marii, uctívané jako ochránkyně Slovenska.

V 11 hodin jsme měli mši sv., při níž celebrowalo asi 12 kněží a pak i 4 biskupové, ordinář fatimský a jeho světící biskup, jeden biskup litevský a jeden německý. Po obědě ten den jsme si jeli prohlédnout rodný domek sestry Lucie a Františka, tam jsem stiskl ruku dosud žijícímu bratru Františka samého. Dále jsme se jeli podívat do Leirie, kolem místa, kde se poprvé dětem zjevil anděl a naučil je té krásné modlitbě k nejsvětější Trojici. Podobně jinde sochou Neposkvrněné je označen kopeček, kde se zjevila Panna Maria v srpnu. 11. srpna totiž okresní hejtman fatimský podloudným způsobem zavezl ony děti, pod příslibem, že je vezme do dolinky da Irie, donutil je do svého auta a zavezl na komisařství, kde je uvěznil. Dne 13. nato se shromáždilo v dolině na 18 000 osob. Panna Maria se nezjevila, ale když děti byly z vězení propuštěny v sobotu, dne 19. srpna, ukázala se jim znova, ne tam, kde dříve se zjevovala, tam děti nesměly, nýbrž výš na pahorku právě onou sochou označeném. - Jeli jsme také městečkem Batalha, kde je krásný gotický kostel Panny Marie vítězné, založený v XV. století na památku v r. 1385 dosažené samostatnosti Portugalska. V kostele je též pomník padlých vojáků v oněch bojích, u něhož byli dva vojáci na stráž. Sloh gotický má tam svou svéráznost, ovlivněnou uměním arabským. - Stavili jsme se také v nápravní škole mladých zločinců, ve věku 14-18 let, kde v kapli jsem měl promluvu. Začal jsem: Milí spolubratři, mohu se nazývat bratrem vaším, neboť sám byv uvězněn, mám možnost s větším porozuměním chápat váš život. Povzbudil jsem je, aby byli vděční svým strážcům a zejména svému duchovnímu otci, neboť chtějí jen vaše dobro, abyste pak i vy se mohli stát užitečnými členy svého národa.

V 5 hodin pak bylo shromáždění, jež jsem zahájil latinským proslovem: Spasitel řekl, kde jsou dva nebo tři shromáždění ve jménu mém, tam jsem i já uprostřed nich. Kristus je tedy s námi i nyní v našem shromáždění. Proto důvěrujme, že požehná našemu jednání. Vždyť jistě se za nás přimlouvá i Neposkvrněná.

Poděkoval jsem oné belgické organizaci za vše, co vykonala i pro náš národ. Pak jsem odevzdal vedení schůze p. biskupovi Kindermanovi. Přítomní kněží ze států za železnou oponou pronesli své projevy, hlavní promluvu měl P. Werenfried van Straaten, který v německé řeči oslavil Pannu Marii Fatimskou a uvedl, proč právě u ní s důvěrou hledá potřebnou pomoc k požehnané činnosti svého sdružení.

Chorálním »Salve Regina« byla schůze ukončena. Po večeri jednotliví zástupci z různých států zazpívali nějakou nejobvyklejší mariánskou píseň. My jsme zpívali »Máti Páně přesvatá«. »Tisíckrát« už předtím. 15. září ráno o půl sedmé jsme měli ještě mši sv. s koncelebrací asi 4 kněží, a po snídani se jelo autem do Lisabonu a odtamtud letadlem do Říma. Rozloučil jsem se dojat s Fatimou a hodně jsem doporučoval neposkvrněnému Srdci Mariinu svou vlast a svůj národ, v naději, že jestliže sv. Václav jistě nás neopustí, pak i matička Fatimská se ukáže matkou našemu národu, jenž byl také vždy milý Marii.

«*Rialza il povero dall'immondizia*»

Confidenze sulla mia famiglia e la mia vocazione»

(*"Ze smetiště povyšuje chudého. Důvěrnosti o mé rodině a mém povolání"*)

Giovanni kardinál Coppa

čestný občan Drysic

VI. Večer

4. Kardinál, tak maličký, maličký

Nikdy jsem nežádal o audienci u papežů, kromě případů, kdy jsem tak musel učinit během let své diplomatické služby. A tak jsem pokračoval i za Benedikta XVI. a zúčastnil jsem se pouze generální audience u příležitosti mých 80. narozenin: prostě jsem si řekl, že nemohu plýtvat papežovým časem. Poctivě jsem se však účastnil papežských liturgií u svatého Petra, stejně jako konzistoří a audiencí pro Římskou kurii. Navíc povinnosti vatikánského kanovníka a pastorační pozvání, která jsem dostával v Římě i mimo něj, mne dostatečně zaměstnávaly a nedovolovaly mi příliš korzovat po Posvátných palácích.

Proto jsem byl 16. října 2007 překvapen, když si mě brzy ráno pozval státní sekretář kardinál Tarcisio Bertone na audienci do své kanceláře. Právě jsem byl na státním sekretariátu, kam jsem nesl korespondenci pro diplomatického kurýra, když jsem se po návratu domů dozvěděl o telefonátu ze sekretariátu Jeho Eminence. Okamžitě jsem zavolaal, abych se omluvil za zpoždění, a vydal se znovu na cestu do první lodžie papežského paláce. Cestou jsem si v duchu lámal hlavu, co by po mně mohl státní sekretář tak naléhavě chtít. Když jsem byl nunciem v Praze, byl jsem kvůli svým ambrosiánským publikacím požádán, abych připravil návrh papežského listu pro milánskou diecézi u příležitosti šestnáctistého výročí smrti svatého Ambrože; a když jsem šel, opovážlivě jsem uvažoval o něčem podobném, protože Svatý otec představoval na generálních audiencích postavy velkých církevních otců prvních staletí a došel k ambrosiánskému období.

Když jsem byl uveden do kanceláře kardinála Bertoneho, a slyšel, jak říká: „Svatý otec vás jmenoval kardinálem a oznámí to při zítřejší generální audienci“, jako bych spadl z oblaků. Pokusil jsem se o několik nesmělých námitek týkajících se mého zdravotního stavu - toho roku mi byla diagnostikována nezhoubná rakovina

Giovanni card. Coppa

prostaty -, ale nemohl jsem ani pokračovat, kardinál byl neoblomný a pokračoval: „Zítřka to Svatý otec oznámí, vše je připraveno a nejsou žádné potíže. Jen to do zítřejšího poledne držte v naprosté tajnosti!“. A po velkých gratulacích jsem byl propuštěn.

Ostatní byla běžná rutina: odpovídání na množství telefonátů s gratulacemi a přáními, příprava oznámení, pozvánek, památečních fotografií, informování příbuzných, kontaktování krejčího, na co si vzpomenete. Konzistoř, druhá konzistoř papeže Benedikta, byla stanovena na příští měsíc, sobotu 24. listopadu 2007, na slavnost Krista Krále, takže čas rychle ubíhal.

Předání kardinálského biretu oné soboty a pontifikální mše svatá následujícího dne byly naplánovány na náměstí svatého Petra, vzhledem k tomu, že třiadvacet vyvolených mělo každý svůj doprovod, jemuž musela být rezervována významná část náměstí. Za mnou přijel autobus z Alby a další auta příbuzných a známých, pro které jsem žádal o vstupenky do sektorů jim vyhrazených; pozval jsem rovněž dva zástupce arcibiskupa Christodoulose, jemuž jsem v červnu 2003 vezl relikvii svaté Mariny a který nám, dvěma vyslancům Svatého Stolce, přinášejícím uctívanou relikvii, prokázal mimořádnou laskavost.

V sobotu ráno se ale z nebe spustil tak silný déšť, že se ceremonie musela konat v bazilice za nevyhnutelného zmatku, který jí předcházela; netušil jsem, kam byli umístěni moji příbuzní, ale pak jsem viděl, že dvěma pravoslavným hodnostářům bylo přiděleno důstojné místo. Papežská liturgie byla výsostná, slavnostní a dojemná, v střízlivém a intenzivním stylu papeže Benedikta. Když jsem přišel na řadu já, s rozechvěním jsem vystupoval po stupních oltáře Katedry, a říkal něco papeži, odkazujíc na první díl jeho knihy „Ježíš z Nazareta“, nedávno publikované, a kterou jsem právě dočetl, a všiml jsem si že Svatý otec mi pozorně naslouchal. Následovalo objetí s přítomným kardinálem, z nichž jsem znal jen malou část. Na konci obřadu bylo složité najít v davu příbuzné a albijské: skupina z Alby už odešla, protože byla ubytována v hotelu poblíž Castelli a musela se vrátit odpoledne k zdvořilostním „srdečným návštěvám“. Setkal jsem se s představiteli italské vlády, ministrem obrany a vrchním velitelem letectva, s nimiž jsem pochopitelně mluvil o svém bratru pilotovi Gigim, který padl za vlast. Konečně jsem se pak našel také všechny své příbuzné, kteří zůstali tu a tam v bazilice, ale udělali dobře. Za cenu velkých obětí přišla i sestřenice Franca, nyní již upoutána na vozík, kterou po skončení obřadu odvezli do mého bytu, aby si trochu odpočinula a měl chvíli klid.

Nemohl jsem však s ní zůstat, protože jsem musel sestoupit k uvítání, které administrativní rada Fabriky sv. Petra uspořádala i pro mne k kanovníckém domě, jakožto emeritnímu členu kapituly, ve stejném sále, který mi byl vyhrazen pro zdvořilostní návštěvy. Spolu se mnou byl jmenován kardinálem také arcikněz vatikánské baziliky, Angelo Comastri, takže zdvořilostní návštěvy se odehrávaly v přilehlých prostorách, obě slavnostní a velkolepé. Setrval jsem tak se svými příbuznými z Alby, pozdravil

kanovníky, přátele, kolegy a známé, kteří přišli v hojném počtu, bez ohledu na nepříznivé počasí.

V 17.00 jsem znovu sestoupil do onoho salónu. Nepříznivé počasí nadále pokračovalo. S mnoha lidmi jsem se setkal už dopoledne při uvítání, ale byli tu albijší ze skupiny a bylo mi velkým potěšením setkat se s různými přáteli, mezi nimiž byl životní Monsignor Pietro Fantó, emeritní stálý pozorovatel u Svatého Stolce, již více než devadesátiletý s neteří, a to i přes zjevnou nepřízeň onoho nevlídného odpoledne, což mi bylo skutečnou radostí, která uzavírala onen mimořádný den, i když vpravdě únavný. Tak jsem v noci mohl spát spánkem spravedlivých.

Následující neděli při papežské mši a předávání kardinálského prstenu, nadále přšelo, a proto se pontifikální mše slavila ve vatikánské bazilice. Velmi jsem, jako všichni, ocenil slova, kterými se Leonardo kardinál Sandri, někdejší substitut Státního sekretariátu, obrátil na Svatého otce, aby mu poděkoval za naše zvolení. K svatému přijímání u papeže Benedikta so každý kardinál mohl vybrat dvě osoby, a já jsem vybral staříčkou sestřenicí Elenu a paní Lorenu Brambilla, kterou jsem poznal v italské komunitě v Praze, a která přijela s manželem, synem, dcerou a několika kamarádkami, aby se účastnila konzistoře. Pak v Aule Pavla VI. následoval oběd, vystrojený sboru kardinálů Svatým otcem k počtě nových kardinálů. Já jsem seděl u stolu s kardinálem Giacomo Biffi, emeritním arcibiskupem Bologně a někdejším pomocným biskupem milánským, s nímž jsem se poznal v letech přípravy vydání *Opera Omnia* svatého Ambrože, a zvláště s ním jsem vedl bratrský a duchaplný rozhovor.

Tak končil druhý den „naší“ konzistoře, ale radosti oné události nebraly konce, protože v pondělí 26. listopadu papež Benedikt přijal na audienci nové kardinály spolu s jejich skupinami. Moji příbuzní už odjeli, stejně jako autobus z Alby, protože začínal pracovní týden; zůstala jen sestřenice Elena s neteří, paní Giovanna se dvěma synovci, skupina přátel Brambilly, otec Roland Stemmler, který přijel z Německa a ještě další. Odjel také jeden ze dvou pravoslavných prelátů a zůstal generální vikář aténské diecéze, který přinesl Svatému otci dary arcibiskupa, vzácná stříbrná a tepaná díla. Každý z kardinálů mohl Svatému otci představit k políbení ruky dvě osoby ze svého doprovodu; já jsem proto vybral paní Giovannu a synovce z otcovy strany, žijícího v Římě. Ale pravoslavný prelát zůstal vedle mne a byl tak třetím elementem, s nímž jsme nepočítal, proto komoří v předsíni měli jisté obtíže, ale nakonec nenaléhali, takže byl představen i on a jeho setkání s Benediktem XVI bylo velmi srdečné, řekl bych bratrské, s opakovanými projevy papežovy pozornosti a blahovůle.

Pak následovala Giovanna a audience nabrala zcela mimořádný zvrát. Když ji Svatý otec uviděl, byl neuvěřitelně rád, a říká: „Ale tu je i slečna Giovanna!“ a hned se jí vyptával, jak se má a co dělá v Bressanone, kde se usadila s příbuznými. A dodal: „Ale

musíte se vrátit do Říma, abyste kardinálu Coppovi uvařila něco dobrého k obědu, nemůžete zůstat tak daleko!“ Giovanna byla radostí bez sebe, nevěděla, co na to říct, vše se odehrálo s otcovskou důvěrností vpravdě neslýchanou. Já se usmíval, či spíše smál se z plna srdce, a z fotografií je zřejmé, že přítomní, kteří byli kolem papeže, byli upřímně pobaveni. Po ní přistoupil můj synovec Paolo Coppa, docent nukleární fyziky na Univerzitě Tor Vergata, a papež pozorně naslouchal, když mu vyprávěl o své profesi. Oběd, který jsem pořádal v Casa „Bonus Pastor“ byl proto prodchnut překypující spokojeností ze setkání s papežem, které předčilo všechna, byť jen představitelná očekávání. Giovanna vzápětí odcestovala se synovci, a také skupina italských přátel z Prahy nás opustila po audienci. S velkým uspokojením a vděčností jsem se se všemi rozloučil, a život se opět vrátil k svému běžnému rytmu.

Tak jsem vstoupil do kardinálského kolégia, aniž bych na to kdy ani v nejmenším „pomyslel“: úmysl papeže mne rovněž naplnil jistými rozpaky, proč, když už nepracuji v kúrii, jsem přičleněn k pěti představeným dikasteriím, archiváři a knihovníku Svaté církve římské, prezidentu italské biskupské konference, deseti arcibiskupům velkých diecézí celého světa, navíc babylónskému patriarchovi Chladejců, emeritnímu arcibiskupovi Argentiny, dvěma emeritním rektorům římských univerzit. A pak tu byla velká jména dalších kardinálů, k nimž jsem byl přidružen. Pro všechny jsem byl emeritním Apoštolským nunciem v Praze, jak bylo stálo už od začátku v seznamu nových kardinálů:

vskutku vysoké ocenění za to, co jsem vykonal pro Církev. Proto vedle všech ostatních jsem se vždy cítil kardinál tak maličký, maličký, jako bych si přivlastnil titul, který byl mnohem větší, než jsem si zasloužil.

Díky papeži Benediktu XVI., kterého jsem vždy velmi miloval a ctil ve svém kněžském životě a osobním studiu, také tentokrát mohu

řici, že „Pán se nezřídka baví lidskými dětmi“. To vše zůstávalo stále na pozadí stínu proslulého nádvoří via Pierino Belli v Albě. (foto: poutníci na nádvoří Via Pierino Belli 13, 24. června 2015, *Peregrinatio ad Loca Amoris quo maior nullus ita splendet*, Alba, Itálie).

4. Diakonie svatého papeže Lína

Rovněž diakonie, která mi byla svěřena během konzistoře v listopadu roku 2007, má své zajímavé zvraty.

V roce 2003, 22. září, jsem uděloval bířmování ve farnosti svatého papeže Lína nedaleko Pinetta Sacchetti; a v roce 2004, během dvou týdnů, která jsem strávil v Jeruzalémě v Casa Nova, jsem se setkal s farářem Mons. Sergio Casalim, aktivním benátským knězem: viděli jsme se u jídla, vzpomněl jsem mu, že jsem byl v jeho farnosti a zrodila se mezi námi jistá sympatie. Proto když jsem byl tázán o jakou diakonii

bych chtěl požádat jako kardinál diakon, vyjádřil jsem své preference pro farnost svatého Lína: nejen proto, že to byla nová kardinálská diakonie, ale přitahovala mne především skutečnost, že byla zasvěcena druhému papeži v dějinách. Po stránce architektonické to byl krásný, prostorný a známý moderní kostel, s živou a aktivní farní komunitou, a tak jsem ji navrhl Monsignoru Mistru papežských liturgických ceremonií. Svatý otec to schválil, podepsal papežskou bulu, kterou mi ji svěřoval, a vše bylo připraveno. Ujal jsem

se jí slavením večerní Eucharistie v neděli, 27. ledna 2008 odpoledne. Byli přítomní farníci, kostel byl plný, živá byla účast i tolika přátel a známých, kteří mne překvapili svou přítomností: nejdůstojnější Monsignor Ennio Appignanesi, někdejší zástupce ředitele římského vikariátu a komoří kapituly sv. Petra ve Vatikánu, velvyslanec České republiky u Svatého Stolce, kněží a sestry Boromejky z římské

papežské koleje Nepomucenum, s alumny koleje, kteří sloužili při liturgii. Liturgii řídil tehdejší papežský ceremoniář, Mons. Giulio Viviani. Po homílii jsem byl potěšen, když jsem viděl, že všichni přítomní přistupují ke svatému přijímání. Po skončení bylo malé pohoštění, skromné, ale srdečné, v kryptě farního kostela, živě provázené českými nábožnými i folklórními zpěvy v podání alumny a řeholnic Nepomucena.

Diakonii svatého Lína jsem si zvolil proto, abych mohl zůstat v kontaktu s římskou farností a účastnit se jejího života: vskutku, od té doby jsem uděloval ve farnosti bířmování, každý rok jsem slavil večerní mše o vánocích a velikonocích a byl jsem zván na různé farní liturgické slavnosti. Především jsem rok co rok o svátku svatého papeže Lína slavíval se skupinou farníků eucharistii na oltáři nedaleko hrobu sv. Petra. Už od prvních dob a poté v Konstantinově bazilice ze čtvrtého století, byl Línus spolu s ostatními prvními papeži pohřben nedaleko „paměti“ Knížete apoštolů, do hrobů, které paprskovitě obklopovaly onen uctíváný hrob. V nové velké bazilice, vytvořené Michelangelem a dokončené Madernou v roce 1615, chtěje vyrovnat podlahu před oltářem Confessio, byly objeveny některé z oněch hrobů, mezi nimi sarkofág, obsahující ostatky zavinuté podle římského zvyku do lněných pláten, a označené jménem „Línus“: proto jeho tělo, spolu s těly ostatních papežů a mučedníků pohřbených u hrobu sv. Petra, bylo uloženo na jednom místě, zvaném *Poliandrium*, po staletí velmi uctívaném; a je významné, že portrét sv. Lína je dodnes viditelný v půlkruhové chodbě (*peribulum*), která lemuje hrob sv. Petra. A je také pěkné a pastoračně užitečné, že farnost, se skupinou věřících, vyjma dalších slaveních oněch dnů, chce uctít vlastního světce v den jeho liturgického svátku, každoročně 22. září. Takto se živým a konkrétním způsobem živila víra křesťanských počátků, to pak zvyšuje moji hrdost, že svou diakonii náležím k prvopočátkům římské Církve.

5. Osobní zástupce papeže Benedikta XVI. na pohřbu Václava Havla

Období po mém jmenování kardinálem bylo naplněno pastoračními úkoly a pozváními, v Římě i mimo Řím, a to mnohem čtenějšími než obvykle, pro mne však byly všechny nezapomenutelné. Vzpomínám zvláště na některé příležitosti, které zaujaly v mých programech a mém životě významné místo. Rok po jmenování jsem se účastnil dvou velkých mezinárodních poutí: v květnu 2008 v mariánské svatyni Naší Paní z Laus, v diecézi Gap a Ebrun ve francouzských Hautes-Alpes, u příležitosti oficiálního uznání zjevení nejblahoslavenější Panny Marie Benediktě Rencurel v druhé polovině XVII. století.

Následujícího června jsem byl v Québecu na 49 Mezinárodním Eucharistickém kongresu, velkolepé a intenzivní manifestaci zbožnosti a úcty věřících tohoto kanadského regionu, jakož i celého národa, i nespočetných účastníků ze všech částí Ameriky a světa, na slavení, která vrcholila celoodpoledním eucharistickým procesím, kněžským svěcením diakonů různých kanadských diecézí a závěrečnou mší svatou na Plaines d'Abraham, které se kvůli silnému dešti toho rána změnilo v močály. Už několik let jsem toužil účastnit se některého z těchto kongresů, aniž by se mi to kdy podařilo. Konečně jsem tak mohl v Québecu prožít onu mimořádnou zkušenost eucharistické zbožnosti a katecheze, která mi až do této chvíle chyběla.

Každý rok jsem se pak vracel do Svaté Země, pobýval jsem ve sví diecézi Alba v Peimontu, v Miláně v Lombardii, účastnil se jako hlavní celebrant Odpuštění svatého papeže Celestina V. v Aquile (obr.), bohužel památne vzhledem k zemětřesení, k němuž došlo pár měsíců poté. Jménem Státního sekretariátu jsem se rovněž oficiálně účastnil jedné mise v Budapešti. Bylo mi velkou ctí být členem doprovodu Svatého otce při jeho návštěvách v České republice v roce 2009 a v Turíně u příležitosti výstavu Turínského plátna následujícího roku.

Pokud jde o Českou republiku, po čtyři léta od mého odchodu z Prahy jsem už nepřijal žádné pozvání, vyjma v roce 2005 a 2007 na některá slavení ke cti velmi starého emeritního biskupa. Ale nemohl jsem odmítnout vrátit se do milované republiky po mém jmenování kardinálem. A tak jsem přijal pozvání odebral se tam na začátku roku 2008 ke slavení slavných mší svatých v pražské katedrále, jakož i v mých drahých svatyních na Velehradě u příležitosti svátku sv. Cyrila a Metoděje za účasti nejméně sta tisíc věřících, v Mikulčicích ke cti sv. Metoděje, Sázavě ke cti sv. Prokopa a do mariánských svatyní Svatá Hora a Lomeček v Čechách, Křtiny na Moravě, a v Poličanech v novém klášteře trapistek z Vitorchiana, to vše během více než týdne.

*

J. E. Giovanni kardinál Coppa

ZAHÁJIL VELKÉ KŘTINSKÉ JUBILEUM – HOMÍLIE PŘI MŠI SVATÉ, 1. KVĚTNA 2010

1. Milí věřící z Moravy a z celé České republiky zde ve Křtinách přítomní i vy, kteří se zúčastníte této mše svaté také prostřednictvím televize. Připomínáme si 800. výročí události, kdy se v roce 1210 během děsivé bouře nedaleko odtud, v Bukovince, zjevila Panna Maria. Od toho okamžiku se Křtiny staly místem milosti a milosrdenství pro mariánské poutě, které sem přicházejí už po osm staletí. Dneškem také začíná Velké křtinské jubileum s možností získat plnomocné odpustky, jak to rozhodl a ustanovil brněnský pan biskup, Mons. Vojtěch Cikrle, kterého velmi srdečně zdravím. A pozdravuji vás všechny, drazí bratři a sestry, kteří jste v tak hojném počtu připutovali, i vás, kteří sledujete přímý přenos! S velkou radostí si znovu připomínám poutě, kterých jsem se po deset let zúčastňoval, a v paměti mi zůstávají mše svaté, které jsem slavil s nespočetnými zástupy věřících při hlavním svátku Panny Marie Křtinské.

2. Křtiny jsou jedním z mnoha mariánských poutních míst, kterými je Morava posetá. Tady, a podobně v celé české zemi, ať už jsou to krásná údolí nebo hory, je Maria vroucně uctívána. Toto místo má dlouhé dějiny. Po zjevení v Bukovince zde byl postaven velký chrám s přilehlým klášterem premonstrátů, kteří se věnovali službě poutníkům. 24. září 1237 papež Řehoř IX. světil toto místo do ochrany svatého Petra. Poutě pokračovaly i

během náboženských válek: původní kostel byl zničen, ale v období středověké gotiky zde byly vybudovány dva nové. Dobové kroniky hovoří o řadě zázraku, které se ve Křtinách staly; počet poutníků neustále vzrůstal, takže ročně dosahoval počtu 50 až 60 tisíc. Důležitost, kterou zdejší místo během staletí získalo, si vyžádala vybudování této baziliky, opravdového klenotu barokního umění, podle plánu architekta Santiniho. Její základní kámen byl položen v roce 1728 a celá stavba byla dokončena v roce 1744. Nádherná socha Panny Marie byla do svatyně umístěna 1. května 1750, v roce, kdy byla bazilika požehnaná. Její posvěcení se pak uskutečnilo roku 1771. Vždy si s dojetím vzpomínám, jak papež Jan Pavel II. v Apoštolské nunciatuře požehnal pro malého Ježíška a Svatou Pannu korunky, kterými byly sochy slavnostně korunovány v dubnu 1997. Tyto historické poznámky by se mohly jevit jako strohé. Je v nich ale cítit srdce Moravy tlukoucí láskou k Panně Marii. V oněch osmi staletích sem přicházely tisíce a tisíce poutníků, aby ji prosili, aby u ní hledali ochranu ve válečných dobách, v čase morové nákazy, sociálních krizí, aby před ní, jako nejsladší Matkou, prolévají své slzy, předkládali radosti, aby jí děkovali za obdržené milosti a dary. Kolik lidí se zde usmířilo s Bohem, kolik se jich tu sytilo Kristem

v eucharistii, kolik jich právě tady začalo žít novým životem! Jejich jména jsou zapsána v Boží knize! Křtiny jsou útočištěm pro srdce, oázou pokoje, úsekem naší pozemské cesty, na kterém se setkáváme s Matkou, očekávající nás a vedoucí k Bohu.

3. Moji drazí, poutě a putování jsou symbolem našeho života. Jako poutník se choval Abrám, o kterém jsme slyšeli v dnešním prvním čtení. Uposlechl Hospodina, který ho vybídl, aby "vyšel ze své země, ze svého příbuzenstva a ze svého otcovského domu" (*srov. Gn 12,1*) a aby šel do neznáma. Jistě, my když se vydáváme na nějakou pouť, dobře víme, kam směřujeme; nevíme však, jaké věci nám na této pouti Bůh připravuje. On odplatí naše oběti spojené s nepohodlím cesty, vychází nám vstříc se svou milostí, odpouští nám naše hříchy, naplňuje nás radostí, dává nám poznat, jak to sám svým Božím slovem říká, že máme sledovat cestu, která se jemu líbí. Kdo se vydává na pouť, nemůže zabloudit. Povrchnost současného životního stylu může způsobit, že v životě někdy ztratíme správný směr. Ale pouť nám připomíná, k jakému hlavnímu cíli směřujeme, napomíná nás, že máme kráčet před Hospodinem (*1Král 8,25*); s vírou, jakou měl Abrám, "v zákoně Hospodinově" (*srov. Ž 119,1*), ve spravedlnosti (*Iz 33,15*), v pravdě (*Přísł 28,6*), ve světle, podobně jako on je ve světle (*1 Jan 1,7*).

Také Maria se vydala na dlouhou a namáhavou cestu, aby byla nablízku své příbuzné Alžbětě, jak jsme to vyslechli v úryvku evangelia. Maria je vedena tím Bohem, kterého nese ve svém lůně, a ten ji nabádá jít cestami lásky. Ona přináší Ježíše Alžbětě, která pod srdcem zachytí radostný pohyb svého dítěte a chválí Mariinu víru. Maria nese lásku a v lásce se dává do služby druhým. Během pouti vzrůstá také naše vnímavost vůči trpícím a potřebným, vyžaduje od nás způsob života, vyjádřený příkázáním lásky, jak nám to řekl pán Ježíš: "zůstaňte v mé lásce" (*Jan 15,9*).

4. Náš život se nezrodil náhodou, nejsme jako cizí tělesa, která povstala z prázdnoty a k nicotě směřují; my jsme součástí projektu Boží lásky, která zná každého z nás, plánu lásky, milosrdenství a něžnosti k nám všem, kteří jsme jeho syny a dcerami. Bůh nás miloval jako první, když jsme s ním ještě byli znepřáteleni, a svého Syna vydal za nás na smrt na kříži. Svatý Pavel to s novou platností podtrhl ve druhém čtení: "Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? .. Když ani vlastního Syna neušetřil, ale vydal ho za nás za všechny, jak by nám s ním nedaroval také všechno ostatní? .. Kdo nás odsoudí? Kristus Ježíš přece zemřel, ano i z mrtvých vstal, je po Boží pravici a přimlouvá se za nás!" (*Řím 8,31n.,34*). Ano, v mariánských svatyních nacházíme Boží přízeň, která nás miluje, která nám v naší křehkosti rozumí, která nás těší v našich útrapách a v beznaději. Lásku, která nám dává Božský život, ten, který nám Ježíš zasloužil svou láskou, když za nás zemřel na kříži. Plnomocné odpustky, které je zde možné získat v těchto šesti měsících, jsou znamením této Boží lásky, jeho odpuštění a milosrdenství.

5. Naše životní putování, jak je nám na příkladech Abráma a svaté Panny Marie předložilo Písmo svaté, vyžaduje z naší strany velkou věrnost církvi a Svatému otci. Je krásné, že právě jeden papež, Řehoř IX., před mnoha staletími postavil Křtiny pod ochranu svatého Petra: takže když sem přicházíme, máme vědět, že jdeme pod ochranou (ve stínu) svatého Petra, *sub umbra Petri!* Církev nás miluje, nechce panovat, ale sloužit.

A papež je služebníkem služebníků Božích. Nejmilejší, Svatý otec Benedikt XVI. vás má rád; dokázal vám to v loňském září během své pouti do Čech a na Moravu. Je informován o tom, že jsem dnes s vámi, a posílá vám všem svůj pozdrav a své požehnání s přáním, aby příklad víry, který jste v oněch nezapomenutelných dnech dali, byl vždycky

rozpoznávacím znamením vašeho života, korouhví vašeho křesťanského putování zde na zemi.

6. Milé sestry, milí bratři. Na této pouti, kterou je náš život zde na zemi, nás Maria vede k Bohu, podává nám Syna, kterého něžně drží ve svých rukou, a ukazuje se nám jako Matka. Ta, která podobně jako my byla poutnicí, nás provází na cestách světa, často strmých a neschůdných. Ona nás předchází v tomto putování, které chceme uskutečňovat ve víře a s láskou, s vytrvalostí ve zkouškách, s důvěrou a věrností. Provází nás na celé cestě, protože je *Odigitria*, jak ji nazývají naši řečtí bratři, totiž ta, která správnou cestu ukazuje a která nám ji skrze odpuštění pomáhá nalézt, kdykoli jsme ji ztratili. Maria nás učí, jak se vždycky zalíbit Pánu jako jeho děti. Panno Maria Křtinská, veď nás do ráje!

Pomoz nám vzdávat čest Bohu Otci, napodobovat tvého Syna Ježíše a následovat Ducha svatého, jehož pečeť jsme obdrželi v okamžiku našeho křtu a biřmování!

Krásná Boží Máti, perlo křtinských strání, ten, kdo srdce dá ti, dojde požehnání! Amen.

+ Giovanni card. Coppa

Drahá Eminence, má vlast včera ocenila Váš přínos o šíření duchovního dědictví vepsaného do srdce našeho národa. O dnešní historické slavnosti bych rád tuto vděčnost vyslovil ve Vaší mateřštině:

Sua Eminenza Reverendissima, riconoscimento di onore – Gratias agit e medaglia „De scientia et humanitate optime meritis“ conferitaLe nel'anno 2001 (lo stesso della cittadinanza onoraria di Drysice) dimostrano quanto Lei é stimato e vicino all'anima del mio popolo. Felice ricorrenza del ottavo centenario di questo santuario della Madonna 'sub umbra Petri', che ci ha radunati alla soglia del mese mariano e la stessa ricorrenza della cittadina di Drysice, dove Lei presiedeva la Santa Messa nella chiesa della Natività della Madonna, presentando in omelia il messaggio di Fatima, ci fanno sentire nella Sua presenza, carissima Eminenza, una straordinaria vicinanza della Madre della Chiesa che accompagna il nostro cammino di fede. In questa occasione unica ci sia permesso esprimerLe i nostri piú cordiali auguri per il Suo genetliaco che festeggerà nel giorno della festa della Chiesa Madre di tutte le Chiese. Il

compianto cardinale Špidlík amava ripetere che auspica di giungere l'età di novant'anni in quanto seguendo le statistiche ci sono pochi che dopo novanta muoiono. Arrivato a questa meta, di nuovo non perdeva il Suo gusto di visione profetica, e annunciava che Dio stesso dopo il diluvio ha consegnato all'uomo di vivere 120 anni. Sua Eminenza Le auguriamo di piú e preghiamo il Signore di accompagnarLa abbondantemente della Sua Benedizione. Fra poco partiamo in pellegrinaggio „Vultum tuum, Domine, requiro“ che ci porta nella Sua amata regione natia di Piemonte per inginocchiarsi dinanzi a Santa Sindone. Lei domani accompagna il Santo Padre a Torino. La preghiamo di ricordarci come facciamo noi con tanta devozione per Lei, presiedendo dinanzi alla Sindone una Santa Messa alla chiusura del giorno di Ostensione proprio nel giorno della Madonna di Fatima. Eminenza, grazie!“

Vaše nejctihodnější Eminence, čestné uznání 'Gratias agit' a medaile 'De scientia et humanitate optime meritis', jež Vám byla udělena v roce 2001 (stejně jako čestné občanství Drysice) ukazují, jak požíváte úcty a jak jste blízký duši mého národa. Šťastná souvislost osmého století této mariánské svatyně „sub umbra Petri“, která nás shromáždila na prahu mariánského měsíce, a téhož výročí obce Drysice, kde jste předsedal mši svaté v kostele Narození Panny Marie a v homilii představil poselství Fatimy, nám dávají

zakoušet ve Vaší přítomnosti, drahá Eminence, mimořádnou blízkost Matky Církve, která provází naše putování víry. Při této jedinečné příležitosti nám budiž dovoleno vyslovit Vám co nejsrdčejší blahopřání k Vaším narozeninám, které oslavíte v den svátku mateřského chrámu všech kostelů. Zesnulý kardinál Špidlík rád opakoval, že touží po tom, dožít se devadesátky, protože podle statistik jich po devadesátce málo umírá. Ani poté, co této mety dosáhl, neztratil svou prorockou vizi a prohlásil, že sám Bůh dal člověku po potopě žít 120 let. Vaše Eminence, přejeme Vám mnohem víc a modlíme se, aby Vás Pán provázel hojností svého požehnání. Zakrátko se vydáme na naši pouť „Vultum tuum, Domine, requiro“, která nás zavede do Vašeho milovaného rodného Piemontu, abychom poklekli před Turínským plátnem. Vy zítra provázíte Svatého otce do Turína. Prosíme Vás, vzpomeňte na nás, stejně jako i my v hluboké usebranosti budeme pamatovat na Vás při mši svaté, které budu předsedat před Turínským plátnem na závěr dne výstavu právě o památce Panny Marie Fatimské. Eminence, děkujeme!“

*

V roce 2010, Roce kněží, jsem měl na Velehradě dvě česky pronesené konference o kněžství, kdy jsem mluvil celé dopoledne, a oni milovaní kněží mi říkali, že to byla jako duchovní cvičení. Měsíc nato jsem se vrátil do Prahy, abych převzal z rukou ministra zahraničí spolu s dalšími významnými různými národů, ocenění „*Gratias agit za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí*“

GRATIAS AGIT AWARD LAUREATES
2010

s nádherně rytou křišťálovou koulí. Ještě téhož večera jsem odjel na Moravu na slavnost 800. výročí mariánských zjevení v hojně navštěvované svatyni Křtiny, kam jsem putovával každý rok o slavnosti Soslání Ducha svatého. Pot skončení mariánských slavení jsem se vrátil do Říma, abych následujícího dne doprovázel papeže Benedikta na intenzivní pouti k Turínskému plátnu.

Zvlášť bolestný návrat do Prahy byl však onoho 23. prosince 2011, když jsem byl vyslán jako osobní zástupce Benedikta XVI. na pohřeb Václava Havla. Příprava v oněch dnech, bezprostředně před vánocemi, zůstávala až do posledku nejistá. Ale byl to sám Svatý otec, který se mnou promluvil o tomto smutném úkolu na závěr generální audience kardinálům a členům římské kúrie. Připravil svůj kondolenční telegram, který jsem česky a anglicky přečetl v pražské katedrále na začátku pohřebního obřadu. Na audienci 22. prosince mne však papež žádal, abych veřejně dal na vědomí, že osobnost prezidenta Havla znal a obdivoval, vyslovil svou soustrast rodině, nástupci a všemu českému lidu; a připojil, že v této bolestné chvíli stojí po boku národa, a všem znovu vyjádřil svou upřímnou náklonnost, povzbuzení a úctu. To jsem také řekl poté, co jsem dočetl jeho telegram, jemuž zástup, který doslova zcela zaplnil dóm, naslouchal v dojemném tichu a usebranosti. Papež říkal:

„Se zármutkem jsem se dozvěděl o smrti bývalého prezidenta Václava Havla. V této chvíli národního smutku chci vyjádřit upřímnou soustrast. Připojuji se k těm, kdo se shromáždili v katedrále svatého Víta ke slavnostnímu pohřebnímu obřadu, aby svěřili duši zesnulého nekonečnému milosrdenství našeho nebeského Otce. Pamatuji si, jak odvážně pan Havel

bránil lidská práva v době, kdy byla lidem vaší zemi systematicky odpírána, a vzdávám poctu jeho vizionářské schopnosti vedení při vytváření nového zřízení po pádu předchozího režimu. Vzdávám díky Bohu za svobodu, které se nyní lidé v České republice těší. Jako zástavu duchovní síly a útěchy uděluji z celého srdce apoštolské požehnání všem, kdo jej oplakávají v naději na vzkříšení k novému životu.

BENEDIKT PP XVI.“

Obřad, přenášený televizí k celému národu, vyzníval jako triumf a uznání vůči zesnulému prezidentovi, ať už hlubokou účastí na pohřební liturgii doprovázené statěmi z Dvořákova Requiem, či sborovým projevem vážnosti a úcty k zesnulému, umocněný přítomnými osobnostmi hlav států Rakouska, Francie, Estonska, Německa, Gruzie, Kosova, Litvy, Polska, Slovenska, Slovinska; předsedy Evropského parlamentu a Evropské komise Barrosa, britského premiéra Camerona, bývalého amerického prezidenta Clintona, ministryně zahraničí USA, Hillary Clinton, bývalé ministryně zahraničí USA českého původu - Madeleine Albright, a dalších mezinárodních osobností. Po mši svaté byly vzdány Havlovi tělu vojenské pocty před Zlatou bránou katedrály a jeho popel uložen do rodinné hrobky v Praze.

Ještě téhož večera jsem se vracel do Říma. Následující den jsem mohl ještě písemně informovat Svatého otce o celém obřadu, a to i vzhledem k tomu, že jsem 26. prosince odlétal do Svaté Země. Smrt prezidenta Havla se hluboce vryla do citlivé duše Svatého otce: vskutku, když jsem se jako diakon účastnil v bazilice svatého Pavla za hradbami Nešpor Obrácení svatého Pavla, 25. ledna 2012, papež Benedikt se mě znovu ptal na pohřeb prezidenta, který se před měsícem konal v Praze, a ukázal, jak opravdovou a láskyplnou úctu choval k tak významné osobnosti

tohoto století, jejíž roli v proměně Evropy a světa obdivuhodně shrnul ve svém telegramu jako hold „jeho vizionářské schopnosti vedení“.

Stále však zůstávám, a dodnes se cítím oním chlapcem z via Pierino Belli 13 v Albě: avšak moci také ve svém životě poznat jedinečnou osobnost Václava Havla bylo pro mne jedním z největších darů mého života.

/dokončení příště/

(foto: JIŘÍ KUDRMANN - LARGO Z DVOŘÁKOVY NOVOSVĚTSKÉ na nádvoří Via Pierino Belli 13, 24. června 2015, *Peregrinatio ad Loca Amoris quo maior nullus ita splendet*, Alba, Itálie).

"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy"

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Jednoho dne se na malém městě v řeznictví objevila Sára s miminkem v náruči a řekla řezníkovi, že to dítě je jeho, a co s tím jako udělá. On nakonec souhlasil s tím, že dokud chlapec nevyroste, bude žena dostávat maso zadarmo. Řezník na kalendáři počítal dny, a když mladíkovi, který chodil pro maso, bylo přesně osmnáct, povídá mu: „Tady mají a řeknou matce, že tohle je poslední maso, co ode mě dostanou, a koukají, jak se bude tvářit“. Synek doma všechno vypoví a tak mu matka říká: „Izák, šel do krámu a řekl řezníkovi, že jsem dostávala osmnáct let zadarmo ještě zeleninu, chleba a mléko a řekl mi, jak se řezník tvářil“.

II.

Jeden z arabských ropných magnátů naléhavě potřebuje krevní transfuzi. Krevní skupina šejka je velmi zřídkavá a zjistilo se, že ji má jen jeden Žid. On souhlasil, udělali transfuzi, po které Arab daroval židovi dům a luxusní auto. Po roce se situace opakovala – šejk opět naléhavě potřeboval krev. Žid s radostí daruje krev a arabský šejk mu daroval balení sušenek. Žid v úžasu: „Ale minule jste mi věnoval dům a auto!“ – „Ano...“ odpovídá klidně šejk, „ale to jsem ještě neměl v žilách židovskou krev...“.

III.

Přijde Žid do řeznictví a říká: „Prosil bych 20 dkg tamhle té ryby.“ - „Ale to není ryba, to je vepřová šunka,“ říká řezník. - „Nikdo se tě neptal, jak se ta ryba jmenuje!“

IV.

Prezident Svoboda šel v osmašedesátém k zázračnému rabínovi a prosí ho: „Poradte mi, moudrý rabíne, jak zbavit ČSSR okupačního vojska?“ „Na to jsou dva způsoby, přirozený a nadpřirozený.“ „A jaký je ten přirozený způsob?“ vyzvídá Svoboda. „Když přijde archanděl Gabriel a ohnivým mečem vyžene okupanty z vaší země.“ „A jaký je pak ten nadpřirozený?“ „Když odejdou sami!“

V.

Bylo asi 20 let po válce, když se před hodinářstvím na Václaváku v Praze už od časného rána tvořila fronta lidí, asi sto padesát metrů dlouhá. Poslední v té frontě stála stará osmdesátiletá babička. Šel okolo starší pán a ptá se jí: „Prosím vás co tu dávají, že je tu tolik lidí?“ „Ale, ze Sovětského svazu přišly hodinky,“ odpoví mu babička. Pán se zamyslí a praví: „Tak to se postavím do řady také, jestli nepřišly i ty moje...“.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 5. - 12. května 2024

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 5. května	6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Josefa SUMCE a Boží požehnání pro rodinu
		DRYSICE 9.30	za živé a +členy SDH 4. okrsku a farníky padlé v I. a II. světové válce
		PODIVICE 11.00	za + Marii PUČANOVOU, manžela, s prosbou o Boží požehnání pro živou rodinu
		TOPOLANY 18.00	za +Ludmilu ADAMCOVOU, rodiče, sourozence a Boží požehnání pro živou rodinu
	PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA		
PONDĚLÍ 6. května	SV. JAN SARKANDER, KNĚZ A MUČEDNÍK	BRNO 13.00	POHŘEB S. M. Augustina BENÍČKOVÁ
ÚTERÝ 7. května	ÚTERÝ PO 6. NEDĚLI VELIKONOČNÍ	PODIVICE 8.00	za + Marii PUČANOVOU, manžela a zemřelou rodinu MATOUŠKOVU
STŘEDA 8. května	PANNA MARIA, PROSTŘEDNICE VŠECH MILOSTÍ	DRYSICE 18.00	za + Filoménu SUROU, manžela a dva zetě
ČTVRTEK 9. května	ČTVRTEK PO 6. NEDĚLI VELIKONOČNÍ	PODIVICE 8.00	za farnosti Podivice, Pustiměř, Drysice a Topolany
		PUSTIMĚŘ 18.00	za +Marii a Karla ADAMCOVY a Boží požehnání pro živou rodinu
PÁTEK 10. května	SV. JAN Z AVILY, KNĚZ A UČITEL CÍRKVE	PUSTIMĚŘ 18.00	za +P. Václava ŽÁKOVSKÉHO, rodiče a duše v očistci
SOBOTA 11. května	SOBOTA PO 6. NEDĚLI VELIKONOČNÍ		
NEDELE 12. května	SLAVNOST NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Marii ŠEDOVIČOVOU, rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	na poděkování za dar zdraví s prosbou o Boží požehnání pro pět rodin
		PODIVICE 11.00	za + Marii OPATŘILOVOU, manžela, + rodinu a Boží požehnání pro živou rodinu
		TOPOLANY 18.00	za + manžele PANÁKOVY, sourozence a rodiče z obou stran
	SVĚTOVÝ DEN SDĚLOVACÍCH PROSTŘEDKŮ		
	SVÁTEK MATEK		

MÁJOVÁ POBOŽNOST

PUSTIMĚŘ: PONDĚLÍ, PÁTEK - 17.30

PODIVICE: STŘEDA, PÁTEK - 18.00

DRYSICE: STŘEDA - 17.30

TOPOLANY: NEDĚLE - 17.30

POŘAD BOHOSLUŽEB: 12. - 19. května 2024

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 12. května	SLAVNOST NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ SVĚTOVÝ DEN SDĚLOVACÍCH PROSTŘEDKŮ SVÁTEK MATEK	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Marii ŠEDOVIČOVOU, rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	na poděkování za dar zdraví s prosbou o Boží požehnání pro pět rodin
		PODIVICE 11.00	za + Marii OPATŘILOVOU, manžela, + rodinu a Boží požehnání pro živou rodinu
		TOPOLANY 18.00	za + manžele PANÁKOVY, sourozence a rodiče z obou stran
PONDĚLÍ 13. května	PANNA MARIA FATIMSKÁ	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Annu JANSKOU, manžela, rodiče, syna, snachu, a dar zdraví pro živou rodinu
ÚTERÝ 14. května	SV. MATĚJ, APOŠTOL	PODIVICE 8.00	za živou a zemřelou rodinu MADEJOVU, PICHLEROVU a duše v očistci
STŘEDA 15. května	STŘEDA PO 7. NEDĚLI VELIKONOČNÍ	DRYSICE 18.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu
ČTVRTEK 16. května	SV. JAN NEPOMUCKÝ, KNĚZ A MUČEDNÍK - SVÁTEK	PODIVICE 8.00	za + Giovanniho kardinála COPPU, rodiče a bratra
PÁTEK 17. května	PÁTEK PO 7. NEDĚLI VELIKONOČNÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Jana STRATILA, manželku, zetě a Boží požehnání pro rodinu
SOBOTA 18. května	SV. JAN I., PAPEŽ A MUČEDNÍK		
NEDĚLE 19. května	SLAVNOST SESLÁNÍ DUCHA SVATÉHO KONČÍ DOBA VELIKONOČNÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Jana JANSKÉHO, manželku, rodiče z obou stran a celou zemřelou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Josefa CHYTILA, manželku, rodiče, sourozence a Boží požehnání pro rodinu
		PODIVICE 11.00	za +rodiče KROMBHOLZOVY a Boží požehnání pro živou rodinu
		TOPOLANY 18.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice

MÁJOVÁ POBOŽNOST

PUSTIMĚŘ: PONDĚLÍ, PÁTEK - 17.30

DRYSICE: STŘEDA - 17.30

PODIVICE: STŘEDA, PÁTEK - 18.00

TOPOLANY: NEDĚLE - 17.30